

ศัพท์ไทย

เล่ม ๑

ตอนที่ ๔

พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

โรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทย

เป็นเจ้าของ

มีกรรมสิทธิ์ตาม
พระราชบัญญัติ

เคียมฮัวเฮง บริษัท จำกัด ลีนไ้

ท่าบดสามแยก ไทรศัพท์เลขที่ ๘๘๐

รับตัดเครื่องแบบทุกชนิดโดยฝีมืออันประณีต ใน
เที่ยวเมื่อนี้ได้รับผ้าสักหลาดอย่างดี สำหรับตัดเครื่อง
แบบข้าราชการ ฝ่ายทหาร, พลเรือนและเลื้อบ้า เข้ามา
ใหม่หลายชนิด นอกจากนั้นยังได้รับ เสื้อฝน, หมวก,
รองเท้าว, เครื่องกระโปรง, บุหรี่ หนังสือโนเอด กับ ของ
อื่น ๆ อีก ราคาขอมเียวกว่าแต่ก่อนมาก

เชิญไปชม !เชิญไปชม !!เชิญไปชม !!!

ศัพท์ไทย เล่ม ๑ ตอนที่ ๔ พฤศจิกายน พ. ศ. ๒๔๖๔

หน้า

คดี ตัก ติบ แห่ง มหานคร (คดี ที่ ๓) ...	รามจิตติ	๓๖๕
พระพุทธภาษิต (คำประพันธ์)	จามเรศวร ภิรมจิต ..	๓๘๘
คำทะเล (คำฉันท์ เทียบโคลง อังกฤษ) ...	“คนดิง”	๓๘๘
ตำนาน อินชวรินทร์	พระ รามบัณฑิตย สัทธิเศวรินทร์	๔๐๓
อัคร อนุตตติ (กลบท อักษร กลอน ตาม)	หดวง ดันทัก อักษรดาร์	๔๑๖
อติรูป	นาย อรุณ บุญยมานพ ...	๔๑๗
ชมคอย สู่เทพ เชียงใหม่ (ภาพ ขบง)	หดวง ขนิบาต บุริมศักดิ์	๔๔๔
หมอดู ควร เชื่อ หรือไม่ ?	พระยาอรรดคำสัตว์ โสภณ	๔๔๘
ระยะทางไป เชียงใหม่ (กลอน ทลาด)	หดวง อรรดเกษมภาษา ...	๔๕๕
อุปมา อุปไมย	ป. ชรรณ	๔๖๒
สมบัติบ้า	“เงินแดง”	๔๖๓
กระจุ้ม กระจิม	พระ พณิขัยคำสัตว์ วิชาน ..	๔๗๑
ปัจจุณิม ดิวิติ	บรรณาธิการ	๔๗๖

คำบำรุงบิลละ ๑๐ บาท ที่ทำการโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทย โทรศัพท์ ๔๘๒

เป็น ประวัติการ ของ มองซิเออร์ ราอูล เบค, ผู้เคย
เป็น รอง อธิบดี กรมตำรวจ กรุงเทพมหานคร. วิดเลียม เลอะคิวซ์
รวบรวม เรื่อง และ แต่ง เป็น ภาษา อังกฤษ.

รวม จิตติ

แปล เป็น ภาษาไทย

คดี ที่ ๓

ความลับ แห่ง มรกฎ เกิดบอฟ

เรื่อง มรกฎ เกิดบอฟ เป็นความลับอันหนึ่งของเราในกรมตำรวจดับ.

ข้าพเจ้า จะเล่า เรื่อง ให้ ท่าน ฟัง ทุก ประการ ตาม ที่ ข้า พเจ้า ได้ รู้
เห็น ใน เรื่อง พดอย มี ประเด็นนี้, แล้ว และ ปลดปล่อย ให้ ท่าน วินิจฉัย ว่า เรา
ได้ ปฏิบัติ การสมควร แล้วหรือไม่ ที่ ไม่ โฆษณาความจริงแก่ ตำรวจตระเวน.

มรกฏ เกตบอฟ, ซึ่ง เป็น พตอย ขนาดใหญ่ ดีเยี่ยมแก่งาม, เป็น
รอง มรกฏ ออรวตอฟ, ซึ่ง เป็น ส่วน ๑ แห่ง เครื่อง ราชกกุธภัณฑ์ ของ
ราชวงศ์ โรมานอฟ อัน ต่่วงดับไป แล้ว, เป็น มรกฏ งาม ที่สุด ใน โลก.
ประวัติ ของ พตอย นี้ เท่า ที่ รู้กัน มี อยู่ ว่า ได้ มี ผู้ หา ได้ เมื่อ ปี ๑๖๑๘
(พ.ศ. ๒๑๖๑) ใน ที่ดิน ของ เจ้า เกตบอฟ, ใกล้ เมือง โดโบตสก์,
ใน แดนไซเบเรีย, และได้ ถวาย เป็น ของขวัญ แด่ พระนาง ยูดีออกเซีย เมื่อ
กระทำการ พิธี ราชาภิเษก สัมรส กับ พระเจ้า มิคาเอล ที่ ๓, ต้น ราชวงศ์
โรมานอฟ; พระ นาง นี้ ได้ เป็น พระชนนี แห่ง พระเจ้า อะเล็กซันดร์ ที่ ๒,
และ เป็น พระ อัยกา แห่ง พระเจ้า นิโคไล มหาราช.

ใน เวลา สามร้อย ปีเศษ พตอย นั้น ได้ คง อยู่ ใน เรือนเดิม แบบ
บุรพทิศ เป็น รูป จี, มี เพ็ชร เป็น มงคต รอบ, และได้ ประดับ เหตุ
การณ์ ต่าง ๆ หลาย อย่าง, ตก เป็น ของ ตระกูล สูง ๆ หลาย ตระกูล,
จน เจ้า ของ ได้ ขาย ที่ กรุง ดอนดอน, เมื่อ ปี ๑๘๕๘ (พ.ศ. ๒๔๐๑),
ให้แก่ เศรษฐี อะเมริกัน ผู้ ๑, จน เมื่อ เศรษฐี ผู้ นั้น ตาย แล้ว จึง ได้ เอา
ออก ขาย ใน ตลาด อีก ครั้ง ๑ ที่ ปารีส, และ กองต์ เดอะ ทิโยคูร์ต ได้
เป็น ผู้ ซื้อ, แล้ว และได้ ให้ แก่ ภรรยา ตัว ของ เขา เป็น ของขวัญ ใน งาน
สมรส.

ชาว ฝรั่งเศส ย่อม รู้จัก สกุต เดอะ ทิโยคูร์ต อัน เป็น สกุต เก่า,
และ เมื่อ กองต์ หดหยด ทำงาน สมรส, ราว ๑๐ ปี ต่่วง มา นี้ แล้ว, กับ

นางสาว อีวอนน์ เด็ส บีนีย์, บุตรี นายแบงก มั่งมี คน ๑ แห่ง ปารีส, ได้
มี โจทย์ กัน กระฉ่อนใน สัปดาห์ ผู้ต แห่ง กรุงนน.

นอกจาก คังกาม ที่ ใน ถนน ของบ เด็ส เด็ส, ท่าน คงค ผู้มี มบุระ
(ชาโค) ณ ทิโยคุรต์, เปน ดินแดน เดิม ของ ตระกูล ใน แคว้น ตูเรน;
มี เรือน หั่ง ย่อม ๆ ๕ บาย, ไม่ หรุ หรา, ใน ถนน เคอร์ ชัน, ตอน
ตอน; กับ มี คัก ดีขาว หั่ง เชื่อง ที่ ค่ำบด โบติเยอ — ค่อ ออกไป อีก นิด
หน่อย จาก เรือน ของ มิคเคอร์ กอร์คอง เปน เน็ค (เจ้าของ หนึ่ง สือ
พิมพ์ “นิวยอร์ค เฮรัลด์”) ผู้ ที่ ต่วงดับ ไป แล้ว.

ข้อความ เหล่านี้ ข้าพเจ้า ได้ ทราบ ดั อยู่ แล้ว, เมื่อ วัน ๑ ข้าพเจ้า
ได้ รับ รายงาน จาก ผู้ บังคับ การ ค่ำรวจ จุฬร มณฑล แองคร์ เอค ดีวร์,
เมือง ตูรต์, บอก ข้าพเจ้า ทาง โทรเลข ว่า มรกฎ เกิด บอ ฟได้ ถูก ชะโมย ไป
แล้ว จาก บุระ ทิโยคุรต์, บอก รูปพรรณ แห่ง พดอย นั้น, และ ขอให้
กรม ค่ำรวจ ดับ ช่วย บอก กล่าว แก่ บรรดา ช่างทอง และ ผู้ขาย ของ เก่า ๆ
ใน กรุง ปารีส, และ ขอให้ บอก ข้าพเจ้า ไป ที่ ตอนตอน, บร็ตเตลล์, และ
นคร หดวง อื่น ๆ ด้วย.

ข้าพเจ้า ได้ รับ โทรเลข อันยาว นี้ เมื่อ เวลา ประมาณ ๑๑ นาฬิกา เข้า
วัน ๑ ใน ฤดู ร้อน, และ โดย เหตุ ที่ ข้าพเจ้า กำลัง ดับ คดี อัน ยุ่งยาก เนื่อง
ด้วยการ ที่ ผู้ร้าย ช้อง ๑ ที่ ค่ำบด โปร์แวงส์ ปลอม ธนบัตร วิสเซีย, ข้าพ
เจ้า จึง มิ ใคร่ จะได้ เอาใจ ได้ ใน เรื่อง นั้น เท่า ไหร่, เพราะ, ตาม ความ

จริง, ทุก ๆ วัน เรามักจะได้รับรายงานเรื่อง ของ เพ็ชร พดอย ถูก
ขโมย, ตั้งแต่ เข้ม กัด เพ็ชร เก่ อย่าง รวดเร็ว จนถึง สร้อยคอเพชร.

ข้าพเจ้า เรียก ตัวผู้ช่วย ผู้๑, ซึ่ง ไม่ใช่ คน ตำคัญ, แต่ เป็น
คน ซื่อตรง ค่อน้ำที่, และ มอบ ชะไว้ ในมือ ของเขา, ตั้งให้เขา
บอกกล่าว ข้อความ, พร้อม ด้วย รูปพรรณ อันย่อ แต่เพียง พอ แห่ง
พดอย นั้น ตาม ที่ เรา ได้ ทราบ มา แล้ว, ฉะนั้น ภายใน ๑๒ ชั่วโมง ค่อนั้น
ไป ดำรวจ จนทราบทั่วทั้ง ยุโรป ก็ ได้ ทราบ ข่าว โจรกรรม นั้น ทวกัน.

เวลา ดังได้ ๔ วัน, พอ ข้าพเจ้า เข้าไป ถึง ห้อง ของ ข้าพเจ้า ที่
กรม, ก็ ได้ มี ผู้นำ ชาย ผู้๑ รูปร่าง ต่ำ, มี เครา, และ คัด ดอก แพร
สีแดง เครื่องหมาย ตรา เตจ้อง ด็อนเนอร์, เข้าไป. ใน ทันใด นั้น ข้าพ
เจ้า ก็ จำ ได้ ว่า ชาย ผู้๑ นั้น คือ เฮคเคินน์ ดาเฟร์ริแยร์, นักการ เมือง
มีชื่อเสียง, เป็นผู้แทน ราษฎร มณฑลปุย เดอะ โดม ใน รัฐสภา,
และ เคย เป็น เตหาธิการ ของ มงต์เออร์ ดิเฟร์แยร์, เสนาบดี ยุติธรรม.

เมื่อ ได้ ทักทาย ปราไธย กัน แล้ว, และ เขา ได้ นั่ง ลง แล้ว ใกล้
โต๊ะ ของ ข้าพเจ้า, หอบ บ้าง นิดหน่อย เพราะ ขนบรวได มา เห็น้อย,
เขา จึง พูดว่า:

“มงต์เออร์ เบค, ฉันทะ อยาก จะ พูด กับ ท่าน เป็น ความลับ
ทีเดียว. พูดได้ ไหม?”

ข้าพเจ้า ตอบว่า, “ได้ ดี ขอรับ. ข้อความ ใด ๆ ที่ คุณ พูด จะมี
ได้ ผ่าน พันฉนัง ห้อง นี้ ไป เลย — ถ้า มัน ไม่ เป็น ประโยชน์ ดำหรับ
ข้าราชการชน.”

เขาตอบว่า, “ข้อที่ฉันมาปรึกษาท่าน ครึ่งนี้ ไม่ใช่ของเนื่องด้วยประโยชน์แห่งสาธารณชนหามิได้. เป็นกิจการส่วนตัวบุคคลเท่านั้น.”

ข้าพเจ้าว่า, “อ้อ! ผมฟังอยู่แล้ว.”

เขาพูดต่อไปว่า, “นั่นแหละ — มันเกี่ยวข้องกับเรื่อง มรดก มีข้อแย้ง ถูก ขโมยโดยอาการ ปรหตาดจาก บุรุษที่โยครู้ดี. เขาคงจะได้ออกข่าวมาถึงท่านแล้วละดี.”

ข้าพเจ้าตอบว่า, “ทราบแล้ว. ผมได้ออกคำสั่งแล้วให้สืบดูทั่วทั้งกรุง ปาร์ต และใน มณฑลต่าง ๆ, กับในนคร หดวง ต่างประเทศ, เมื่อผู้ร้ายจะชายบ้าง. รายงานนั้นได้มาที่ผมจากผู้บังคับการ ตำรวจที่เมือง ดูร์ตเมื่อสัปดาห์ก่อนมานี้.”

เขาจึงพูดว่า, “นั่นแหละ, คงดี เดอะ ที่โยครู้ดี เป็นมิตรอย่าง ประเสริฐ ของฉัน — และท่านก็ คง จะทราบ อยู่แล้วว่าเขาเป็นคนสำคัญคนหนึ่งในทาง การ เมือง. เขาได้ขอให้ฉันมาพบกับท่าน, และให้ จิน วอน ท่าน ให้ ใช้สติปัญญา ตำมารถ ของ ท่าน เพื่อหยั่ง ความ ถัก ถับ และจับ ผู้ร้าย รายนั้น.”

ข้าพเจ้าตอบว่า, “แต่นั่นเป็นกิจธุระของ ตำรวจ ภูธร มณฑล แองดร เอค ดัวร์ นะขอรับ.”

เขาพูดว่า, “ฉันก็ยอมรับว่าเป็นเช่นนั้น. แต่ท่านคงคิด
 ขอลากความเคารพมายังตัวท่าน, และขอว่าให้ท่านกรุณาช่วย
 เป็นธุระในคดีนี้เอง. เขาไม่มีความไว้วางใจในตำรวจหัวเมือง.”
 ข้าพเจ้ายิ้ม. ตัวข้าพเจ้าเองก็มีความไว้วางใจน้อยเต็มทีใน
 ตำรวจหัวเมือง. โดยมากความฉลาดของพวกนั้นไม่สู้จะฉลาดโผน
 นึก, และมักจะทำยุ่งเหยิงในเวตา ตับตวน ชนคั้นในคดีประทุษร้าย
 สำคัญๆ.

ข้าพเจ้ากล่าว, “แต่ผมตกอยู่ในที่ลำบากอยู่. ที่เมือง
 ตูร์ตฺเขา คงจะไม่พอใจเลยในการที่ผมยื่นมือเข้าไป.”

เขาตอบว่า, “อ้อ, ไม่เป็นไร. ฉันได้ไปที่ตูร์ตฺและพูดจา
 ไว้ตลอดแล้ว. เบ็ดหนารัต, ผู้บังคับการตำรวจภูธร, มีความ
 ปรารถนาจริง ๆ ที่จะให้ท่านรับทำการสืบ. ท่านคงได้พบ
 เขาแล้ว.”

“แต่ทำไมจึงต้องเอะอะกันมากเช่นนั้น?” ข้าพเจ้าถาม
 ขอนด้วยความฉงน, เพราะข้าพเจ้ารู้สึกว่าการถึงมือผู้ใช้นานัก
 ทางการเมืองอยู่บ้าง.

ผู้แทนราษฎรยักหัวไหล่, และแต่ดูข้าพเจ้าอย่างชอบกต.

ข้าพเจ้าจึงถามว่า, “บอกผมได้ไหมว่าสงสัยผู้ใดบ้าง?”

เขาจึงดูข้าพเจ้าอย่างประหลาดและตอบว่า, “ในเวตานี้ยัง

ไม่ส่งด้วยผู้ใด. คิดนี้ เป็น ความ ถกถัมภ์ ทั้งเรื่อง ที่เดียว. นาย จะไป
ที่ บุระ นั้น และ ดับ ด.เอง ไม่ ดี หรือ ?”

ข้าพเจ้า ยัง คง อยู่. ข้าพเจ้า มี ขุระ เรื่อง อื่น อีกหลาย เรื่อง. พวก
เรา ใน กรม ตำรวจ ดับ ต้อง รับ ปัญหา มา พิจารณา อยู่แทบ ทุก ชั่วโมง—
และ เรา จำเป็น ต้อง พิจารณา โดย ตะเยียด ทุก ราย ด้วย. บาง ที่ ก็ อาจ
จะ ไม่ มี การ ประทษร้าย อย่าง ดักดัก ใน กรุง ปารัต, แต่ อาจ จะมี เช่น
นั้น ที่ ทาง เจริง เขา บิเรเน ก็ ได้.

ท่าน กองต์ เดอะ ทิโยคุร์ต เป็น คน สำคัญ คน ๑ ใน รัฐบาล
ฝรั่งเศส, ฉนั้น ข้าพเจ้า ก็ ทำ อย่างอื่น ไม่ได้ นอกจาก ยอม ทำตาม เขา
ปราดนา, และ ใน คณ นั้น เอง ข้าพเจ้า ออกจาก ปารัต ไปยัง แคว้น ดูเรน.
ก่อน ที่ จะ ไป ข้าพเจ้า ได้ ไทเรตซ์ ส่ง ไป ที่ โรง รถยนต์ โรง ๑ ให้ จักร
ยนต์ คัน ๑ ไป เตรียม คอย รับ ข้าพเจ้า ที่ โฮเตล เดอะ ดินแวนด์, ซึ่ง
เป็น โฮเตล มี ชื่อ เตี้ยง, มี หน้า ต่าง ช่อง ยาว ๆ หลาย ช่อง เบ็ด ออก ไป
สู่ ถนน, ตั้ง อยู่ ใน กลาง เมือง ดูร์ต.

ข้าพเจ้า นอน ใน รถไฟ, และ เมื่อ เวลา เข้า ๘ นาฬิกา ได้ ไป ที่
โฮเตล. เมื่อ ได้ กิน อาหาร เข้า แล้ว, ข้าพเจ้า เห็น รถยนต์ ชนิด
คันโตเตตต์ คัน ๑ คอย อยู่ สำหรับ ข้าพเจ้า ใช้ ไป ที่ บุระ, ระยะ ทาง ๓๐
กิโลเมตร. ข้าพเจ้า ได้ พา โรแคว์ ไป ด้วย. ใน คณ นั้น ข้าพเจ้า ได้ ตกตง
ให้ เขา อยู่ ทาง ปารัต เพื่อ ดับ คดี ถกถัมภ์ แห่งการ ที่ หมิง ล่าว คน ๑ ถูกฆ่า,
แต่ เขา ขอ ไป กับ ข้าพเจ้า ด้วย, ข้าพเจ้า จึง ตามใจ.

บูรณ ที่โยครุต^{๕๔๕} นน, ตามที่เราได้เห็น, เป็น ตัก เก่า อย่าง
ดั่งา, สร้างไว้บน ยอดเนิน สูงใน สมัยโบราณ, มีกำแพง ด้อมเรือน
หตุย หัดง — เป็น หมู่ บ้าน ที่เดียว.

เราเห็น บูรณ นน^{๕๔๕} ได้จาก ระยะ ๖ กิโลเมตร, ตั้ง เดิน อยู่ ที่ ปาก
ช่อง แห่ง หุบ อ้นยาว, แม่น้ำ ตั้ว^{๕๔๕} ไหล ไปใน ระหว่าง ดวน อยุ่นใน ดุ่ม
น่านน. จาก ที่ ห่าง ๆ บูรณ นน^{๕๔๕} เป็น ก้อน จตุรัส^{๕๔๕} ๒ ก้อน, ก้อนใหญ่
ด้อม ก้อน เด็ก. ที่ พน พ่า อ้น ปราศจาก เมฆ, แต่ เห็น หอ รบ กตม
เดิน อยู่ มุม ตะหอย, มี หัดงการูป ฝาซิม ตะเกียง บน ยอด. ส่วน กตาง
นน พรอมไป ด้วย น้าต่างใหญ่ ๆ, หอ รบ น้อย ๆ, ปดองไฟมี ลวด
ตาย, และ ยอด บราต, จน ทำให้ดู รวด กับ เป็น บูรณ อ้น ๑ ใน เรื่อง
นิทาน.

ไม่ช้าเราก็ผ่านเข้าไปทางใน วนะกว้างใหญ่, และ โรแคว,
ซึ่ง หนึ่ง เคียง ขาพเจ้า อยู่ นน, ร้อง ขึ้นว่า:

“เจ้า ประคุณ ! เป็น บูรณ ที่ควร พระเจ้า แผ่นดิน จะอยู่ ได้ ที่เดียว!”

เขาหา ได้ทราบ ไม่ ว่า ตัก นั้น เป็น ตัว อย่าง อ้น ดี อ้น ๑ แห่ง แบบ
เรอะ เนตต้องชตม อยุ่น, และ ว่า ได้ สร้างขึ้น ในปี ๑๕๘๑ (พ.ศ. ๒๓๓๕)
โดยนายช่าง บีแยร์ เนปเวอ ผู้มี ชื่อเสียง, ดำหรับ เป็น ที่ ประทับ
ของ พระเจ้า ฟรอนซ์วัต ที่ ๑, และ พระเจ้า อองรี ที่ ๒, กับ พระเจ้า
หลุยส์ ที่ ๑๕ ได้ ทรง สร้าง เพิ่มเติม และ แกะ ไข ต่ออีก. ก่อนไปจาก ปาร์ต

ข้าพเจ้าชอบได้ความแล้วว่า บุระณทิโยคุรต^{๔๔๕} นี้ หนีไปเสียได้ ประทาน
แก่ จอมพล แบร์ ทิเยร์, และว่า ก่อน นั้น หนีไป, ในปี ๑๗๒๕
(พ.ศ. ๒๒๖๘), ดันนิสเดาส์ เด็สซันส์กี, ราชาแห่งโปแลนด์ นอก ราช
สมบัติ (พระบิดา แห่ง พระมเหสี ของ พระเจ้า หลุยส์ ที่ ๑๕), ได้เคย
อยู่ ที่นั่น.

เมื่อเข้าไปใน คณ^{๔๕} นั้น, เราได้พบ ทนายใหญ่ สำหรับ บ้าน, เปน
บุคคล ที่ ทำทาง สำคัญ มาก, และเขา พาเรา เดิน ผ่าน ห้องใหญ่ ๆ ไป
หลาย ห้อง และ วน บรรได ไปยัง ชั้น ที่ ๒, แล้ว เข้า ไป ใน ห้อง สบาย
ห้อง ๑, และไม่ เข้า ท่าน ของตัวเอง มา พบ กับเราใน ห้องนี้.

เขา เปนคน หน้าตาดี, อายุ ประมาณ ๔๕, ก่อน ข้าง เดียว และ
ดำ, แต่ง เครื่อง สักกะหัดาด สี น้ำเงิน แก่, คอใหญ่ และ ออกผายไหล่
ผึ่ง, ทำให้ดู คล้ายๆ คน อังกฤษ. เมื่อได้ ชวน ให้เรานั่ง เก้าอี้ สบายๆ
ริม หน้าต่าง แล้ว, เขา ส่ง บุหรี่ กระดาษ ให้เรา, แล้ว จึง นั่ง ลงเอง ที่
เก้าอี้ ตัว ๑ และเล่า เหตุการณ์ โจกรกรรม ให้เรา ฟัง.

เขาพูดว่า, “ก่อนอื่น, ฉันขอขอบใจท่านจริงๆ, มองดีเออร์ แบค,
ในการ ที่มา ที่นี้, คณ^{๔๕} ถกตัม ที่เดียว. พลอย นั้น ได้ ถูก ขโมย ไป
แล้ว, แต่ โดย ช่างการใด, ฉัน ก็ นึกไม่ ถูกเลย. แน่ละ, ท่าน คง

จะ สอดส่อง เขาเอง. คงเค็ด็ดจะ ดำารก แดง การณ พัดดาวได้ ดีกว่าฉัน. หต่อน เปน ผู้ทราบ ชน ก่อน ว่า ของ หาย.”

ข้าพเจ้า พูดว่า, “ผมเข้าใจ ว่า ได้ทราบ ว่า ของ หาย เมื่อ เวลาเย็น วันที่ ๗, ถูกไหม ขอรบ. ตำรวจ ที่ เมือง ตูรด์บอกไป ที่ผม ในวัน รุ่งขึ้น, แล้วผม ก็ได้ โฆษณา รูปพรรณ ไป ที่เดียว.”

ท่าน คงจะ ตอบว่า, “ถูกแล้ว, เมื่อเย็น วัน พุธหัดบด. ฉันได้ ไป ตอนค่อน แตะ กลับ มา ถึง เมื่อ เวลา ราว ๘ นาฬิกา. ก่อนฉัน มาถึง ดัก ชั่วโงง หนึ่ง ภรรยา ของฉัน ได้ ไป ที่ ตูรด์ เพื่อ หีบ กำไล เก้าอันหนึ่ง ซึ่ง หต่อน อยาก จะได้ สำหรับ การ เติง อาหาร ค่ำใน คืนนั้น, ได้พบ หีบ ที่ ได้ มรกฏ เกตบอฟ เบ็ด อยู่ และ จันนี้ หายไป แล้ว!”

ข้าพเจ้า ถามว่า, “ถ้า ฉันนี้ ตูรด์ ได้ ถูกใคร เบ็ด แล้ว ละ?”

“ก็ เห็น จะ เปน เช่นนั้น.”

“ใคร ก็ อถูก กุญแจ?”

“ภรรยา ฉัน.”

“ถือไว้ เสมอ หรือ?”

“เปล่า, ฉัน เปน ผู้เก็บไว้, แต่ ถ้า ฉัน ไม่ อยู่ ฉัน จึง ให้ หต่อนไว้.”

ข้าพเจ้า ถามว่า, “คุณ ส่งสัยใคร? มอง ดีเออร์ ตาเฟร์ริแยร์, ที่ ได้ ไป หาผม ที่ กรม ตำรวจ ตับ, ส่งสัยใคร คนหนึ่ง. ผม เห็น ข้อ นั้น ชัด ที่เดียว.”

เขา หัวเราะ แล้ว พูดว่า, “อ้อ, มอง ดีเออร์ เบค, การที่ จะพยายาม บิด อะไร ไม่ ให้นาย รู้ ไม่ เป็น ประโยชน์ เเลย, ฉัน รู้ ดี. ฉนั้น ฉนั้น ก็ จะ ขอ พูด กับ นาย เดี่ยว โดย ตรง ๆ ที่ เดียว. ส่วน ตัว ฉนั้นเอง ดั่งดัย หญิง ตำบ คนหนึ่ง ชื่อ ดุ๊ตส์ ปะแปง, เป็น ตำบ ใช้ ห้องนอน ของ ภรรยา ฉนั้น, ซึ่ง ฉนั้น ได้ ทราบ มา เมื่อ เร็ว ๆ นี้ เอง ว่า ชอบ พอกัน มาก กับ ชาย ผู้ มี ลักษณะ นักเลง ผู้ หนึ่ง — เป็น คน อะเมรிகัน อยู่ ที่ ปาร์ดี.”

ข้าพเจ้า ว่า, “อ้อ! คุณ ทราบ นาม เขา ไหม?”

ท่าน คองต์ ตอบว่า, “ชื่อ เบต. เขา อยู่ ที่ โยเซต ดองกัเตแร้, ถนน คัดคัลโยน.”

ข้าพเจ้า พูดกับ ผู้ช่วย ของ ข้าพเจ้า ว่า, “โรแกร์, บรรทุก ขอ ให้น ใด.” แล้ว ข้าพเจ้า หัน ไป พูด กับ ท่าน คองต์ ต่อ ไป ว่า, “แต่ ก็ ส่วน ตัว หญิง คน นั้น ตระ ขอรับ? ยัง อยู่ ที่นี้ — ใน บุระนี้ หรือ?”

ท่าน คองต์ ตอบ ว่า, “ยัง อยู่. ภรรยา ฉนั้น ยัง ไม่ได้ ได้ ไป เพราะ หัดฉนั้น ว่า บาง ที่ จะ เป็น อุบาย ดี กว่า ถ้า ให้ คง อยู่ ก่อน. บาง ที่ นาย จะ เห็น ส้มควรว พบ หญิง นั้น บ้าง กระมัง?”

ข้าพเจ้า ตอบว่า, “ขอ รับ, ผม นึก ว่า เห็น จะ ดี.”

ข้อ ที่ ตำบ ใช้ คน ดันธของคองต์ เค็ดส์ เป็น คน ชอบพอกับคนอะเมรிகัน ผู้ มี ลักษณะ เป็น บุคคล น่า ระแวง นั้น เป็น การ พอแล้ว ที่ จะ ทำ ให้ ข้าพเจ้า นึก ว่า จะ คด่า หา รอย ได้.

เขาตอบว่า, “จริงทีเดียว. แต่ฉัน อยากให้ท่าน พบกับภรรยาฉัน และ พัง ข้อความ พิดดาร์ จาก หัตถ์ฉันเอง. เวลานี้ หัตถ์ฉัน ทรนคนตร์ไป — ดูเหมือน จะ ไป เยี่ยม มิตร สหาย ของ หัตถ์ฉัน คน หนึ่ง ที่ เมือง คุร์ดี, แต่ไม่ ช้า ก็นั่น จะ กลับมา. ท่าน พูด กับ หัตถ์ฉัน โดยดำพัง เกิด, หัตถ์ฉัน คง จะ ดำให้ พัง ได้ โดย ถ้วนถี่ ว่า หัตถ์ฉัน ได้ รู้ สัก ชน อย่างไร ว่า ของ หน้ หาย.”

แ่ ทเดียว ข้าพเจ้า กำลัง นึก อยู่ ถึง ถูก กุญแจ ด้ง เหล็ก. หญิงคน หนึ่ง ที่ ชอบ ประ แปลง หน้ อาจ จะ ถัก เอา ไป ได้ โดยง่าย, อาจ จะ หยิบ เอา ด้ง หน้ไป, แล้ว และ มอบให้ แก่ ชาย นักเลง อะเมรกัน. หน้ เทียว เปน ความ ตั้หน้ฐาน ของ ข้าพเจ้า ใน ขณะ หน้.

เราได้ เดิน ไป กับ ท่าน กองค้ ตาม เฉลียง หลาย อัน แห่ง คัก อันงาม จน เข้า ไป ถึง ที่ ใน ห้อง แต่งตัว อัน เปน ที่ ตั้ง ด้ง เหล็ก — เปน ด้ง เหล็ก, แต่ แบบ เก่า, มี เครื่อง กัด ไก่ สำหรับ ถน บิด ซึ่ง เปน ของ เกิน ส้มยี่เสียนาน แล้ว. มัน เปน ด้ง ทำ ที่ อะเมรกา ราว ๕๐ ปี ถัง มา แล้ว. ทำทาง มัน คง ของ ด้ง หน้ เปน ของ นำ หัวเราะ มาก เมื่อ คำนึง ถึง แบบ กัด ไก่ นาฬิกา แห่ง ด้ง อย่างใหม่, และ เมื่อ คำนึง ถึง ประตู ห้อง คัด ซึ่ง มี กัด ขัง ฉาย รูป กัด มี ไฟ แฉบ ฉาย รูป ผู้ ที่ พยายาม จะ ไข กุญแจ.

ข้าพเจ้า แล เห็น ได้ โดยทันที ว่า การ ที่ จะ พิน พ์ กุญแจ ด้ง หน้ หน้ ด้วย ขน หน้ หรือ ปรุ หน้ จะ เปน ของ ง่าย ที่ สุด.

เมื่อข้าพเจ้าได้ตรวจดูดู, ซึ่งทำด้วยเหล็กหนา คงเดินอยู่กับ
ฝ่าผนังห้องนั้นแล้ว, ข้าพเจ้าจึงพูดว่า, “ผมต้องขอพบนางสาว
ประแบ่ง.”

ท่านกองต์ตอบว่า, “ควรทีเดียว. ฉันรู้สึกว่ามันเกี้ยวของ
อย่างใดอย่างหนึ่งในคติน. มันได้เคยเห็นฉันหลายครั้ง, และ
ภรรยาฉันได้เคยพูดกับมันบ่อยๆ ถึงประวัติแห่งของมัน.”

โรแคว์พูดขึ้นอย่างฉลาดว่า, “แต่ถ้าของมันหายไปแล้ว,
มันก็คงจะต้องอยู่ในตลาดแห่งใดแห่งหนึ่ง. ใครเล่าจะกล้าพอที่
จะซื้อพลอยอย่างนี้?”

ข้าพเจ้าว่า, “อาจจะผ่าเป็นสอง หรือสี่ชิ้นได้โดยสะดวก.
วันเฮต์เดิน, เมืองอัมสเตอร์ดัม, เป็นพ่อค้ามรกตใหญ่ที่สุดใน
ยุโรป. โรแคว์, จดข้อนี้ไว้, เมื่อฉันจะลืม. ต้องบอกกล่าวไป
ที่เขาโดยทันที. มันคงต้องไปที่เขาเพื่อผ่าและเจียรไน. แกคงนึกได้
ถึงมรกตของมาดามอาเบอะแดง, ที่ถูกชะโมยระหว่างตอนดอนกับ
คอตัมโบ, มันก็ได้ไปที่เขาเพื่อเจียรไนใหม่, และเราเอาคืนได้
ด้วยความเอื้อเฟื้อของเขา.”

ผู้ช่วยของข้าพเจ้าตอบว่า, “ขอรับ. ผมจะโทรเลขไปถึง
วันเฮต์เดินในอีกไม่ช้า.”

ท่านกองต์เปิดบานอันหนักแห่งคูนเพื่อให้เราดูข้างใน. ใน
นั้นเต็มไปด้วยหนังสือต่าง ๆ, อีกทั้งหีบหลายหีบใส่เครื่องเพชรพลอย

และของ มี ราคา สำหรับ กระจก, ชิ้น ชัก เหล็ก ใหญ่ อัน ๓ เค็ม ไปด้วย
เครื่อง เงิน เก่า, ถ้วย หมอง แดง ทองน.

เขา ไซ้ ให้ ข้า พเจ้า ดู หีบ เก่า ทำ ด้วย กำมะหยี่ ดี ม่วง อัน ดี ตก แดง
ซึ่ง เคย เปน หีบ ใส่ มรกต เกิดบอฟ สำคัญ นั้น มา แดง หายว้อย บิ — บัดนี้
เปล่า อยู่.

พร้อม ด้วย โรคร์ ข้าพเจ้า ได้ ตรวจ ดู กุญแจ แห่ง ตู้ หนัก นั้น โดย
ถี่ถ้วน, และ ตรวจ อย่าง ตะเอียด ด้วย แว่น ขยาย อัน ใหญ่ ของ ข้าพเจ้า
ซึ่ง ข้าพเจ้า ได้ เคย ใช้ อยู่ บ่อย ๆ.

เรา ทั้ง สอง ตรวจ ไม่ เห็น ร่อง รอย เลย ว่า ผู้ ร้าย ได้ ทำ อัน ตราย
อย่าง ใด ๆ แก่ กุญแจ นั้น. ตามรอบ ๆ กุญแจ มิ ได้ พบ รอย ความ ร้อน,
หรือ กระจก, ซึ่ง มัก จะ พบ ที่ บาน ตู้ เหล็ก อัน ถูก ผู้ ร้าย เบียด.

ไม่ใช่ ละ! ผู้ใด ที่ ได้ เบียด บาน เหล็ก อัน ทำทาง แข็ง แรง อย่าง
น่า หวัหระ นั้น คง จะ ได้ เบียด โดย ง่าย ด้วย กุญแจ ปลอม.

ใคร เต่า เปน ชะโมย? แด เห็น ทาง ดันนิษฐาน ได้ อยู่ ทาง เดียว.
นาง ดาว ประแพง, โดย คำ แนะนำ ของ ข้า เพื่อน อะเมริกััน ของ มัน,
คง ได้ พิมพ์ เอา กุญแจ ไป, แด และ ใช้ กุญแจ ที่ เพื่อน นั้น ได้ ไป ทำ
จำลอง ขึ้น, ไซ้ คู่ ชะโมย เอา พดอย สำคัญ นั้น ไป.

ข้าพเจ้า ไซ้ โรคร์ ไป ที่ ไทรศัพท อิก, ตั้ง ให้ เขา กรัง เรียก กรม
ตำรวจ ดับ แด และ ออก คำสั่ง บาง อย่าง ไป.

แล้ว ข้าพเจ้า ก็ ไป เดิน เต้น ที่ ชตา กับ ท่าน กองต์ ใน แดง ตอน

ใน เมื่อ เรา เดิน อยู่ ด้วย กัน นั้น, เขา พูด กับ ข้าพเจ้า, “ท่าน ใจ ดี มาก ที่ เดียว, มอง ดี เออร์ เบค, ที่ มา เอา ใจ ได้ ใน กิจ การ ของ ฉัน เช่น น. ฉัน มี เรื่อง กวน ใจ อยู่ มาก, แต่ นี่ เป็น เรื่อง ที่ ร้าย ที่ สุด. มัน เป็น การ เสีย ทรัพย์ อย่าง ร้าย ที่ สุด สำหรับ ฉัน, และ ฉัน ขอ บอก ตาม ตรง ว่า ฉัน ไม่ สามารถ ที่ จะ เสีย เช่น นี้ ได้. ฉัน หวัง ใจ ว่า ท่าน จะ ใช้ ความ พยายาม ของ ท่าน โดย เต็ม ความ สามารถ เพื่อ หวัง ความ ถก ดับ ฉัน.”

ข้าพเจ้า ตอบ อย่าง นั้น คง ว่า, “ผม ต้อง ทำ เช่น นั้น เป็น แน่ นอน เทียว. ผม ได้ รับ ปาก กับ มอง ดี เออร์ ดา เฟร์ รีเยร์ ไว้ แล้ว ว่า จะ พยายาม จน สุด ก้าว ถึง.”

ท่าน กองต์ แด ดู ข้าพเจ้า จัง หน้า, ด้วย กิริยา ที่ ข้าพเจ้า รู้ ดี ว่า แปลก มาก ที่ เดียว. แล้ว จึง พูด ว่า, “ฉัน รู้ ดี ขอบ คุน ของ ท่าน มาก ที่ เดียว, มอง ดี เออร์ เบค. แต่ ฉัน อยาก จะ ขอให้ ท่าน รับ ปาก ไว้, ถ้า ท่าน ไม่ รัง เกียจ, ว่า จะ ไม่ ให้ ข้อ ความ ไต ๆ อัน เนือง ด้วย คดี นี้ แพร่ง พราย ไป ถึง มหาวชน ทั่ว ๆ ไป.”

ข้าพเจ้า ตอบ ว่า, “ท่าน กองต์, พวก ผม ใน กรม ตำรวจ ดับ ไม่ มี ความ ปรากฏา เสง ที่ จะ ประกาศ ความ ดี ของ ตนเอง. พวก หนึ่ง ดื้อ พิณ พ, ซึ่ง เป็น ขรรคมดา ย่อม ปรากฏา เรื่อง แปลก ๆ, คอย พยายาม ที่ จะ รุ้,

ความลับของเรา อยู่เสมอ. บางที เขาก็ ได้รู้บ้าง — แต่ ไม่ ใช่ว่า ทุกๆ คราวไปหา มิได้.”

เขากล่าวว่า, “ถ้าฉันนั้น หวังใจ ว่าในเรื่องนี้ ท่าน จะไม่ยอม ให้พวก หนังสือ พิมพ์ ตัวรู้ได้.”

ข้าพเจ้านึก เศาะใจ.

ทันใดนั้น ข้าพเจ้า ระแวง ว่า บางที ท่าน คงจะ มี อะไร เกี่ยวข้อง อยู่ ใน ส่วนตัว กับ นางสาว ประแพง, สาวใช้ ดั้งเดิม ของ ภรรยา. เป็น เช่น นั้น ได้ หรือ ไม่ ?

ต่อมา อีก ชั่วโมง ๑, เมื่อ คงเค็ดส์ ถกดับ แล้ว, ได้ มี ผู้ชาย คน ๑ ใช้ กิริยา ดี พา ข้าพเจ้า เข้า ไป ที่ห้อง รับแขก เดิม ที่ ะโหลฐาน ของ คุณหญิง. ห้องนี้ เป็น แบบ หยุคส์ ที่ ๑๕ แท้, มี พรหม ดาษ ผืน และ เครื่องแต่ง ห้อง ทำด้วย แพร ดอก กับ กรอบ บิดทอง.

คงเค็ดส์ ก่อน รับ ข้าพเจ้า ด้วย มรรยาท ดี มาก, แต่ ด้วย กิริยา ไร้วินัย ซึ่ง พอ พุดกัน ไป แล้ว ได้ ถักหน้อย ก็ หย่อน ลง.

คุณหญิง เป็น คน สูง เกิน ขรรพดา ของหญิง, ผมหักดำ, และ ด้รวย อยู่. ข้าพเจ้า ได้ เคย เห็น รูป ของ เขา บ่อย ๆ ใน หนังสือ พิมพ์ ว่า เป็น หัวหน้า ผู้ ๑ ใน ตำนาคม ผู้ ๑, และ มัก จะมี นาม เหนือ ด้วย กิจการ กุศล.

ข้าพเจ้าได้รู้ดีอยู่แล้วว่า จะเป็นประโยชน์ ดีกว่า ถ้าได้ค้นหาในที่ระโห
ฐาน กับ คุณหญิง, ฉะนั้น ข้าพเจ้า จึง ทิ้ง โรครี ไว้ ให้ เทียวเดิน ดู บุระ
โบราณ นั้น, ใน ระหว่าง เวลา ที่ ข้าพเจ้า เอง ทำการ สืบสวน.

กองเตี๊ยะ ผู้ โฉมงาม, ซึ่ง แด่ ดู ข้าพเจ้า บ่อย ๆ ด้วย คา อัน ดี แก่
โดย อากาโร อัน ซ้อ, ได้ เต่า เรือง ให้ ข้าพเจ้า พัง เกือบ จะ เหมือน ที่ ดำน้ำ
ได้ เต่า แล้ว.

ใน ขณะที่ นิ่ง อยู่ บน เก้าอี้ บัดทอง เก่า งาม ตรง หน้า คุณหญิง นั้น,
ข้าพเจ้า ได้ ถามว่า, “คุณ ไซ จั นน ครั้ง ที่ ดี สุด เมื่อใด ขอ รับ ?”

“ประมาณ สาม สัปดาห์ ห่วง มานี้ แล้ว. ฉันทใช้ ที่ งาน ระบุว่า ที่
บารอน เตี๊ยะ เมแยร์ ได้ มี ที่ ปาร์ตี.”

“ที่ ปาร์ตี หรือ ขอ รับ ? แต่ คุณ ได้ เอา กับ มานี้ ด้วย ไม่ ไซ
หรือ ?”

“จ้ะ. ประแพง, ตัว ไซ ของ ฉันท, เอา ได้ ใน หีบ แล้ว ฉันท เอา กับ
มา ด้วย ใน หีบ เครื่อง เพชร ของ ฉันท เมื่อ ฉันท กับ มา ใน วัน รุ่ง ชน.”

“ใคร ได้ เปน ผู้ เอา กับ ใน ตู้ เหล็ก ?”

“ฉันท เอง. แล้ว ก็ ก่อน กับ ฉันท ก็ ได้ เปิด หีบ ออก เพื่อ ดู ว่า มัน
ยัง คง อยู่ ใน นั้น.”

“คุณ แน่ ใจ หรือ ว่า ได้ เอา กับ ใน ตู้ ด้วย มือ ของ คุณ เอง ?”

“แน่ ใจ ที่ เดียว.”

“แต่ก็สาวไส้ ของคุณ — ที่ชื่อ ประแปง นะ. อีก ประเดี๋ยว ผม จะ พบ กับ เขา. หญิง คนนั้น ได้ เคย ถัก ถัก แะ คุณ บ้าง หรือ เป้า?”

“นาน ๆ ครั้งหนึ่ง เท่านั้น. เท่า ที่ ฉัน ทราบ เขา ไม่ได้ แะ ต้อง ถัก ถัก แะ นั้น มา เดือน หนึ่ง แล้ว.”

“แต่ เมื่อ ถัก เดือน หนึ่ง มา นี้ แล้ว เขา ได้ เคย ถัก อยู่ หรือ ขอรบ?”

“จะ, ฉัน อยู่ที่ ปาร์ดี และ ฉัน ได้ ไ้ ให้ ถัก ถัก แะ มา ไ้ เขา ของ เฟร็ด. ฉัน ต้อง การ ไ้ สำหรับ ไป ดู ขอบปรา.”

“อ้อ! ถ้าเช่นนั้น ก็ อาจ จะ ได้ พัมพ์ ถัก แะ ไป ใน วัน นั้น เอง.”

“อาจ จะ ได้. ถ้า มี ฉัน ดึง ดึง หญิง คน นี้. แต่ ฉัน เอง ไม่ ดึง ดึง เอย.”

ข้าพเจ้า ถาม ด้วย ความ ประหลาดใจ ว่า, “ทำไม จึง ไม่ ดึง ดึง?”

“เพราะ ฉัน ไม่ แะ เห็น ว่า เขา จะ เกี้ยวข้อง ใน คดี นี้ ได้ เอย.”

“เพื่อน อะเมรกัน ของเขา, ที่ชื่อ มิดเดอว์ เบต นั้น, เป็น คน อย่างไร?”

“ฉัน ไม่ รู้จัก เขา เอย. ดู เหมือน ถ้า มี ฉัน จะ ได้ ดึง ได้ ความ มา ว่า สาว ไ้ นั้น ชอบ พอก กับ คน อะเมรกัน คน หนึ่ง ซึ่ง เขา ได้ เคย พบ ที่ ปาร์ดี.”

ข้าพเจ้า พูดว่า, “ผม ได้ ชื่อ และ ที่ อยู่ ของ เขา ไว้ แล้ว, แะ ให้ คน คอย ถัก ด รอย อยู่ แล้ว. ใน ไม่ ช้า ก็ คง ได้ ทราบ เรื่อง ชาย ผู้นี้ ตลอด.”

แต่ผม อยาก จะ ขอ ถาม อะไร ดัง อย่างหนึ่ง. ทำไม มองดีเออร์ ดาเฟร์รีแยร์ จึงได้เอาใจใส่ ใน คดีนี้ ?”

พอได้ ยิน ออก นาม ผู้แทน ราชรัฐ นั้น — หน้าคุณหญิง ก็ ผิดตลงทันที, และ อด อยู่ ครู่ ๑, แล้ว จึง ถาม ว่า:

“มองดีเออร์ ดาเฟร์รีแยร์ หรือ? เขาจะมี อะไร เกี่ยวข้อง ด้วยได้ อย่างไร?” แล้ว พูด ต่อไป อย่าง เคื่อง ว่า, “ฉัน ไม่ได้ทราบ เลย — ฉัน ประหลาดใจ มาก — ที่ เขาได้ บัง อาจ มาย นม เกี่ยวข้อง ใน กิจการ ที่ ไม่ ใช่ ชูระ ของเขาเลย!”

การ ที่ คุณหญิง โกรธ เช่นนี้ ทำให้ ข้าพเจ้า นึก ประหลาดใจ. ข้าพเจ้า พูดว่า, “ขอโทษ เกิด, คง เค็ดส์. มองดีเออร์ ดาเฟร์รีแยร์ ได้ ไป หาผม เพื่อ ประโยชน์ ของคุณ โดย แท้ ที่เดียว, และได้ ขอ ให้ผม ช่วย จัดการ สืบสวน เอง และ พยายาม ตาม เหา มรกฎ ของคุณ กัดบคน.”

คง เค็ดส์ เอะ ทิโยคุร์ท พูดว่า, “เขา ไม่มี สิทธิ อย่างไร ที่ จะ มา เกี่ยว ใน กิจการ ที่ มิได้ เกี่ยวข้อง แก่ ตัวเขา เลย จน นิดเดียว. ถ้าผม ของฉัน คง จะ ได้ ใช้ ให้เขา ไป หา นาย. ดาเฟร์รีแยร์ ต้อง การ เจียน คาย ที่ จะ ได้ เข้า ใน สัมมาคม ดี ๆ, และ พร้อม อยู่ เสมอ ที่ จะ ทำการ สักปรก ของใคร ๆ ได้ ทั้งนั้น เพื่อ สัม ปราภนา ใน ชื่อนั้น. เขา บอก นาย ว่า กระไร?”

ข้าพเจ้า เต่าใจ ความ แท้ง การ สันทนา กัน ที่ ปารีส์, แต่ ความ ชัง หรือ กัดัว ซึ่ง คุณ หญิง มี อยู่ ใน ส่วน ตัว ชาย ผู้นี้ ทำให้ ข้าพเจ้า ออก ทิ้ง.

ข้าพเจ้า รู้สึก ด้วยว่า คุณหญิง ดูประพฤติกว้าง กับ เปนทนาย แก่ต่าง ดูดี ประแบ่ง, ดำไว้, เพราะ ดู ไม่ยอมให้ พังคำ ก้าว โทะมใด ๆ เลย จน ดีก อย่างเดียว.

คุณหญิง พูดต่อไป ว่า, “ ตำนี ของ ดินัน ดูเหี้ยมโหด มากที่ดังล้น ดูดี. เราได้ อยู่กับ ดิน มา ถึง สิบ แล้ว, และ เปน คน สุขุมจริง ๆ. มอง ดีเออร์ กิดแบร์ต ได้ รู้จัก สักกุด ของเขา มา หลาย ปี แล้ว, และ ได้ รู้จัก ตัว ดูดีเอง มา ตั้งแต่ ยัง เด็ก ๆ.”

ข้าพเจ้า ถามว่า, “ ก็ มอง ดีเออร์ กิดแบร์ต ผู้นี้ คือ ใคร ? ”

“ เขา เปน ทนาย ความ, ซึ่ง มี บ้าน อยู่ ที่ วิเนต — แลงค โคลด, ระยะ จาก ที่ นี้ ประมาณ สิบ กิโลเมตร.”

“ นางสาว นั้น เกิด ที่ ตำบล นั้น หรือ ? ”

“ จ้ะ. พ่อ ของเขา เปน ทนาย ของ บารอน เดอะ ซาบรอต, ที่ บุระ ณะวารแดง, และ ตัว เขาเอง เปน ดำไว้ คนที่ ๑.”

“ แต่ ส่วน คน อะเมริกกัน ที่ ว่า เปน นักเลง, ที่ ชื่อ เบต นั้น ละ ชอบรับ ? คุณ ได้ ทราบ อะไร เรื่อง เขา บ้าง หรือ เปตา ? ”

คุณหญิง ตอบว่า, “ เปตา เลย, นอกจาก ที่ ตำนี ของ ดิน เค้า ให้ พัง. ใน เวลา ที่ เรา ไป อยู่ ที่ ปารีส, ดำไว้ ของ ดิน ก็มี เวลา ไป พักผ่อน ร่างกาย ตาม ปกติ, ไป ดู ละคร หรือ ภาพยนตร์, หรือ ไป เยี่ยม มิตร ด้หาย. ดิน จะ คอย ตาม ดู กิริยา อาการ ของ เขา อยู่ เสมอ ได้ หรือ ? ”

ข้าพเจ้า ตอบว่า, “ไม่ได้ อยู่เอง คุณหญิง. แต่เขาก็ อาจ ที่
จะได้ พบ กับ ชาย อเมริกัน คน นั้น, ซึ่ง อาจ จะ เป็น ผู้ ร้าย ก็ได้. ขอ
ให้คุณ หญิง ว่า ดึก ว่า มรกฏ เกิดบอฟ เปน มรกฏ ที่งาม ที่ สุด เมื่อดึก หนึ่ง
ในโลก.”

“จริง, มอง ดีเออร์ เบค. ฉัน เห็น ด้วย. แต่ ท่าน ไม่ รู้ จัก
ดู ชั่ว. ฉัน รู้ จัก — และ มอง ดีเออร์ กิดแบรต ก็ รู้ จัก. ถึง ลำบาก
ของ ดินฉัน ถึง ดีย เขาก็ ตาม, แต่ ส่วน ตัว ฉัน ใจ เขา โดย บริบูรณ์
ทีเดียว.”

ข้าพเจ้า ตอบว่า, “นั่น แหะละ ขอรับ, ส่วน ผม ไม่ รู้ ใจ,
จน กว่า ผม จะได้ ทราบ ข้อความ ใน ส่วน ตัว เบ็ด ให้ มากกว่า ที่ รู้ อยู่ แล้ว
บัดนี้. ไม่ ต้อง สงสัย เลย. ข้อความ นั้น ๆ คง จะ ได้ มา ถึง ผม ใน
ไม่ ช้า.”

คุณหญิง ถามว่า ข้าพเจ้า ได้ เห็น ดู เหตุ และ หีบ เปตา นน แดง หรือ
ยัง, ข้าพเจ้า ก็ ตอบว่า ได้ เห็น แดง.

คุณหญิง จึง ยิ้ม และ พูดว่า, “นั่น แหะละ เปน ความ ดี ถัด อยู่ ะ,
มอง ดีเออร์ เบค. ฉัน ทราบ อยู่ แล้ว ว่า นาย ได้ เคย ดับ คดี ประทุษร้าย
อย่าง ดี ถัด ถ้า เร็ว ได้ หาย ราย มา แล้ว. และ ฉัน หวัง ใจ ว่า นาย จะ
ช่วยให้ เรา ได้ พดอย นน คั่น มา.”

ข้าพเจ้า รับว่า, “ผม จะ พยายาม อย่าง เต็ม ที่.”

คุณหญิง จึง พูดว่า, “ นาย ม. ช่วย มา ด้วย คนหนึ่ง ไม่ ใช่ หรือ?
ขอ เชิญ อยู่ เป็น แรก ของเรา ใน บ้าน นี้ ก่อน ทั้งสอง คน. ได้ เตรียมไว้
พร้อม แล้ว. เชิญ กิน อาหาร ด้วยกัน ค่ะ ใน ภาย ใน ครอบครัวยุคเดียว.”
ข้าพเจ้า ชอบ ใจ และ ขอ อภัย ใน การ ที่ ไม่ มี เครื่อง แต่ง เวลา เย็น
ไปด้วย.

คุณหญิง หัวเราะ แด พูดว่า, “ จะ เป็น อะไร ไป เถอะ, มอง ดี เออร์
เบค ? เรา มี ความ พะวง อยู่ แต่ ใน ข้อ ที่ จะ ได้ พดอย นัน คน ท่านน.
และ หวัง ใจ ว่า นาย จะ สามารถ ตาม พบ และ จับ ตัว ผู้ร้าย ลง โทษ ได้.”

คันทัน เรา กิน อาหาร คำ กับ ท่าน กองต์ และ ภรรยา, และ ได้
สนทนา วิดีต่าละ กัน อย่าง พอ ใจ. ครั้น วัน รุ่งขึ้น, พร้อม ด้วย โรเคร์,
ข้าพเจ้า ได้ ตรวจ ดู ตู้เหล็ก แบบ เก่า นัน อีก โดย ตะเยียด.

เมื่อ เวลา ประมาณ ๑๑ นาฬิกา ท่าน กองต์ ได้ เรียก ลูกพี่ ลูกน้อง
เข้าไป ที่ ห้อง นัง ของเขา และ นำ ให้ ข้าพเจ้า รู้จัก. แล้ว คุณหญิง ก็
ทั้ง ข้าพเจ้า ได้ โดย ดำพัง กับ สาวใช้, ซึ่ง เป็น คน ที่ ออก จะ เก่ และ กิริยา
มี จริต, ตาม แบบ หญิง สาว ชาว ปารีส, ทั้ง ๆ ที่ แท้จริง เป็น คน
ชาว ชนบท เกิด ใน ตุ่มน้ำ ตั้ว นัน.

ข้าพเจ้า รู้สึก ไม่ ตั้ง ชอบ ใจ หญิง คน นัน นั้. เขา ทำ ให้ ข้าพเจ้า
นึก รู้สึก ว่า เขา เกี้ยวของ อยู่ ใน คด นัน ด้วย, หรือ มี นัน ก็ รู้ เรื่อง
ของ หาย นัน มาก อยู่ แต่ บิด บัง ความ รู้ นัน ไว้. ความ ดันนิษฐาน ของ

ข้าพเจ้ามีอยู่ว่า ท่าน คงต ทราบเรื่อง ของ หายนี อยู่ และ กล่าวโทษหญิงคนนั้น เพื่อเหตุใด เหตุหนึ่ง ซึ่ง ตัวเขา ผู้เดียว ทราบ.

หญิงสาว นั้นให้การ ว่า, “ดิฉันไม่รู้เห็น อะไร เลย ใน เรื่องนี้. คุณหญิง ได้ ไป ที่ คุณนั้นเอง และ พบ พดอย หาย ไป แล้ว. ดิฉัน ไม่ได้เห็นมัน มา เดือน หนึ่งใดแล้ว.”

ข้าพเจ้าว่า, “เออ! แต่ฉันสงสัย ที่มีความ จำเป็น ต้องติดตาม ตระกูล ในกิจการ ส่วนตัว ของ หด่อน บ้าง. ขอให้ออก ฉัน หน่อยเถอะ. ชาย อะเมรிகัน ชื่อ เบ็ต ที่ เป็น มิตร ของ หด่อน นั้น เป็น คน อย่างไร?”

หด่อน ตอบว่า, “ดิฉัน ยัง ไม่ เข้าใจ. ดิฉัน ไม่รู้จัก คน ชื่อ เบ็ต เลย.”

ข้าพเจ้ายังไม่อย่างใด ไร เชื่อ, และ พูด ต่อไป ว่า, “คน อะเมริกัน นั้น อยู่ ที่ ไฮเลด ดองกัธเรวี่ ที่ ปาวีส์, และ ฉัน ได้ ทราบ มา ว่า เขา เป็น มิตร กับ หด่อน.”

หด่อน พูด ว่า, “เบ็ต - เบ็ต! อ้อ, ดิฉันได้ เคย ได้ยินชื่อ อยู่. ดิฉันได้ ยิน คุณหญิง ออก ชื่อ. ดิฉัน นึก ออก แล้ว. เมื่อ มอง ดีเออร์ กิดแบรต มา ที่นี้ บ่าย หนึ่ง, ได้ยิน พวกนี้ ถึง มอง ดีเออร์ เบ็ต”

“มอง ดีเออร์ กิดแบรต ผู้นี้ มา หา ท่าน คง เค็ดส์ เดอะ ที่โยครุต บ่อยๆ อยู่ หรือ?”

“มาเป็นอย่างนั้น. ไม่บ่อยนัก. คุณหญิง กำลังเอาใจ ได้
อยู่ใน เรื่อง โรง พยาบาล ที่ วิเนต — แดง ค โคต.”

“ก็ มอง ดีเออร์ กิดแบรต ตะ ?”

“เขา เป็นคนใจ ดีมาก. เขา ว่า ความ ที่ ใน ศาล จังหวัด ตูร์ต,
และ มี คน รัก ทั่ว ไป ตาม แถบ นี.”

“ท่าน คง ต่ พบ กับ เขา บ้าง ไหม ?”

“อ้อ, บ่อย ๆ. มอง ดีเออร์ กิดแบรต เคย มา กินอาหาร
ที่ นี หตาย ครั้ง, และ ท่าน คง ต่ มัก จะ ให้ วิทยนตร์ ของ ท่าน ไป ส่ง.”

ข้าพเจ้า ถาม ซ้ำ อีก ว่า, “ฉัน หัด่อน ไม่ รู้จัก คน อะเมริกััน ซื่อ
เบต นัน เคย เทยว หรือ ? หัด่อน แน่ ใจ ตะ หรือ ? ขอ อย่า ให้ ตั้ม ว่า
ฉัน อยาก รู้ ความ จริง.”

หญิง สาว นัน หนึ่ง อยู่ ถัด ครัว, แล้ว จึง แด ดู ตา ข้าพเจ้า ค้าง ๆ,
และ คอบ ว่า, “มอง ดีเออร์ เบค, ดิฉัน ทราบ อยู่ ต่ แล้ว ว่า พวก ของ
นาย ต้องการ ความ จริง. และ นาย ก็ จะ ได้ พัง ความ จริง จาก ดิฉัน ตะ.”
หัด่อน หนึ่ง อีก ครัว หนึ่ง แล้ว จึง พุด ต่อ ไป ว่า, “ดิฉัน ขอ บอก แก่ นาย อย่าง
จริง จัง ว่า ดิฉัน ไม่ รู้จัก ใคร ๆ เคย ที่ ซื่อ เบต, และ ดิฉัน ไม่ รู้จัก กับ
คน อะเมริกััน จน ถัด คน เดียว.”

“ถ้า ฉัน ขอ ความ ที่ ท่าน คง ต่ ได้ บอก แก่ ฉัน ก็ เป็น ความ ไม่ จริง
ทั้ง ตัน -- เช่น นัน หรือ ?”

“ดิฉันไม่ทราบว่าคุณได้บอกแก่นายว่าอะไร. ดิฉันทราบ
อยู่แต่ว่าดิฉันไม่เคยรู้จักคนที่ออกชื่อนั้นเลย.”

ปัญหา^๕นั้นดูออกจะยากขึ้นอีก. ฝ่ายสามีดังสีย นางสาวใช้^๖
ผู้นั้น, แต่ฝ่ายภรรยาคัดค้านอย่างแข็งแรง. ในชั้นต้นข้าพเจ้า^๗นึก
ดังสียว่านายผู้ชายกับสาวใช้^๘นั้นจะตอบรักกัน, แต่เมื่อความ^๙ด้นนิษฐาน
นั้น^{๑๐}ผ่านไปแล้ว ข้าพเจ้า^{๑๑}ก็จำเเนนต้องสำรวจภาพแก่ตนเองว่าแต่ไม่เห็น
ทาง^{๑๒}เลยทีเดียว.

ข้อ^{๑๓}ที่^{๑๔}ผู้ใด^{๑๕}ผู้ใด^{๑๖}พิมพ์เอาตุ๊กตูกุญแจ^{๑๗}हु้ดักไป^{๑๘}แล้วนั้นน่าจะเป็น
ของ^{๑๙}แน่, แต่จะได้^{๒๐}ทำ^{๒๑}เช่นนั้น^{๒๒}โดยเจตนา^{๒๓}แห่ง^{๒๔}ผู้ถือกุญแจ^{๒๕}อยู่ใน^{๒๖}เวด
นั้น^{๒๗} หรือโดย^{๒๘}ผู้นั้น^{๒๙}ไม่^{๓๐}รู้เห็น^{๓๑}ด้วย, เป็น^{๓๒}การ^{๓๓}พิน^{๓๔}วิสัย^{๓๕}ที่จะหา^{๓๖}หัดัก
ฐาน^{๓๗}ได้.

ข้าพเจ้า^{๓๘}ได้^{๓๙}คง^{๔๐}อยู่^{๔๑}ที่^{๔๒}บรูระ^{๔๓}นั้น^{๔๔}หก^{๔๕}วัน, และ^{๔๖}โรแคว^{๔๗}ช่วย^{๔๘}ข้าพเจ้า^{๔๙}
อยู่^{๕๐}อย่าง^{๕๑}แข็งแรง. ข้าพเจ้า^{๕๒}ได้^{๕๓}สืบ^{๕๔}ถาม^{๕๕}คน^{๕๖}ใช้^{๕๗}หลาย^{๕๘}คน, และ^{๕๙}ชาว^{๖๐}บ้าน
บาง^{๖๑}คน. ไม่มี^{๖๒}ใคร^{๖๓}ได้^{๖๔}เห็น^{๖๕}คน^{๖๖}แปลก^{๖๗}หน้า^{๖๘}ใน^{๖๙}ที่^{๗๐}ใกล้^{๗๑}เคียง, และ^{๗๒}คน
ต่าง^{๗๓}ถิ่น^{๗๔}เข้าไป^{๗๕}ใน^{๗๖}หมู่^{๗๗}บ้าน^{๗๘}เด็ก^{๗๙}เก่า^{๘๐} เช่น^{๘๑}นั้น^{๘๒}อย่างไร^{๘๓}ๆ^{๘๔} ก็^{๘๕}ต้อง^{๘๖}มี^{๘๗}ผู้^{๘๘}ดัง^{๘๙}เกด
และ^{๙๐}พด^{๙๑}ถึง.

เมื่อ^{๙๒}วันที่^{๙๓} ๓, ข้าพเจ้า^{๙๔}ได้^{๙๕}รับ^{๙๖}รายงาน^{๙๗}ทาง^{๙๘}โทรศัพท์^{๙๙}เรื่อง^{๑๐๐}ชาย^{๑๐๑}อะเม
ริกััน^{๑๐๒}ที่^{๑๐๓}อยู่^{๑๐๔}ที่^{๑๐๕}ไฮ^{๑๐๖}เตด^{๑๐๗}ดอง^{๑๐๘}กิตะ^{๑๐๙}แคว.

เขา ชื่อ เบ็ต, แต่ไม่มีชื่อควร สงสัยเลย ว่า เป็น คน ไม่มี หัก
ฐาน. . . แท้จริง เขา เป็น เดชา นุการ ดำรง เมือง เดตรอยต์ แห่ง สยาม
ชายหนุ่ม คริสต์เคียน (Y. M. C. A.), และเหตุที่ เขา มา ปาร์ตี้ ก็เพื่อ
มา ประชุม ใน กิจการ เนื่อง ด้วย สยาม ชายหนุ่ม คริสต์เคียน ใน นานา ประ
เทศ. . . ตั้งแต่เขาได้มาที่โฮเตล นั้น เมื่อ สัปดาห์ เดียว มา แล้ว เขายัง
มิได้ ไป จาก ปาร์ตี้เลย, และ ข้อ ที่ จะ คิด เห็น ไป ว่า เขา เป็น ผู้ร้าย นั้น
คิดไปไม่ได้ เลยทีเดียว.

ข้าพเจ้า รู้สึก ใน ใจ ว่า นางสาว ใช้ เก้น นั้น ดู เหมือน จะ ได้ พุ
ความจริง.

แต่ ก็ ทำ ไม่ ได้ ท่าน คง จะ ได้ ก่อ ตัว โทษ เขา และ เขา ความ
ระแวง ผิด บ้าย ทั้ง หมิง นั้น กับ ชาย ชาวเมือง เดตรอยต์ ผู้ หา ผิด มิได้?

ข้าพเจ้า ตำราพ ว่า ข้าพเจ้า ไม่ เข้า ใจ คดี นั้น เลย. . . เมื่อ ยอม ว่า
มี ข้อ ยุ่งเหยิง ต่าง ๆ อยู่ มาก แล้ว ก็ ยัง คง มี ข้อ ความ จริง แน่ อยู่
อย่าง ๑ คือ มรภณ นั้น ได้ หาย ไป, และ ว่า ได้ มี ผู้ร้าย ตัก เอา ไป โดย ใช้
กุญแจ จำลอง ใช่ ที่ เหล็ก.

ก็ ใคร เอา เป็น ผู้ ใช้ กุญแจ นั้น ? มี ข้อ แน่ นอน อยู่ อัน ๑ ว่า
กุญแจ นั้น ได้ เคย พ้น จาก มือ ทั้ง ท่าน คงค์ และ คงค์ เต๋สส์, และได้ อยู่
ใน มือ นางสาว ดู อี๊ด ครึ่งหนึ่ง. . . หด่อน ได้ ถู กุญแจ นั้น จาก ปาร์ตี้ ไป
ครูสส์, และ จาก นั้น โดย รยณนุร มา ที่ โยครูต. . . หด่อน อาจ ที่ จะ ได้
ให้ มัคส์ สหาย ดับ อะไร คน ๑ ยืม กุญแจ ไป ตัก ครึ่ง ชั่วโมง ก็ ได้. . . และ

ท่าน คงต อาจว่า มีครุ ด้หาย ญูนน คอเบต. แต่เพราะเหตุไรเดว? ดุอด้ไม่รุจก ชาย ญูนน — นัน เปน ค่ายนยัน ของ หด่อน — และข้าพเจ้าก็ เชอเมื่อ ไดรบ รายงาน มา แดว จาก ดำนังงาน ของ ข้าพเจ้าที่ ปารด์.

โดย ทนค้วน ข้าพเจ้าไรวาตก ชนไค ว่า บางที จะพอได้ ขอความควร เชอไค เหนอง ด้วยนางสาว ประแปง จาก ทนาย ความ ญูที่มี บาน อยุ่ที่ วิเนยต์ -- แดงค ไคตด. ข้าพเจ้าจึงใช้ โรแคว์ ไป หา มองดีเออร์ กิตแบรต และขอไห้เขาไป ที่ บระ.

โรแคว์, เมื่อ หาย ไป หลาย ช่ว โมง แดว, จึง กัดบ มา บอก ข้าพเจ้า ว่า มอง ดีเออร์ กิตแบรต ไม่ อยุ่, ไป พัก ผ่อน ร่างกาย. ญู ช่วย ของ ข้าพเจ้า ดับได้ ความ จาก แม่ บำน แก่ ของเขา ว่าเขาไปตอนคอน. แม่ บำน, ซึ่งไค เคย วับใช้ มอง ดีเออร์ กิตแบรต ๑๐ ปี แดว, เข้าใจ ว่า นาย ของแก ไป เยี่ยม มีครุ เก่า คน ๑, เปนคน มั่งมี อยุ่ที่ เค็นดิงคัน.

ค่อนัน มา อีก ช่ว โมง ๑, เมื่อ ข้าพเจ้าเต้าความนี้ ไคอง เค็ดด์, ดูคุณหญิง นัน แดงค กิริยา ไม่ สบาย อย่าง น่าอัศจรรย์.

เขาร้อง ว่า, “นัน ไม่ไค่ ทราบ เลย ว่า มอง ดีเออร์ กิตแบรต ไม่ อยุ่! นัน นึก ว่าเขาจะมากิน น้ำชาเวตา บ่าย ๕ นาฬิกา วนัน!”

การ ที่ คอง เค็ดด์ แดงค กิริยา ไกรช เช่นนี้ ทำให้ข้าพเจ้า รุ้ ตัก ประหตาดใจ, แต่ข้าพเจ้าก็มิได้ พุดว่า กระไร, และเมื่อได้ ด้นทนา กัน ตัก เต็ก น้อย แดว ข้าพเจ้าได้ ไป เดิน เถ่น ใน หมู่บ้าน, และใช้ ตำราชนะ ไทโรคัพพท์ พุดไป ถึง ปารด์.

ภายหลัง ข้าพเจ้าได้ ขอ อนุญาต ท่าน คองต์ ใช้ รถยนต์ ของเขาเพื่อ
ไป เมือง ตูร์ต, และ ค่อนัน อีก ชั่วโมง หนึ่ง ข้าพเจ้าก็ได้ ไปสนทนากับ
ผู้บังคับการ ตำรวจ.

เขา ตอบ คำถาม ของ ข้าพเจ้า ว่า, “ มอง ดีเออร์ กิตแบร์ต เป็น
ผู้ที่มี คน รู้จัก มากในศาล ใน มณฑล แองด์ร เอต์ ดัวร์. เขาเป็น คน
มี ชื่อเสียง ดี, และมี ผู้หา บ่อยๆ ใน คดี สำคัญๆ. เขาเป็น คน โสด,
และมี ห้องเช่า อยู่ ที่ ถนน คอตแบร์ต, กับ มี บ้าน อยู่ ที่ วิเนยต์.”

ข้าพเจ้า ถามว่า, “ ก็ ความ ประพฤติ ทาง จรรยา ณะ ? ”

ผู้บังคับการ ยักไหล่, และ ตอบว่า, “ ผมไม่ทราบ ะ, มอง
ดีเออร์ เบค ”

ข้าพเจ้าได้ ชัก ต่อไป ถึง มิตร ฐาน ของ คองต์ เดส์ต, แต่ คำตอบ
ของเขามี ได้ ทำ ให้เกิด ความ ระแวง อย่าง ใด ๆ เลย. กิตแบร์ต เป็น
เพื่อน บ้าน ของ คองต์ และ คองต์ เดส์ต เดอะ ทิโยคูร์ต, ก็ ไป มา หา สู้
กัน บ้าง เป็น ขรรพดา.

ใน ระหว่าง เวลา ที่ ข้าพเจ้า ขึ้น รถยนต์ กลับ ไป บุรุษ นั้น, ข้าพเจ้า
ถาม ตัวเอง ว่า ข้าพเจ้า เอา อะไร เป็น หลัก แห่ง ความ สงสัย ใหม่ นี้.
ประการ ที่ ๑, เมื่อ คุณหญิง ตอบ คำถาม ของข้าพเจ้า เนือง ด้วย กิตแบร์ต
คู่ได้ ตอบ อย่างไร ไม่ เต็มใจ น่า สงเกต. ประการ ที่ ๒, ดู ชัด, ตัว
ใช้ ห้อง นอน, ได้ ยืม เปน ที่ อย่างไร อยู่ เมื่อ พุด กัน ถึง ชาย ใจ ดี ที่
อยู่ วิเนยต์.

พรองซ์วัต กิตแบรต์ ผู้น เป็น มิตร คุ้น ของ คุณ หญิง นน

หรือ ?

ความคิด นั้น หมก มุ่น อยู่ในใจ ข้าพเจ้า และ ก่อน ที่ จะ ถึง บุระ
นน ข้าพเจ้า ได้ ตกตงใจ จะ ดำเนิน การ อย่างหนึ่ง แล้ว.

ค่อนนั้นมา อีกสี่ปีตาหะหนึ่ง, เมื่อได้ ใช้ โทรเลข และโทรศัพท์ มาก
แล้ว, ข้าพเจ้า จึง ได้ ไปนั่ง อยู่กับ ตำรวจ ใหญ่ ฮอดแลนด์ ที่
สี่คอตแลนด์ ยาร์ต, และ พร้อม กัน ซัก ตำรวจ ตำรวจ ดับ เรนแฮม
ซึ่ง, โดย คำ ขอร้อง ของ ข้าพเจ้า, ได้ส่งกรวย กิตแบรต์, ทนาย
ความ ฝรั่งเศส.

เรนแฮม บอก ว่า กิตแบรต์ อยู่ ห้อง เข้า ชุด ๑ ใน ถนน เออร์สคอร์ต.
ดู เขา จะ ชัดสน มาก, เพราะ เขา ไม่ สามารถ ใช้เงิน ค่าเช่า บ้าน ได้.
เขาพูดภาษา อังกฤษ ได้ ดี มาก, และ ตั้งแต่วันแรกที่ ได้ ไปถึงลอนดอน
เขาได้ อยู่กิน เทียว เตรี หา ความ สนุก ใน ภาค ตะวัน ตก. การ เทียวสนุก
นั้น ในไม่ช้า ก็ ต้อง จด, และใน วัน ก่อน นั้น เอง เขาได้ จำนำ นาฬิกา ทอง
ของเขา ที่ โรง จำนำ แห่ง ๑ ใน ถนน สแตรนด์ เป็น ราคา ๖ ปอนด์ ๑๐ ชิลลิง.

รายงาน นี้ ข้อความ ไม่กิน กัน กับ ที่ ข้าพเจ้า ได้ ทราบ มา แล้ว ใน
เมือง ฝรั่งเศส เลย. ที่ กิเนยต์, กิตแบรต์ เป็น คน มั่งมี และ มี ที่ดิน,
แต่ ใน ลอนดอน เขา ต้อง จำนำ ของ ประดับกาย เพื่อ เลี้ยงชีพ !

ค่อนนั้น ข้าพเจ้า ได้ ไปกับ ยอร์ช เรนแฮม — ซึ่ง เป็น ผู้สืบ คดี
ประทุษร้าย อย่าง ฉลาด ผู้ ๑ ใน กรม ตำรวจ อังกฤษ, และ ข้าพเจ้า ชม

เชย วัชการ ของเขา มาก อยู่ — และ เรา ได้ ไป ตาม ดู ทุนาย ความ เมื่อง
ศุภ นน ด้วยกัน.

เขา ได้ ออก จาก สถานที่ (รถไฟใต้ดิน) ที่ เซอร์ ดีคอร์ต ไปยัง
เดสท์เตอร์ สแควร์ แล้ว เลย ไป ถนน คัมป์ตัน เก้า, เข้า ไป กิน อาหาร
ใน โรง อาหาร ฝรั่งเศส แห่ง ๑, เราก็ กิน อาหาร ที่ นั้น ด้วย, แต่ เขา
มิได้ ระแวง เลย ว่า ผู้ กิน อีก ๒ คน ที่ โต๊ะ ติด กัน นั้น คอย มอง ดู กิริยาอาการ
ของเขา.

อีก ครู่ ๑ มี หญิง คน ๑ เข้า ไป นั่ง กับ เขา, เป็น หญิง อายุ ก่อน
ข้างมาก แต่ แต่งกาย ดี, และ โดย อาการ กระด้าง ๆ ที่ เขา ต้อนรับ หญิง
นั้น ข้าพเจ้า ตั้ นึก ฐาน ว่า เขา ได้ นัด พบ กับ บุคคล ที่ มิได้ เคย รู้จัก
กัน มา ก่อน นั้น.

หญิง นั้น นั่ง ถ้าง เขา, และ สอง คน นั้น กิน อาหาร ด้วยกัน.
แต่ เขา พูด กัน ด้วย ภาษา เฟลมิช — เป็น ภาษา ที่ ข้าพเจ้า ไม่ เข้าใจ.

กิริยา ของ เขา ทั้ง สอง นั้น แสดง ว่า มี ความ ตั้บ อะไร อัน ๑ ซึ่ง พูด กัน,
และ เพราะ เหตุ ที่ ข้าพเจ้า เป็น ฝรั่งเศส ข้าพเจ้า จึง มิได้ เอิบเออม ต่อ ไป,
ฉนั้น ข้าพเจ้า จึง ปลด ย เรนแฮม ให้ ถักดัก รอย ต่อ ไป, แต่ ตัว ข้าพเจ้า
เอง ถักดัก โยเดต.

ครั้น วัน รุ่งขึ้น ยอร์ช ไป หา ข้าพเจ้า และ รายงาน ว่า เมื่อ สอง คน
นั้น ไป จาก โรง อาหาร ที่ ถนน คัมป์ตัน เก้า แล้ว, ได้ พา กัน ไป ที่ สโมสร

กตางคิน ที่ ใน ตำบต ไล่โฮ, และ ณ ที่ นั้น ได้ พบ ยิว ฮอตตันดา รูป ร้าง
 เศษ ๆ คน ๑. ตาม คน นั้น ได้ พุดกัน เป็น ความดับ นิดหน่อย, และ
 ดังเกิด ว่า ยิว นั้น ทั้ง มาก.

ต่อ นั้น ต่าง คน ก็ ต่าง ตากัน, และ มอง ดีเออร์ กิตแบร์ต ได้
 กตัย คนเดียว โดย รยยนตร์ เข้าไป ยัง ถนน เออร์ลด์คอร์ท.

ดาร์วัด เรย์นแฮม บอก ข้าพเจ้า ว่า, “การ พบ กับ ตายิว นั้น
 ดูเหมือน จะ ทำให้ เป็น ที่ พอใจ ของเขา มาก.”

ข้อ นั้น เป็น ของ แน่ ที่ เดียว, เพราะ ภายใน สามวัน ข้าพเจ้า ได้
 ดับ ได้ ความ ว่า ทนาย ความ แห่ง เมือง ตูร์ด นั้น ได้ บอก ขาย มรกฏ
 เกิดบอฟ ให้ แก่ ยิว ฮอตตันดา ผู้ ๑, ซึ่ง เป็น ผู้แทน ใน ตอนตอน ของ
 วันเฮตเคิน แห่ง อัมสเตอร์ดัม. วันเฮตเคิน เองได้ ไทโรเตชมา ถึงข้าพเจ้า
 โดย ทนท ว่า ได้ มี ผู้บอก ขาย พดอย นั้น แก่ เขา ทาง นาย หน้า ชื่อ ยากบส์,
 ซึ่ง คำขาย เพชร พดอย ใน ตลาด เวตาเข้า วันอาทิตย์ ใน ที่ ซึ่ง ชาวตอนตอน
 เรียกว่า “ตวอก กระโปรง ชนใน” — ตลาด เพชร พดอย ซึ่ง มี เงิน ทอง
 ใช้ แก่ กัน ห้าง ร้าน ขาย ปลตา ทอด ภายใน ชั่วโมง ๑, ระหว่าง เทียงกับ
 บ่าย ๑ นาฬิกา, มาก เดีย กว่า ใน ตลาด เป็ดเผย ที่ ถนน แอตตันการเคินส์
 ใน ดับดาหะ หนึ่ง อีก.

โดย มิได้ รังรอ ข้าพเจ้า ทราบ คดี ได้ โดย ตตอด. ข้าพเจ้า ไปหา
 ทนาย ความ ผู้ ใจ ดี แห่ง เมือง ตูร์ด และ ทวง มรกฏ, ซึ่ง เขา ให้ แก่
 ข้าพเจ้า โดย ทนท.

ข้าพเจ้า พูด คือ ๆ ว่า, “นาย, ฉัน จะ ต้อง นำ มรกฏ หนี ไป คน
เจ้าของ.”

หน้า เขา ชัดเผือด, และมี ได้ ไต่แย้ง ประการใด. เป็น แต่ เขา
กล่าว วิงวอน ว่า, “ขอ อย่า ให้นาย ขยาย ความ เดย. ขอ ให้ ว่า ตัก เกิด,
มอง ดี เออร์ เบค, ว่า คดี น เกยว ของ ถึง เกยว คคุณ ของ หึง ทัม ผู้
รู้จัก มาก ที่ สุด ผู้ หนึ่ง ใน ประเทศ ฝรั่งเศส!”

ข้าพเจ้า ตอบ ว่า, “ฉัน จะ คำนึง ดู.” แล้ว ข้าพเจ้า ก็ เอา มรกฏ
เกดบอฟ ตำคณ หนี ได้ ใน กระเบาะ เลื่อ.

แม้ จน กาล บัดนี้ ข้าพเจ้า ก็ ยัง เข้าใจ ไม่ ถนัด ว่า เหตุใด ท่าน คง ตัด
จึง ได้ พยายาม ที่ จะ เอา ความ ผิด ไป บ้าย ไล่ ตู้อัด ปะแบง, นอก จาก
ว่า เพราะ เหตุใด เหตุ ๑ ไม่ ทราบ เขา ต้อง การ จะ แก่ แค้น ใน ส่วน ตัว หึง
ผู้ นั้น. แต่ ก็ หา หักฐาน อะไร ไม่ได้ เลย.

แต่ ข้าพเจ้า ได้ ทราบ ภายหลัง ว่า ความจริง เป็น อย่างไร คดี น
จึง แจ่มแจ้ง.

กิตแบร์ค, ชาย โสัด ผู้ ชอบ ดนุก ไม่ คิด หน้า คิด หงั้น นั้น, ดัน
เนอ ประดา ตัว. คง เค็ดส หง ชาย ผู้ น มาก, จึง ได้ ให้ เขายืม
กุญแจ ตัว เหล็ก ไป เพื่อ เขา จะ ได้ ตัก เอา มรกฏ แล้ว หนี ไป ตอน ดอน เพื่อ
ขาย เล้ย. คุณหึง หวัง ว่า เขา จะ ขาย ได้ ราคา มาก, และ หวัง ว่า

“A song of the sea”

“ ลำ เถ ”

I heard the sea cry out in the night

คฺยึน เชเต รติ กํ ํ รวด

Like a fretful child--

คฺจ เตกกระยอ แยก ---

Moaning under the pale moonlight

ร็อง วา ณ คตา ชุณ แช

In a passion wild--

ม ห โท ํ ตะ ทารุณ

And my heart cried out with the sea, in tears,

ชด ใ ห้ คน ใ ให้ ชด นัยน คน หนน

For sweet lost joys of my vanished years !

เพอ ด้ว กษัย ด้น ทว ตาม วด้า หาย !

I heard the sea laugh out in the noon

คฺยึน เชเต ณ ทิว หวั

Like a girl at play--

วียะ ด้ว ด้เวิง กาย ---

All forgot was the mournful moon

มวณ ติม พระจันทร ํ มต บ คดา

In the dawn of day !

เชณไขอุไทยวาร์ !

And my heart laughed out with the sea, in gladness,

ชด หั่ว ดนุ หั่ว จิต กตว เกษม ล้านต์

And I thought no more of bygone sadness.

เด็ก คิด กำสรตผตายุ ดนุ ชั่ง กระจไถ่ สุนุ

I think the sea is a part of me

ข้าว่า ชเต ประจุ ข้า

With its gloom and glory--

สหัสไกก และ สข พุด ---

What has been, and what yet shall be

เปน แต่ว ฤ ยัง ก็ กตมุต

Is all its story;

พจมาน นิตาน ผอง

Rise up, O Heart, with the tidal flow,

ตอย เกิด ะใจ ตาม ชด หตาม ตตั้ง นอง

And drown the sorrows of long ago !

จมเกิด ะ ความ หมอง มน ะกาด นาน มา !

“คน คง”

พระรามบัณฑิตสิทธิเสรีณี เรียบเรียง.

คำอินชัวร์นซ์, (Insurance) นี้ แปลตามศัพท์ หมายความว่า การ
รับประกัน หรือ รับ ค้ำ ครอบ ให้ บุคคล รอดพ้น จาก ภัย อะไรอย่างหนึ่ง
แต่ ใช้ หมาย ความ เป็น พิเศษ ใน ทาง พาณิชย กรรม มุ่ง ถึง สัญญา
รับ จะ ใช้ ค่า ทำ ขวัญ แก่ บุคคล ผู้ ค้ำ สัญญา อีก ฝ่าย หนึ่ง เมื่อ เกิด
ภัย ชนิด ที่ บ่ง ไว้ ใน สัญญา ขึ้น แก่ บุคคล ผู้ มี ชื่อ เช่น อินชัวร์นซ์ หรือ
รับประกัน ออัครภัย ควร เข้าใจ ว่า เป็น สัญญา ที่ ฝ่าย หนึ่ง รับ จะ ใช้
ค่า เสีย หาย เมื่อ เกิด ออัครภัย ขึ้น แก่ ทวิพท์ ที่ ก่อตัว ใน สัญญา คำอิน
ชัวร์นซ์ เป็น ภาษา ฝรั่ง แต่ เรา ได้ ฟัง และ ได้ พูด กัน จน ชิน หู แล้ว ก็ ไม่
มีความ จำ เป็น อย่าง ไร ที่ จะ ต้อง หา ศัพท์ อื่น มา ใช้ แทน ศัพท์ ที่ ใช้
หมายความว่า เดียวกัน มี อีก ศัพท์ หนึ่ง ว่า “แอ็ดชัวร์นซ์” (Assurance)

แต่ค่าแอสซูรันส์ มักจะ ใช้ ในการรับประกันชีวิต ส่วนค่าอินซูรันส์ ใช้ได้ทั่วไป รวมทั้งในทางอ้อมก็ใช้ได้สมุทกัย

ประวัติ กาลอินซูรันส์

นับแต่ปลายศตวรรษ ที่ ๒๔ แห่งพระพุทธศาสนา กิจธุระในส่วนอินซูรันส์ แม้ ไฟศาล ออก รวดเร็ว บาง อย่าง บาง ชนิด เป็นแบบ ใหม่ แต่วิธีใหม่ ใน ส่วน การ อินซูรันส์ ประเภท ที่ เคยทำกันมาแต่เก่าก่อน เช่น รับประกันชีวิต แต่ รับประกัน ความเสียหาย (Casualty Insurance) และอื่น ๆ นั้น ก็ได้ มี ผู้ ตัดแปลง วิธการ ให้ เป็นระเบียบ ดั่งนี้

กำเนิด แห่ง ความ คิด ที่มนุษย์ จะเริ่มใช้ วิธอินซูรันส์ เป็น ขวรม นิยม ดิบ มา นั้น เกิดแต่ ความประพฤติใน ระหว่างบุคคล หตายคน รวมเป็น หมู่ เป็น คณะ พอ ใจ เข้าชื้อกัน ทำสัญญา มัดตนเอง ให้ ต่างฝ่ายต่าง ต้อง ช่วย กัน รับ ทุกข ภัย ด้วยกัน ใน เหตุการณ์ ที่คน ไม่ สามารถพิจารณา เห็น ตัว นำได้ เช่น ทำ สัญญา กัน ไว้ว่า ถ้า สิ้น ค่าของฝ่ายใดเป็นอัน ตราย ใน ทะเล คู่ สัญญา ทั้งหตายต้อง ช่วย กันออก เงินใช้ ราคาสินค้านั้น โครง การ แห่ง ดัทธิอินซูรันส์ มี หดักสำคัญ อยู่ สองประการคือ (๑) เป็น ทาง บรรเทาภัย ที่ อาจ จะเกิดขึ้น ได้ ใน ภาย น้ แต่ ไม่อาจ ทราบ ว่า จะเกิดขึ้น หรือ ไม่เกิด (๒) เป็นทาง ปฏิบัติ สำหรับการส่หกรณ์ ค่ด้ายๆ กับ ว่า ให้ร่วม ทุกข์ ร่วมสุข ด้วยกัน ข้อ แรก ต้องด้วยขวรม แห่งอารยะ

บุรุษ ผู้ไม่ ประมาทต่อผลกรรม ในอนาคตแต่หาทางระงับไว้ล่วงหน้า
ข้อที่สอง เป็นทาง ชักนำ ให้มนุษย์ ชาติ บรรลุถึง “ศรีอารยะ สัมมัย”
(สัมมัย ที่มนุษย์ ถึงความ สำเร็จทั่วโลก) (๑)

ใน สัมมัย เมื่อ มนุษย์ เป็น คน บำเพ็ญ ไม่ รู้ จักกรรม ใดๆ ชีวิต
แต่ ทวิพย สัมปัตติ เป็น ของ เดียงตาย ต่าง ถือ กำ ดัง พาส เป็น อำนาจ
ฆ่า พัน แด ปล้น ล่ม ซึ่ง กัน แรกกัน วัน นั้น ไป ย่อ แย่ง นุศ คร่า ทวิพย
สัมปัตติ ถูก เมีย เขา มา พรัง ษ์ ถูก เขา ฆ่า พัน ตาย เก็บ วัช ทวิพย
สัมปัตติ บรืวาร ไป หมด สั้น แต่ ครั้น มนุษย์ ได้ เห็น คุณ แห่ง การ ศึกษา
มาก ชน การ ศึกษา นั้น นำ ใจ ให้ มนุษย์ หัน เข้า หาทางธรรมแต่ความ
สงบ รู้ จัก คิด อานัต เป้า การ เลี้ยง ไซค ให้ หมด สั้น ไป เมื่อ เห็น
การ ตั้ง ใด อาจ เป็น ภัย ชน กัหาทาง ระงับ แต่ ถึง ปาน นั้น ก็ยัง มี ภัย
บาง อย่าง อาจ เกิด ชน ได้ เกิน ความ คาด หมาย ของ มนุษย์ แต่ ดุจ วิสัย มนุษย์
จะ คุ่ม กัน ต่อ ให้ มี สติ ปัญญา มี ทวิพย สัม ปัตติ แต่ เดชานภาพด้วย
ประการ ใดๆ ภัย นั้น หา ได้ เคารพ ยำเกรง และ ยอมยกเว้น ให้ มี ได้
ภัย นั้น อาจ แบ่ง ได้ เป็น สอง แพนก คือ ได้ แก่ การ เสีย ทวิพย ด้วย อำนาจ ดิน
ฟ้า อากาศ แพนก หนึ่ง มี อุทกภัย, อัคคีภัย, แผ่นดินไหว, อดน้ำบาด
เหตานั้น เป็น ต้น ส่วน อีก แพนก หนึ่ง ได้ แก่ มรณะกรรม.

(๑) ที่ว่านี้ให้ เข้าใจ ว่ากล่าวถึงโครงการเท่านั้น ส่วนสภาพของอินทรีนัส ใน
บัดจุบันเป็นอย่างไรนั้น เป็นคนละปัญหา

ท่านผู้มีประ โยชน แก่บ้านเมือง ชีวิตของท่านเป็นของควร
 กนอม เราทั้ง หตาย อยากจะ ใ้ให้ท่าน มี ชนม ชีพ ยืนนานจนกว่า
 ความ ชราภาพ จะได้มาถึง แล้ว แต่ถึงแม้ว่าเราทั้ง หตาย จะได้ พร้อม
 ใจกัน สวดมนต์ อวย พร ขอให้ท่าน “ จริ ชีวิต โหตุ ” บาง ท่านก็
 หา อยู่ ใน โลก นี้จน ถึง เวลา อันสมควรไม่ ประการ หนึ่ง บรรดา ชาย
 หนุ่ม ที่มี ภรรยา แต่เกิดบุตร ต่าง คนย่อมมุ่งหวัง ที่จะ ครอบครองชีวิต อยู่ยืน
 นาน จะได้ ก่อ ร้างสร้าง ตน เป็น ปีกแผ่น ถาวร เป็น ที่ พึ่ง พำนักของ
 ภรรยา แต่ บุตร จน กว่า บุตร จะ เติบ โต ช่วย ตนเอง ได้ และ เป็น ที่ พึ่ง แก่
 คนแก่แต่ทารก ต่อไปแต่ความหวัง นั้น ไม่ เป็น ผล จริง ด้วยกันทุกคน บาง
 ท่าน ได้ ตาจาก โลก โดยเร็ว พัตน์ ทั้งภรรยา ใ้ เป็นหม้าย ทั้งพิชพรรณ
 อ่อน ๆ ใ้ มาก หตาย โดยไม่มี ใคร จะช่วย เหลือ เด็ก เมื่อ ปราศจาก
 ความ ค้ำจุน ฐานะ ก็ ด้อย ลง ชวน จะ กตายเป็น คน เดือดเดี่ยวมาก
 ภัย ทั้ง ต้อง ประ เภท นี้ไม่มีกำหนด กฎว่าเมื่อไรจะถึงเวร ใครต้อง
 รับ ผู้ ใ้ ภัย แต่ โดย ตำ พัง เป็น ผู้ สิ้น เนื่อ ประดา ตัว แต่ ถ้า เขา
 ความ เดียว ภัย จาก ภัยนี้ มาเนตยแบ่งส่วน กัน ออกไปทั่ว ๆ กัน ในพวกข้า
 แผ่นดิน เดียว กัน ต่างคน จะ รู้ ดี กว่าตนมี ภัย แต่ เป็นส่วนเล็กน้อยไม่
 ถึงเดือดร้อนปาน ไต

ประเทศ ทั้ง หตาย ใน ยุโรป ใน อดีตสมัย เมื่อการปกครองยัง ใช้ ทัตธิ
 พัวแดตติสม์ (๑) ได้ มี ธรรมเนียมอย่างหนึ่ง ถ้าบ้านเรือนของวงศ์ดี (๒)

(๑) ลัทธิ พัวแดตติสม์มี อธิบายในพงศาวดาร บุพระศลิปของ สม เด็จพระเจ้า น้อย
 อาเธอเจ้าฟ้ากรมหลวง พิศณุโลกประชานารถ

(๒) Vassal เข้าใจว่าเป็นคนประเภทเดียวกับเลข หรือข้าในสังกัด อย่าง ไทย เรา

แต่ก่อน

กรวด ไต ต้อง อักคักยี้ มุต นายก็ออก ทุนทรัพย์ สร้าง ใช้ ให้ ใหม่ ใน ประเทศ อังกฤษ ระหว่าง สัตวรรษ ที่ ๒๒ แห่งพระพุทศักราช รัฐบาลได้ ใช้วิธี ช่วยเหลือ ราษฎร ที่ ถูก เพลิง ใหม่ โดยอุปคัเหตุ คือ เมื่อ เกิด อักคักยี้ และ ราษฎร ผู้ ต้อง อักคักยี้ ไต พัจญ์ ความเสียหายของ ตน ต่อ รัฐบาล แล้ว เจ้า พนักงาน รับราชโองการ ไป ตาม ตำรา ธรรมนูญ ตาม มี โรง สวด เปน ต้น ขอ เรียบ ไร บอก บุญ แก่ ชาว บ้าน เมื่อ ได้ เงิน มา แล้ว ผู้ จัด การ ทรัพย์ ถม บัด ของ ผู้ ต้อง อักคักยี้ จึง ก่อสร้าง เคหะสถาน ให้ คน ดัง เก่า แต่ ต่อ มา ชัน หลัง ๆ เกิด การ ฉ้อ โกง ชัน ประเพณี เดิม ประชาชน หมด ความ ศรัทธา เลย ต้อง เลิก อย่างไรก็ตาม การ ช่วยเหลือ เพื่อนมนุษย์ มี ภัย โดย วิถี ออก เรียบ ไร ตาม ใจ ศรัทธา เพื่อ การ กุศล นั้น ได้ ผล ถ่ม ๆ ตอน ๆ ไม่ เปน ดำ เปน ต้น และยัง ห่าง จาก วิถี ของ การ อินชูลันต์

อินชูลันต์ กำเนิด เมื่อ คน เรา เริ่ม มีความ คิด เห็น ว่า ความเสียหาย ชัน ทราย ทง หลาย ชัน เกิด ชัน โดย มี ใช้ ความ ผิด ของ ผู้ ไต นั้น ควร เปน นำ ที่ ของ ชัน ทง หมู ต้อง รับ ผล จึง เริ่ม ใช้ วิธี ทำ สัญญา ร่วม มือ กัน ไว้ ดัง นำ ก่อน เวลา เกิด เหตุ เสียหาย เปน วิธี ยิง ฐานะ ของ เพื่อน มนุษย์ ให้ คง อยู่ เสมอ หน้า กัน แต่ ข้อ ความ พิสดาร ใน การ ดำ เนิน วิธี อินชูลันต์ ของ คน โบราณ เปน อย่างไร แน่ เปน ดัง มี คัมภีร์ ใน พงศาวดาร

วาระ ที่ การ อินชูลันต์ ได้ เริ่ม ปรากฏ ใน วง แห่ง พาณิชย การ นั้น เข้า ใจ กัน ว่า ชาว กรีก โบราณ เปน ผู้ ริทำ ก่อน โดย ให้ ภู เงิน ไป คำ ทาง ทะเล

(แผ่นดิน ส้มแดงพระนางเจ้าเอ็ดซาเบ่ท) ในบทพระราชปรารภแห่งประกาศ นั้น ดำรงความคิดอย่างสุขุมของข้าราชการอังกฤษในเรื่องอินชวรัตน์ ด้วย นั้น เป็น การ ที่ประจักษ์ แจ่ม ว่าพาณิชย์ การ ของประเทศ อังกฤษใน แผนก อินชวรัตน์สัมฤทธิ์ ได้ จัด ทำกัน มา อย่าง กระ ดับ กระ ฉวย รอบ คอบ ถึงสามร้อย ปีเศษแล้ว ใน สมัย นั้น ผู้ รับ อินชวรัตน์ เป็น เอกชน ต่าง คน ต่างค้า โดย ดำแข็งแห่งตน ผู้ ให้ อินชวรัตน์ ตก อยู่ ใน ฐาน ที่ ตอง เลี้ย เปรี๊ยะ เพราะ ผู้ รับ ไม่ มี ทุน ทรัพย์ กอง ไต ๆ สำหรับเป็นเครื่องอุ้มใจ ของ ผู้ คู่ สัญญา ฝ่ายผู้รับอินชวรัตน์ก็ต้องเลี้ยงโซ่มาก เพราะรับประกัน ได้แต่ น้อย ราย เงินค่าพร่เมี่ยมที่ ได้ รับ จึง ไม่ มาก พอจะเอามาถัวเฉลี่ยกับ ความ เลี้ยหาย ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นในคราวเคราะห์ หามยามร้ายต้องขาดทุน ยุบ ยับ แต่ความบกพร่องในส่วนนี้ พวกพ่อค้าในกรุงลอนดอน ได้ ชักชวน กัน คิดแปลง ให้ดีขึ้น พวกเศรษฐีมีทุนรอน ซึ่ง ทำ การ รับ อินชวรัตน์ มัก จะ นัดประชุมกัน ณ ที่แห่งหนึ่ง มีกำหนดเวลาดำเนนอัน ฝ่าย พวกเจ้าของ เรือ แด พ่อค้า นายห้าง มาพบปะ ทำความคดถงกัน เปิดการอาชีพทาง อินชวรัตน์ เป็น ตลาดค้าขาย กันอย่างเปิดเผย พวกอินชวรัตน์ ประชุม กัน วินิจฉัย อัตราค่า พร่ เมี่ยม หยิบ ยก เอา ภาระนี้ เหตุ ทุง หดหาย ชน มา พิจารณา เช่น ประเภท แด ความ มั่นคง ของเรือกำปั่น, คนประจำเรือ แดชนิด ของ ดินค้า, ระยะทาง ที่จะไปไกล ไกล กันดาร หรือ ไม่กันดาร, ฤดูใด, อัตราค่าน้ำเงินในตลาดเป็นประการใด ผลกำไรจะมีเพียงไร เมื่อ พักติ อัตราทงนี้ได้ หรือเป็นที่ยึดถงปลงใจกันทั่วๆ ไปแล้ว ก็ทำสัญญา

เป็นตายลักษณะ อักษร ฝ่ายพวกบริษัท อินชุนรัตน์ ก็เข้า ชักกันเช่นสัญญา
แบ่งสรรปันส่วนกัน รับกันไว้

ใน ตอนกลาง สัตวรรษ ที่ ๒๓ แห่งพุทธศักราช พวกพ่อ คำนาย
ห้างได้ มั่วสุมประชุมกันทำสัญญาอินชุนรัตน์สัมฤทธิ์ที่ร้านกาแฟของตอยด์*
วิธีการ อย่างง่าย ๆ ดังกล่าวนี้ ได้ รุ่งเรืองเจริญวันเจริญคืน เป็นต้นเหตุให้
เกิดแบบแผน ในสัญญาอินชุนรัตน์ สัมฤทธิ์ โดยบริบูรณ์ เป็น ปึกแผ่นแน่นหนา
ได้ ใช้กันทั่ว ไปจน ทุกวันนี้ พวก บริษัทอินชุนรัตน์ ได้ ช่วยกัน วางกำหนด
เด็ดขาดแปลง วิธีการ ให้ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่วิธีรับประกัน ภัยโดย แบ่ง
สรรปันส่วน ใคร ส่วน ใคร ตาม ตัวบุคคล นี้ ได้ นิยม ประพฤติกัน มา
หลายชั่วอายุคน ยังมิได้รวบรวมทุน กันตั้งขึ้นเป็นคณะที่มั่นคง กล่าว
คือ บริษัท อินชุนรัตน์ ยังไม่ เกิดขึ้น ครั้นกาลนาน มา ก็เกิดเป็น ประเพณี
คำว่า “ตอยด์” เดกกลายเป็นศัพท์ ของคนค้าขาย หมายความว่า
สัญญาประกันสัมฤทธิ์ ใช้กันทั่วจักรวาพแห่งพา นิชยกรรม ต่อมา
ภายหลัง คำ “ตอยด์” ได้ ไปกำเนิด ในสหปาดรัฐอเมริกา โดย
บุคคล จำพวกหนึ่งตั้งเป็นสมาคมขึ้นกระทำการบริษัทอินชุนรัตน์ เป็นส่วนเอกชน
ต่างหากไม่เกี่ยวข้องกับ “บริษัทอินชุนรัตน์” เรียกชื่อสมาคมว่า “ตอยด์”

พวกที่หา กิน ในโรง กาแฟ ของ ตอยด์ ได้ เคยพิจารณาแต่ ประกอบ
การ อินชุนรัตน์ ประเภทอื่น ๆ นอกจากสัมฤทธิ์บ้าง แต่ได้เคยทำสัญญา

* Lloyd's Coffee House เป็นชื่อเสียงที่อุโฆษในยุโรปและอเมริกา มีตำนานที่
น่าอ่านอยู่ส่วนหนึ่ง

ต่าง ๆ ซึ่งในบางเรื่อง ก็ เปน สัญญา การ พนัน ใน เหตุ การณ์ ที่ เกี่ยว ของ
 ธารารณชน แด่ประชาชน เท่านั้น แม้เช่นนั้น ก็ดี ในจดหมายเหตุ ไม่
 ปรากฏ ว่าคน เหล่านี้ รับ อินชวรัตน์ อัครภัย ในแผ่นดิน กำเนิดแห่งสัญญา
 อินชวรัตน์ อัครภัยนั้น เปนของมีคัมภีร์ในทางประวัติศาสตร์ ชั้นเดิม บ้าน
 เมือง ใน ทวีปยุโรป หลายเมืองได้ รักษาด้วย วิธึคร่าว ๆ ใน พ.ศ. ๒๑๗๘
 ครึ่งหนึ่ง แด่ พ.ศ. ๒๑๘๑ อีกหนึ่ง ชาว กรุง ดอน ดอน ถวาย ฎีกา
 ต่อ พระเจ้า ชาร์ลที่ ๑ ขอพระราชทาน สิทธิ พิเศษ เพื่อ รับ อินชวรัตน์ อัคร
 ภัย ตักราม ทิ้งหลาย ในพระนคร โดย คิดค่าอินชวรัตน์ รายปีตามอัตรา
 ค่าเข้า ยี่สิบ เปนดั่ง ต่อหนึ่งชีวิตถึง ฝ่าย สยามคมหรือ บริษัท นั้นสัญญา
 จะ ช่อมแซม หรือ ก่อสร้างสถานที่ถูกเพลิงไหม้ ให้ ให้แก่ เจ้าของ ตาม เดิม
 รับ รองจะตั้งกองดับเพลิงแด่กองคอยระวังเหตุอัครภัยไว้ ตามถนนหลวงรับ
 แด่จะจ่ายเงิน ให้แก่ รัฐบาล ปีละ สอง ร้อย เปนดั่ง เพื่อ ใช้ ก่อ สร้าง โบถ
 เช่นต์ ปอด จนเสร็จ แต่ ฎีกา เรืองนี้ ตกค้าง อยู่ ใน ต้น ชัก แด่ว ก็ ถม
 ใต้ เพราะเหตุราชอาณาจักร กำลัง ยุ่งเหยิงปั่นป่วน

พระพุทธ ศักราช ๒๒๐๘ พระนครดอนดอนเกิดเพลิงไหม้ อย่างมหันต์
 พินาศ ปลุก ความคิดถึงเรื่องอินชวรัตน์ อัครภัย ชนอีก แด่วจึงได้เริ่ม
 เปนงาน เปน การ ชน ในครั้งนั้น ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๒๒๓ ได้
 มี เอกชน เปิด สถานที่ ทำการ อินชวรัตน์ อัครภัย ชนแห่งหนึ่ง ตั้ง อยู่ ด้านหลัง
 ธนาคาร รอยแตะ เข็กชเชน รับ ประกันคักเรือน โรง ในกรุงดอนดอน ให้

วิธีกำหนด ราคา ทรัพย์สิน ทรัพย์สิน เป็นจำนวน เงิน แนนอน แดวังกา
 หนด อัตราค่าสินชู้รันดี “ พรเมียม ” เป็นส่วนร้อยละ ตักรามคิด ร้อย ละ
 ๒ ๑๒ เรือน โรง แด่ สิ่ง ที่ เป็น เชื้อเพลิง ได้ ร้อย ละ ๕ วิธี นี้ ถูก ใจ
 ประชาชน ทบปวง กิจการ จึงก้าว หน้าสู่ ความ เจริญ อย่าง รวดเร็ว ต่อ
 มาสักปีหนึ่ง ราษฎรพากันร้องอย่างแรงแรงแต้อง ให้ กรมพระนครบาลรับ ประ
 กัน บ้านเมืองของ พตเมืองเสียเอง แดเจ้าพนักงาน ก็เห็น สอด คัดต้อง
 ว่า รัฐบาล จะ ทำ ได้ โดย คิดอัตรา ค่าสินชู้รันดี ต่ำกว่าที่ ทำกันอยู่ แต่
 ศาตยุติธรรม ได้ คัดบ ัญหา เรื่องนี้ลง โดยพัตัน วินิจฉัยชี้ขาดว่าตาม
 พระราชบัญญัติ กรม พระนครบาลไม่มีอำนาจประกอบ กิจการอย่างนี้ ใน
 ประเทศอังกฤษ กัด สหปาด์รัฐอเมริกา กัด มีผู้ ถอดสิทธิว่าการสินชู้รันดี
 ควรเป็น กิจการส่วน หนึ่งของ รัฐบาล แต่ รัฐบาล ไม่เคยตง เนอเห็น
 ด้วย ทัศน หนึ่ง ทั้งไม่ ได้ เคย ทดตอง จริ่งจ้ง แม้ แต่ครั้งใดเคย

ต่อมาภายหลัง วิธีการ ได้ เปลี่ยนแปลง มนคงคชน ได้ มนคิด
 คงตมาคม เพอ การนี้ ใน พ. ศ. ๒๒๒๗ มีผู้ คงมตร ตมาคม ชนเรยกว่า
 “ เฟรนต์ ไชไซเอต ” ผู้ เข้าตมาชิก ตองเสียเงิน “ ค่าผ่านประตู ” เป็น
 จำนวน เงิน เต็กน้อย สำหรับ บำรุง ค่าใช้จ่าย ของ ตมาคม ตองฝากเงิน
 สด ไว้ ใน ตมาคม เพอ ดำรงไว้ สำหรับ การ ร้อน เงินนี้ ตมาคมจ่าย
 คืน ให้เมื่อ ต้นเทอม ของ ตมาชิก แต่ตมาชิก ตัญญา ไว้ แก่ ตมาคม ว่า
 ถ้าตมาชิกคนใดตองออกก็ภัยต่างคนจะชวยกันเฉลี่ยใช้ ค่าเสียหาย ตมาคม

วางกำหนด เปนงบประมาณ ว่า ภายใน ๑๕ ปี บ้านเรือน คง ถูกเพลิงไหม้ หนึ่งหลัง ในจำนวน ต้องรื้อหลัง ตำราชักต้อง แล้งเงินแก่สัมาคมตามอัตรา

เมื่อ มอชใหม่ ขึ้น แล้ว การแก่งแย่ง ก็ เกิดขึ้น ในระหว่าง คณะหากำไรกับคณะ ดัหกรณ เรื่อย มาจน ทุก วันขึ้น พ. ศ. ๒๒๒๘ ดำเนินงานอินชูลินต์ ออกภัย ซึ่ง คง อยู่ หลัง ธนาคารรือ แยก เอกช เซนดังกล่าวมาถวาย ฎีกา ร้องขอ สิทธิพิเศษ สำหรับ โปติช อินชูลินต์ แล ขอผูก ขาด ตัดตอนที่ จะ ออก โปติช อินชูลินต์ ได้ แต่ ผู้เดียวมีกำหนด ๓๑ ปี ฝ่ายสัมาคม เฟรนต์ ดีไซไซเอต์ ร้องคัดค้าน พระเจ้าเยมส์ที่ ๒ ได้เสด็จประทับ ราชบัลลังก์ วินิจฉัย คดีพิพาทเรื่อง นี้ ได้ ทรงเปิด โอกาส ให้ทนายความ ผู้ ดำ มารถ ของ คู่ วิวาท ทั้ง สอง ฝ่าย ดำ แดง เหตุ แห่ง คดี ตนเมื่อ ได้ ทรงพิจารณา แล้วมีพระ ราชโองการว่า ให้ ดำเนินงาน อินชูลินต์ออกภัย ทำการ ค่า ขายของ ตนต่อไปได้ แต่ให้ผูกขาดการรับประกันได้ หนึ่ง ต่อจาก นั้น ให้ฝ่าย สัมาคม ออก โปติชได้ สาม เดือน แด หยุต แล้งสามเดือน ดำเนินงาน กับ สัมาคม คง ได้ รับ อำนาจ พิเศษ ออก โปติชอินชูลินต์ ผลัดกัน ฝ่าย ละสาม เดือน แต่ ดำเนินงาน อินชูลินต์ ต้อง แล้งเงิน ให้แก่รัฐบาล เพื่อ ชดเชยค่า แรงที่รัฐบาล คงกอง คับเพลิง จำนวนหนึ่ง ตั้งแต่ แดพระราชา ธิบดิ์จะทรง กำหนด เรียก เอา ตาม คราวตาม สมัยที่ เกิดเพลิงไหม้ ทรง เเตุ เปน ตน บัญญัติ แห่งวิธีการที่บังคับ ให้ บริษัท

อินชัวร์นซ์ ต้อง เสียเงินช่วย อุดหนุน กองดับเพลิง ในสมัย ต่อ ๆ มา มีเสียง
 ก่อว่า ผู้ที่ ไม่ ประมาท แด ยอม เสีย เงินพรีเมียมสำหรับ อินชัวร์นซ์ ทรัพย์สิน
 ของ ตน กัดบดต้อง เสียภาษี ให้ แก่ รัฐบาล สำหรับ ช่วย บัอง กัน ภัย ให้ แก่
 ผู้ มีความ ประมาท ไม่ยอมเสียค่าอินชัวร์นซ์ แต่ไม่ ต้อง เสียภาษี ด้วย

ภายหลัง พ.ศ. ๒๒๓๓ พด เมือง ประเทศ อังกฤษ ค่อย มี อิศระ
 มาก จน ได้ มี ผู้ ประกอบ การหา เสียชีพทางรับ ประกัน อัดคักภัย โดย
 ไม่ ต้อง รับ พระ ราชทาน สิทธิ พิเศษ และ ต่อมา ใน พ.ศ. ๒๒๔๗ ดมาคม
 เฟรนด์ ดีไซไซ เอต์ กได้ เริ่ม เปิด การรับ อินชัวร์นซ์ เครื่อง เรือ และ สินค้า ด้วย
 เปน ที่ นิยม กัน มาก จน วิธอินชัวร์นซ์ ทรัพย์สิน เกิด อนทได้ ก็ เปน การงาน สำคัญ
 เท่า ทรัพย์สิน เกิด อนทได้ เช่น ตัก เรือ โรง

บริษัท ไซไฟร์ อินชัวร์นซ์ ตั้ง ขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๒๔๘ ได้ ทำ การรับ ประกัน
 ดมบคเกิด อนทได้ แต่ ไม่ ได้ ทง สอง อย่าง ตลอดจน ราช อาณา จักร อังกฤษ
 บริษัท และ ดมาคม อื่น ๆ ก็ เกิด ขึ้น ตาม ๆ กัน มี บริษัท เน้น ไฟร์ อินชัวร์นซ์
 แด บริษัท เวสต์ มินต์เตอร์ เปน คน ซึ่ง ยังมี ตัว อยู่ จน ทุกวันนี้ การอินชัวร์นซ์
 อัดคัก ภัย แด ดมทุกภัย ได้ กลาย เปน ปกติ กิจ จ้งวน หนึ่ง แห่ง พาณิชยการ ของ
 ประเทศ อังกฤษ ตั้ง แต่ ก่อน พ.ศ. ๒๒๖๓ แต่ ส่วน ประกัน ชีวิต นั้น ยัง ไม่
 ได้ คิด กัน หดักถาน ต่าง ๆ ทาง อรรถคดี ปรา กฏ ใน ยุค หนึ่ง ว่า ชาวเมือง
 ฟัง รุจก ต้อง การ อินชัวร์นซ์ ชีวิต ใน มัชฌิม กาด เคย มี ประเพณี
 ชาว ทะเล ทำ สัญญา กับ คน บน แผ่น ดิน ว่า ชาว ทะเล ยอม มอบ เงิน

ให้แก่คนบกจำนวนหนึ่ง ตกตกลงว่าถ้าชาวทะเลถูกยึดจับไป คนบกต้องออกเงินไถ่ตัวจากพวกผู้ยึดนั้น หรือถ้าคนทะเลมือนั้นตายด้วยไปในทะเล คนบกต้องจ่ายเงินเลี้ยงชีพแก่ครอบครัวของเขา แต่การประกันชีวิตสำหรับคุ้มครองเหตุภัยแก่บุคคลโดยตรงนั้นยังไม่ค่อยได้คิดกัน เข้าใจกันว่าสัญญาชนิดนี้เป็นสัญญาเล่นการพนันอย่างหนึ่งเท่านั้น ในประเทศฝรั่งเศสกฎหมายห้ามหาว่าเป็นความประพฤติชั่วชว้างแก่จรรยาอันดีงามของบุคคล

ประวัติการ แสดง ว่ามี โปติซ ประกันชีวิตฉบับหนึ่ง ทำที่ รอยแยต เอ็กซ์เชน ณ กรุงลอนดอน ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๖ รับประกันชีวิต นายวิดเดียมกิบบิ้นส์ มีกำหนด ๑๒ เดือนเป็นราคา ๓๘๓ ปอนด์ ๖ ชิลลิง ๘ เพนนี ผู้คู่สัญญาฝ่ายรับประกันมี ๑๖ นาย รับผิดชอบต่างกัน ส่วนใครส่วนใคร แต่ได้รับเงินค่าพรีเมี่ยมร้อยละแปด ในสัญญาไม่อ้างถึงอายุของผู้ถูกประกันชีวิต ทั้งไม่พิจารณากันเสียด้วย ครั้นเมื่อ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๑๘๒๗ จวนจะสิ้นสัญญาแล้ว นายวิดเดียมกิบบิ้นส์ ตายไปจริงๆ พวกนายประกันบิดไม่ยอมจ่ายเงิน เกียงว่าตามกฎหมาย ๑๒ เดือนนั้น หมายความว่า ๒๘ วัน ๑๒ ชั่วโมง กิบบิ้นส์ พัง ตาย เมื่อพ้นกำหนดสัญญาแล้ว เรื่องนี้ เกิดฟ้องร้องกันถึงโรงศาล แต่ศาลก็บังคับให้ผู้รับประกันจ่ายเงินตามรับประกัน (เป็นธรรมดา) ในระหว่างสี่ทศวรรษที่ ๒๒ สัญญาคล้ายๆ กันนี้มีปรากฏตามท้องจำนวนของศาลบ้าง แต่น้อยเรื่อง ยังถือว่าเป็นการพนัน

กฎหมายยังไม่รับรอง การหาเงินทางอินชวันธ์ในยุคโน้นเป็นของ
เอกชน แต่บุคคลรวบรวมกันตนเอง เคยมีเหตุไม่นำดูเกิดขึ้น เช่น
ผู้รับ ประกัน หมดทุน รอน ที่จะใช้ หั้น หรือ ตัว บุคคล สูญหาย ตายจาก กัน
ไป กระทำให้การ ที่จะ ค้ำ กันภัย นั้น ยังเป็นสิ่งที่ ยังไม่ มั่นคงแท้ จึง
มีผู้คิด ที่จะตั้งการ อินชวันธ์ เป็น บริษัท จำกัด ดินไซ้ ด้วย เห็นเป็นทาง
การ ดีกว่า วิธีเก่า ๆ

ใน ตอน กลางแห่ง สัตวรรษ ที่ ๒๓ มี ผู้ยื่น เรื่องราว ขอพระราชทาน
อำนาจ พิเศษ เพื่อตั้งบริษัท จำกัด ดินไซ้ อินชวันธ์ สมุทภัย แต่ รัฐบาล
อังกฤษ ไม่ อนุญาต อ้าง เหตุว่า ซึ่ง จะ ตั้งบริษัท จำกัด ดินไซ้ ทำ อินชวันธ์
สมุทภัย นั้น ไม่ เป็น การ จำเป็น ควร ให้ เอกชน รับ อินชวันธ์ กันเอง
ตามอย่าง ที่ เคย ทำกันมา เป็นการ สมควร ด้อยู่ แล้ว แต่ ต่อ มา ใน
พ.ศ. ๒๔๖๓ มี ผู้เริ่ม ก่อการ บริษัท สอง คณะ ขอให้ เงิน แก่ รัฐบาล อังกฤษ
คณะละ ๓๐๐,๐๐๐ ปอนด์ (สามแสนปอนด์) เพื่อขออำนาจ พิเศษ ที่จะ
เป็นบริษัท ทำการ รับ อินชวันธ์ สมุทภัย คราว นั้น ปลาย เดือน มิถุนายน แต่
บริษัท นั้น พอตั้งขึ้น ก็ขาดทุน รัฐบาล จึง ยอมรับ เงิน แต่ ครั้ง จำนวน ที่ ว่า
กันไว้ ด้วย เห็น ว่า ยัง ดีกว่า ก่อนหนึ่ง คือ กำหนด อำนาจ แด่ โอบอนุญาต นั้น
เสีย รุ่ง ชนอีก คักหนึ่ง บริษัท นั้น ก็ เปิดขยายกิจการ ออก ทำการ รับ ประกัน
อัคคีภัย ทั่ว ประเทศ อังกฤษ ด้วย ใน ยุค หลัง ๆ ต่อ มา จน บัด นี้ การ อินชวันธ์
นั้น ก่อกำเนิด รูป เป็น ปึกแผ่น มั่นคง แด เป็น กิจ การ สำคัญ ส่วน หนึ่ง ใน พาณิชย
กรรม ของ ประเทศ

(กลบท อักษร กลอน ตาย)

๑ นึก ๆ นะยะมนุญมิตฺตจพบ
คิด ประสพ ยศศักดิ์ คึกคักคิด
มีดบคิด เจ็บจิต กระทบ ทุกข์
ผิดแผก นึกโปรด หักจิต วิโยค
หากนึกหยุด สุด จะสุข สนั่นเกิด
สงบ นะ สงบเกิด ประเสริฐ ดี
สุขจิต กิจ ประกอบ พินอบ สุขภาพ
โชค อิกตาม ยศศักดิ์ อาจ จักยึด
หากมีตัว รัก ก็ มีพัก จักเฝ้า ยาก
เพราะ ประพณี สุขจิต ปลิด ยากยาก
จิตเดือดเหือดอีกประเสริฐเกิดส่นชาติ
ประพณี เหตุ ก็ มี ยบ วอดวบวบ
พุทธวณะ ตระหนัก มัคคุเทศ
จัก สดวก หักโสม โลก พิกพ

คิด ประสพ โชคตาม เนิบอาบจิต
จะหมดฤทธิ์หมดอยาก หากพราว โลก
ฤจะสุข หาก หดับ กดับ พลิก โศก
ประสพ โชค มาก แตะนิต เพราะ จิตนึก
ดับ ทุกข์ เกิด กับตัด เหตุ อัดอีก
พินิจ ผูก สุขจิต กิจ ประพณี
หยาม แด บาป ปลด สดัด ตัด ขาดบด
ชอบ ตะพิด มีพัก คิด จิต ทัม ทุกข์
นับ อิกมาก อยาก คบ จบจบสุข
ผูก ตะหูก จิตเดือด เหือด หมด ดับ
มัจจุราช พาด ชีวิต ตาม ปลิด กดับ
คิด ทาบทัม พิกพ ชอบ รอบ เด็ดลบ
ตัด,กิเลส เหตุ ประเสริฐ เกิด สงบ
ประดุ สบ อมฤตวิชีวิต เอย ฯ

หลวง สันทัดอักษรสาร.

โดย นาย อรุณ บุณยมานพ

[แปลจากเรื่องซึ่ง ฟ.ว. เบน ตั้งไว้ เป็นภาษาอังกฤษว่า

Bubbles of the Foam จาก “เฟโธปมมาตราปรีติ” (คิเลปมมาตราปรีติ)

ใน ภาษา สักกฤต]

บรรพ ๒

ความ กระหาย แห่ง เนื้อ

กัณฐ์ ที่ ๑

แสงอุทัยพร้อย

-๑-

ฝ่าย พระพิมพ์ เมื่อ ถูก พระญาติ ชับได้ ออกจาก ราชสมบัติแล้ว
ก็พา พระบุตร หนีไปทางทิศตะวันออก แด่ ดั่ง เคหสถาน เป็น กระ ท่อม
น้อยใน บัว โถงเขา ซึ่งอยู่ ที่ ปถาย ทเลทวาย • เปลี่ยน จาก ฐานะ

ความเป็นกษัตริย์ เทียวหลบ ซ่อน พระองค์ คง เป็น เนล้าท ดำรง ชนมชีพ
 ก็ เอาการ ดำเนอ แด เสวย ผลไม้ ในป่าเป็น อาหาร เสวย น้ำในดงธาร
 ดำรง นาคันท์ พระองค์ ดำรง ชนม์ ด้วย อาการ เช่นนี้ เรื่อยไป มี ความ
 รวุก ถึง พระมเหสีไม่ขาด แด แค้นเคือง พระญาติ อยู่ เป็นนิรันดร์ มี
 ความ เบื่อหน่าย ต่อโลก แดไม่มี เพื่อนเลย นอกจาก พระชิตา ครั้น
 กาด ต่วงไป พระองค์ ค่อย ๆ ถม ราชย์ แดความเป็นไปในอดีตสัน เกิด
 ไปรด บ่าที่ ประทับ คดอด มา ชน ทุกที่ แดว่า ตรัส แก่ พระองค์ เอง ว่า
 “ถึงแม่ข้าไม่มี สุนทร (นางงาม) ก็มัทรี (เขาแดถา) แทน เดียวนี้
 ยังสำคัญอยู่ ก็ แด ลูก ที่นาง ทิ้งไว้ ให้ ค่ายจะคอยทำ ความ จำ ของข้า
 ให้ เขียว อด มอยู่ เหมือน เห็น นาง ยังมี ชีวิต แด บัดนี้ ข้า จะเปลี่ยนชื่อ
 ลูก เลีย มีคนใน วัน ข้างหน้า ชื่อ อาจนำภัยมาสู่ ได้จากญาติ ด้วย
 เหตุว่าชื่อ ย่อม เป็น ร่องรอย ที่ จะ นำความ พิษามาให้ แด อันที่จริง
 การ ที่ สัน ชื่อ ก็ เหมือนกับ สันชีพ แด ถมกัน เพราะ ฉนั้น ตก จง ตาย
 เลียว่า อติปริยา (เป็นที่ รักแห่งผัว) แดเกิดใหม่ว่า อริยานัน (นางไม้)
 เกิด การ เปลี่ยน ชื่อสำคัญเท่าใด จะเป็น ชื่อ น หรือชื่อ โหน ผัว ก็ คง รัก
 อยู่ นั่นเอง”

อริยานัน จึง เจริญวัย มาใน ป่า ด้วย กับ พระบิดา โดย อาการ ดัง นี้
 มี นาม อันแปลงไป แด เปลี่ยน จาก ความ เป็น นาง พญา คง เป็น ลูกคน
 คง อยู่ ถมตในที่ ไม่มีใคร รู้ เหมือน กับ มุก ตามณใน หอย มุกต์
 ได้มหาสมุทร ถึง กระเน นาง ก็ เหมือน กับ ไฟ ซึ่งไม่ยอม ให้ อะไร ปก
 ปิด ไม่ว่าอะไร จะ ปกคลุมอยู่ ก็ยอม แดแสงสว่างจริง ออก มา ข้าง นอก

จนได้ แม้ว่าเวตาไฟ จะไม่มี เปลว แดบ แดบ ปดาม ออกมา ช่างนอก
ก็ ยัง ส่องแสง ออก จาก ทุก ซอก ทุก รู ของ ดั้ง ที่ ห่อหุ้ม ได้ ด้วย แสง ของ ไฟ
ที่ กรุ่น ๆ ถึง หากว่า นาง เจริญวัย มา โดย ครั่งต้น โดษฐี ด้วย เหตุ
พระ บิดา ออก ดำเนิน วนยัง คำ ทุกวัน ก็ ยัง ประหลาด ที่ว่า ภาวะ แห่ง
ความ เปน บ้าเถื่อน ซึ่ง อาบ นาง อยู่ โดย รอบ นั้น มิได้ ทำให้ ใจ นาง
เปลี่ยน แปลง เดย เช่นเดียวกับ นาง ซึ่ง อาบ คอ พญา หงส์ ที่ ร่วง พรู พรู รว
งาม เปน เพชร ไป หมด มิได้ ทำให้ เบี่ยง

วัน หนึ่ง บุตรี ของ ฤษี เหล่า หนึ่ง ซึ่ง อยู่ ใน กลาง ใจ บ้า พากัน ท้อง
เที่ยว มา พบ นาง เจ้า ก็ ยินดี เหมือน ได้ สัมผัส บ้า ก็ เกิด มีความ รัก นาง
ใน ทันใด ไม่ใช่ เพราะ รัก ตา ซึ่ง ทำให้ ถูก ตำรา ฤษี คิด ชน ได้ ถึง ตา
ของ เนื่อ ซึ่ง เปน เพื่อน เด่น อยู่ ที่ บ้าน อย่าง เดียว แต่ ด้วย ความ สดวาท
หวาน ซึ่งมี ใจ นาง ด้วย แดง นาง เหล่า นั้น ก็ เดย เปน เพื่อน เด่น ด้วย
กับ นาง ใน บ้า แต่ เธอ เรื่อง ต่าง ๆ ซึ่ง บิดา ผู้ เปน เหมือน เหมือน แห่ง
ความ ฉลาด เคย เอา ให้ พัง มา เอา ให้ นาง พัง

ไม่ ช้า บุตรี ฤษี ทั้ง หตาย ก็ ประ หลาด ใจ ที่ รู้ ดี ว่า ตน เหล่า นั้น
เหมือน คน ใจ ที่ ตก หน้า เหม ให้ แก่ สรร เพราะ อรณยาน นั้น เปน เอก ศรุต
ธรา เมื่อ ได้ ยิน ได้ พัง อะไร ครั้ง เดียว ก็ จำ ได้ ตัด ถอด แล้ว วิจารณ์ ตรอง
ทบทวน มา แต่ ผู้ เดียว แต่ ไม่ แต่ คน แต่ หน้า มะนาว แห่ง เรือง ออก
เท่านั้น นาง ย่อม เพาะ เม็ด คอ พืช แห่ง ความ ยอด ฉลาด ไว้ ใน ฤทัย

หลัง รดน้ำ ต่อไป ด้วยความ คิด คน คว้า หาเหตุ ผล ก็ กัดบ เกิด เป็นคน
ใหม่ เป็นไม้ คน ตะประเภทชน ทันท ให้ ผล แดดดอก ซึ่ง ดก ออกมา ไดเอง
แปลก ๆ อย่าง เพราะ เหตุตั้งนั้น นาง จึง เจริญ มา เหมื่อนอย่าง เป็น ภาชนะ
ที่ รอง รับ ความ รู้ จาก ที่ ได้ ใน บัว แต่ ใน ไศศวรรย์ รวม กัน อัน กัดบ แด้ว
เป็น การ ประหตาด ที่ อานุภาพ ซึ่งมี อยู่ ใน ชาติ ก่อน ใน สภาพ ของ พระเทพ
ยังมี อยู่ โดย เบี่ยม จน กระทั่ง ใน ร่าง แห่ง ลูกคนดง เช่นเดียวกับ น้ำ ใน
ใต้ดิน ที่มี อยู่ พอ เพียง จะ เตย ราก ต้นไม้ ใบ แดดดอก ให้ มี กัดบ แด้ว ได้
สดได้ แต่ สรรพวงค์ นาง นั้น ย่อม ได้ รับ ความ ตกแต่ง ขนาน กัน ไป กับ ที่
ต้มอง ได้ รับ ความ บำรุง คล้าย เป็น คู่ แข่งขัน แต่ มีความ วิชา เพื่อ ไม่
ให้ ยิ่ง หย่อน กว่ากัน แต่ ด้วย เหตุว่า สรรพวงค์ ของ นาง นั้น ไม่ มี แบบ
เปรียบ จึง เปรียบ ได้ แต่ กับ สิ่ง ที่ เกิด ใน ประเทศ ที่ นาง อยู่ ผล การ
เปรียบ ถึง กับ ทำให้ เนื้อ แด้ว โต คบด จะ ทน มอง ดู เนตร นาง ไป ได้ ก็
ไม่นาน เมตต์ มะกิดา ที่ ว่า แด้ว ก็ แด้ว ไม่ ปาน ที่ เป็น ดี รม ฝปาก วัดติ
ชาติ ย่อม คัด ดึง แด้ว ตรง แขน ของ นาง อย่าง กระ ดาก กระ ดาก เมื่อ ได้ เห็น เชอ
กราย กรัด เจา รม ต้น ตามาต ย่อม เมื่อ ดัด ดึง เป็น ชัด เพราะ ดี รม แห่ง นาง
สเอด อัน กัดบ ต้ม รับ กับ สรรพวงค์ นั้น นาง มี วิชา สามารถ ทำ ไทโร ให้ โศก เศร้า
กิริยา เดิร ของ นาง เมื่อ ช้าง แด้ว หงส์ เห็น เข้า ย่อม ขวดย ฮาย ผล หน้า เคา
ถึง จะ แบ่ง ให้ แต่ง จน แด้ว สด ด้วย วิชา ก็ ไม่ อาจ เอา อย่าง ความ นูน เปด่ง

ปลั่ง อัน เป็น มณฑล ถิ่น ของ นางได้ แต่ ผง ย่อม จะคง ไค้ ว่า โอรส
นาง นั้น หวาน ยงนา ผง แต่ ซึ่ง หอม ยง กว่า ดังอื่น

เป็น การ ประหลาด อีกอย่างหนึ่ง ซึ่ง พอ นางแตกเนอรุณ กิ รัตติ
ว่า มี ความ เปลี่ยนแปลง อย่าง แปลก เกิดขึ้น อย่างหนึ่ง ซึ่ง เปรียบเหมือน
ความ มัวแห่งหมอก เมื่อ ดับอรุณ รุ่งเช้าอากาศ ก็ สดได้ เพราะ ถึงแม้
ว่า พระบิดา จะเล่าเรื่องของ นางแต่ ของ พระองค์ เองให้ พัง หากยังไม่หมด
นาง ก็ใช้ วิจารณ์ญาณ ไตร่ ครอง ดับ บัญชาให้คน ขึ้น จากความดับ ของ
คำ ที่ พะณิ หุดพระโอรสไธยาออกมาเป็นทางหาความเข้าใจได้เอง ความ
คิด ที่ว่า นาง เป็น ธิดา มหากษัตริย์ นั้น แต้นไป แต้น มาใน หลุทัย ฐานะ
ที่ นั่ง คำนั่ง อยู่ กตาง แดง เวดาลัยณหิมตักษณะเหมือนคางคาว ทบับ โอบ
ฉาบไป มาอยู่ รอบๆ รา พึง รวมไปกับความมั่นใจ ว่าจะได้ สัมปราณา
ดัง ซึ่ง ปราวรภ ถึง อยู่ เมื่อ แรก แกรุ่น พร้อม กันไป ด้วย กับ ภาพ
ซึ่ง นางเอง จะ ช่วยอายุ เมื่อ ภาพ นั้น ผายออกให้เห็น แต่ พร้อม กันไป
ด้วย กับ ภาพ ซึ่ง นาง คิด ว่า จะ เป็น ไป อย่าง ได้ เป็น แล้ว ใน เรื่อง นิทาน
โบราณ รา พึง เทียบ อนาคต กาดกับ อดีต ก็เกิด ตเมอ ยนต์ครั้งหนึ่งเดียวใจ
ครั้งหนึ่ง แล้ว หนักใจ ว่าการณ จะไม่เกิด ทำให้มีความ หนักใจ ไม่
ร ุหาย เหมือน เมฆ ไม่ ยอกจาก ยอดเขา หิมาดัย ถึงกระนั้นความหวัง
ที่ยัง สดๆ ก็ได้ ดึงนางให้ ดึงตงไปดับความดับโดยรู้แห่งเพศแล้ว แต่ทำ
ให้เกิด ความ โคร อย่างหนึ่ง ซึ่ง คอยให้ นม ในร่างชาย มา ระเบิดออก
เป็น ความ เร่ง รินชน บาน ตำราญใจ คด้าย จะให้ กตางคน จา ขึ้น ด้วย แด

แต่บางที ขณะที่ นาง นั้น มองเหมือนเพื่อผ่านไป ใน มรดกดี มีภาพ
กษัตริย์ ชดชยารากร แต่ เหล่า คู่รัก ที่ มาในงานด้วยมพรของ นางปรากฏ
ตอย เดือนไป มา เดือน ๆ สด ๆ งาม ยิ่ง นัก ที่ ใน ทราย จน นาง นั้น เมา
ไปด้วย ความ งง งวย ซึ่ง เกือบทำให้ หายใจไม่ออก มารู้อีก คั่นคกใจเอา
เมื่อ ออกเดิน เป็นคั่นไปทาง อรรถมนฑล

นอกจาก พระบิดา แล้วนางเคยเห็นชาย ก็คนเดียว แต่ก็ ไม่ทำความ
รู้อีกอย่างใด ให้ แก่ นาง แต่ เป็นเหมือนเช่นคนไม่ ตนหนึ่ง ในป่า เพราะ
นาง เคย เห็น มา เดิม ค่ะ แต่ เด็ก จนโตใหญ่ ชาย นั้น คือ คนดัง หนึ่ง
ผู้หนึ่ง ซึ่ง อยู่ ห่างไกล นาง เข้าไปใน กตางป่า เมื่อ พระบิดา นาง ออก
ดำเนิน ใน ป่า ไป พบ เข้าได้ เคยชวนไป ดำด้วย กัน เหนือ ๆ แต่ เคย มา
เยี่ยมเยียน บ่อย ๆ เพราะ พระพิมพ์ เห็นว่า เป็นคน มีใจ ซื่อ แต่ บริสุทธิ์
เหมือน น้า ใน ตำรา ชาย นั้น สูง เหมือน คนสูง แต่ แข็งแรง ผิว เนื้อ
ดำแดง มีขน ปุยทั่วตัว ชื่อ ว่า พระกร แต่ มี นายนามตาม ที่ พระพิมพ์
ชื่อนาน ว่า อ้ายหม้อ อริณยาน รุจกมา ก่อน ก็แต่ นาม นายนี แล้ว ได้
เป็น เพื่อน เล่นกันมา ตั้งแต่ เด็ก ครั้น เมื่อ นาง เจริญ ขน เคย มอง
พระกร เมื่อ ขณะ เป็นเด็ก อย่างไร ก็ คง ยัง มอง ด้วย อาการ เช่น นั้น
ต่อมา ไม่ได้ คิด ถึง ขณะ จิตเดียว ว่า ความ เปลี่ยนแปลง ใน ส่วน นาง
จะทำให้ เกิดความ เปลี่ยนแปลง ไป ใน เขา ยิ่ง นาง ด้วยงาม ขน ความ
รัก ของ เขา ก็ยิ่ง มากขึ้น จน กลายเป็น ความคั่น แต่ เป็น ความรัก
ซึ่ง บริสุทธิ์ ปราศจาก มดทิน ใน ที่ สุด ไม่ อาจ ทน อยู่ ห่าง นาง ไป ได้

ก็เคยไป มาหาสู บ่อยเข้า จน กระทบ พระพมพ จะ ห้าม เยี่ยม เดี่ยว
ก็พอ ดี พระ ภร ออก ปาก ขอ อรณ ยาน เป็น ภริยา

พระพมพ ได้ ทรง พัง กั ประ หาด พระ หฤทัย แด่ดัง ไป เหมือน ถูก
สาย ฟาฟาด เพราะ ถึง แม่เรือชอบ พระ ภร ก็จริง แต่ ความ คิด เรื่อง
จะเป็น ถูก เขยนั้น กำเริบ รุน แรงมาก ซึ่ง พระองค์ มิได้ เคย คิด ถึง เคย
ใน แวบ เคยว นน พระองค์ ก็ รู้ ถึง ความ ต้อง คา ของ นาง ชน มาใน ทน ที่
แต่เห็นภยอนจะเกิดได้จากน่านซึ่งอยู่ใกล้ไฟ หากพระองค์ ทรงเกลียด
คน อย่าง พระภร จะมา เป็นเชย ก็ ยังไม่ ทรงทราบ ว่า จะ ตอบ ว่า เพราะ
อะไร เพราะเหตุ ดัง นั้น พระองค์ จึงได้ ขบ เขาเสีย แต่ไม่ แต่ไม่ ยก
อรณ ยาน ให้ กลับ ห้าม มิให้ มาบ้าน เดี่ยวอีก ด้วยซ้ำ ทำให้ พระภร
กลับ เป็น ฝ่าย ตก ดังไป เหมือน ถูก สายฟาฟาด อีก ผู้หนึ่ง ด้วย เหตุ
ดังนี้ โชด พระภร จึง เกือบ ออก จากร้าง โดย ความ เส่ร้าง เสียใจ แต่
หุดากใจ ที่ไม่เคย ออก ปาก ขออะไร มาขอ เข้า ครึ่งเดียว ก็ได้รับผล
อัน ร้าย ภาย ตรง กัน ข้าม กับที่ เจาะจง มุ่งหมายไว้ อันการ ที่ จะ จาก
พระพมพ ผู้ซึ่ง พระภร รัก เหมือน สุนัข รักนาย นั้น เป็น การ น่าเสียตาย แต่
การ ที่ จะ จาก อรณ ยาน นั้น เหมือนใคร เอา หอก แทะ หัวใจ ยื่นปรีท
อยู่ เป็นครุ เดียว ก็ เดิร ศัรณะ พับกลับ ไป บ้าน ทั้งหัวใจไว้ข้างหลัง

แต่โดย ความไม่ อาจ ทนอยู่ ห่าง จากนาง แต่ไม่ ยาก จะ ชัด ขึ้น คำ
ของ พระพมพ พระภร ก็ ยัง ตอบมา ชุ่ม คอย ชม โฉม นาง อยู่ใน พุ่มไม้
อีก บาง เวตา เมื่อ พระบิดา นาง เสด็จไป ดำเนิน เขาก็ถือโอกาสออกมา

พูด ด้วย กับนาง โดย มี ทำทาง อัน เด็ก ตัก ระวังตัว อดทน ยาน นนถงแม่
 ไม่ พอใจใน พระภรรยา มา หาโดย พระ บิดาไม่ทรง ทราบ แต่ ไม่ ได้ อนุญาต
 ก็ไม่ได้ คัดไมตรี เดียว ที่เดียว ย่อม กรณา แดปรานต์ ต่อ เมื่อใด นกถึงที่
 ได้ เคย เป็น เพื่อนเล่น กันมา แล้ว แต่ก่อน ออก ชอบ ความ รัก อัน ซื่อ
 ด็จ ของเขา หน่อยๆ ใช้ เวลา ที่ ว่าง ยั่วไป บ้าง เพื่อ ว่า ความ รัก
 ของ นางจะได้ คู่ ควร กับ คนรัก ซึ่ง ดึกว่าน บ้าง ที่ ก็ เต่าเรื่อง อะไร ให้
 พัง บ้าง หัวเราะ ด้วยบ้าง ทำให้ พระภรรยา เมื่อ เวลา กลับบ้าน มี ความ
 สดวก มาก ขึ้น เป็น สดสดบาย ยิ่งขึ้น แดหนักใจ ยิ่งขึ้น ด้วย แต่
 ตัญญา ให้ ด้วย ทุกคราว ที่ กลับ ไปว่า จะ ไม่ กลับ มา อีก แต่ ใน ทุกๆ ที่
 ที่ ตัญญา กลับ มา ใน ทนใด ที่ กลับ ไป แล้ว นั้นเอง เพราะ ด้วยการ จากไป
 นั้น เป็น อันทนไม่ไหว จริงๆ แต่ ถึง นาง จะ บริภาษ ให้ ทุกๆ ครั้ง ที่ บัง
 อาจมา พระภรรยา ก็ ยัง พร้อม ที่จะ ยอมเข้ามา ขอ แดให้ ได้ มา อุ่นใจ
 คำ บริภาษ นั้นเกิด อนึ่ง คำ ของ โสณ ซึ่ง ตัญญา ว่า จะ ไม่ ร้องกะ ตึก
 ขาน รับ คำ กะตัก ของนาง โสณ ย่อม มีความหมาย เป็น โมฆะ เช่นเดียว
 กับ จะ เขียน ภาพตง ที่ หัดง น้า ซึ่ง โหด เขียว

-๒๒-

วัน หนึ่ง พระพมพ เสด็จ เข้าไป เสด็จ อยู่ แต่ อดทน ยาน นาง จึง ไป
 นั่ง อยู่ ที่ ขอนไม้ ที่ เคย นั่ง มี มือ ทานคาง พดาง มอง เหม่อ ไป ใน ทเลทรา ย
 นั่ง ด้วยใจ อัน แน่วแน่น แล้ว ราพึง คิด อะไร อยู่ ไปมา มี ได้ กังวอด อะไร

ที่อยู่รอบข้างหมด บางทีความตมก็ปรากฏ ยมชนที่ริมฝีปาก
 ต่อให้เห็นความรื่นเริงในใจ ซึ่งนางไม่ต้องการให้ปรากฏ บางทีหยิน
 ตาก็แวววาวแจ่มใสขึ้น พร้อมกับ ความสดชื่นที่ผุดขึ้นที่หน้า
 เปนดีเลือด แต่บังเกิด ความฉุน ระริกไปทั่วสรรพางค์มตลักษณะ
 อย่าง นาท ถูก ตมพัด เปน ตะลอก อยู่ไรวะ

ขณะนั้น พระภุมมู ฐ แห่ง ททนางเคยนั่ง เมื่อ เติร์ตบาศา หมาจน
 เห็น นางเข้า ที่แรกก็ รือใจ ไม่ช้าก็ ถอบ เติร์ตเข้าไปใกล้ ยืน อยู่
 ข้าง หลัง ใน ระยะ ห่าง พอควร ยืนดู ไป ในการ ที่นางไม่เห็น แด กตัวไป
 ว่านาง จะเห็น ยืน เพิ่ม มองดู ด้วยใจ เต็ม จน ตัวตื้น คตัง แด ตานตา
 ไปใน ความงาม ระหงของ ทรงคอ แด ทรงคาง แด ริมปากซึ่งแก้มอันเป่ง
 เปน มะปราง เต็ม บังอยู่ นิด ๆ หนึ่งงาม ยั ยวนยัณิก ด้วยความ อยาก
 จะเห็น ริมปาก นั้นให้มาก พระภุมมู จึง ชิงไป ทางหน้า แด ทักไป
 เขี่ยบ กิ่งไม้ แห่ง หัก ดึง ขึ้น

นาง ตัดใจ ขึ้น แด หัน มามอง ด้วย ความ ตกใจ เมื่อ เห็น หน้าเข้า
 นาง ก็ แดตง ความ ประหลาดใจ แดไม่ พอใจ รู้ ดีก มี ความ โด่งใจ แด
 เตี้ยใจ ปน กันไป ทำ อากาการ ประหนึ่ง คอย ว่า หวัง ว่า แดทั้ง กตัว ว่าคน
 อื่น จะมา ใน ขณะที่ นาง มอง หัน ดึง เต้าใจ อยู่ นั้น พระ ภุมมู พูด โดย
 เสรี ว่า “อริณ ยานี้ นาง คิด ถึงอะไร หรือใคร อยู่ จนไม่รู้ ว่าเข้ามา ?
 เพราะ ปาก นาง นั้น ยม เหมือน หนึ่ง หวัง จะ ให้มีใคร ซึ่ง ไม่ใช่พระภุมมา”

อริณยาน ทำอาการ ดื่มน้ำ ขยายตัว ขมวด คอตรง แต่พูดอย่างไม่มี
 เชื้อไข่ว่า “พระภุ ความคิด ข้าจะเกี่ยวอะไร แก่เจ้า? เมื่อเจ้า
 ไม่มีอำนาจ แต่ไม่ได้ รับ อนุญาตให้มาที่นี่ เจ้าจะบังอาจ มา วิชา
 ความคิด ข้าด้วย เหตุใด? เจ้าไม่ได้ อนุญาตไว้ หรือว่า จะไม่มานี้ อีก?
 เจ้า ก็ยังมากวน ความคิด ซึ่ง ตกดอด เวตา ข้าไม่ได้ คิดถึง เจ้าเลย ที่นี้
 ไม่มีใคร เป็น คู่แข่งขัน เจ้าหรอก.”

พระภุ ตอบว่า “คู่แข่งขัน ก็ไม่ ร้ายไป กว่า ที่นาง รับสารภาพ
 ว่าไม่ได้ คิด ถึง ข้าเลย ถึงแม้ ไม่มี คู่ ขันแข่งนาง แต่บิดานาง ก็ตัดตัดข้า
 เสียไม่ ไยดี”

อริณ ยาน เมตตา ตอบ ว่า “ไม่ใช่ ข้านี้ พระภุ เจ้า ข้าถือ
 ว่าเป็น เช่น แต่ก่อน”

พระภุ ว่า “นี่ สัตว์ ทำให้ข้าเศร้า เพราะ ข้าไม่ ต้องการเช่นนั้น
 แต่ให้มากไป กว่า นั้น”

อริณ ยาน ว่า “อะไร เด่า ที่มาก หือ? พระภุ”

พระภุ ว่า “แม่ อริณ ยาน นาง จะรัก ข้าชน อีก สัก นิด ไม่
 ได้หรือ?”

อริณ ยาน หัวเราะ แล้ว ตอบว่า “พิโก หมู ก็ ข้าไม่ รักเจ้าอยู่
 แล้ว หรือ?”

พระภุ เน้น คำพูดว่า “อะไรรัก! นาง นี้ไม่ เข้าใจ ความหมาย
 ของ คำว่า รักเลย”

นาง มองดู พระภุคย์ หนึ่ง ด้วยตาอัน มีแสง ซึ่ง พระภุคย์ ไม่ เข้าใจ ความหมาย ครั้น แล้ว ถอนใจ ใหญ่ แด่ เบือนหน้า ไป เสีย พูดเบา ๆ ว่า “ข้า หรือ ไม่ รู้ ? ถ้า เช่น นั้น เจ้า แปร มา ให้ พัง ดี เอา ข้า จะ ให้ เจ้า อยู่ ต่อ ไป อีก ครู่ หนึ่ง เพื่อ จะ แด่ ดั่ง ว่า ข้า รัก เจ้า ชน อีก นิด หนึ่ง นิ่ง ดง ช่าง ๆ ข้านี้ ตั้ แด่ อย่า ทำ หน้า เศร้า มี คน นั้น ข้า จะ เข้าใจ เอา ว่า ความ รัก คือ ความ ทุกข์ แต่ ซึ่ง ถึง แม่ ข้า ไม่ รู้ จัก ถิ่น กว่า คง ตรง กัน ข้า”

พระภุคย์ พูดว่า “นาง เข้าใจ ผิด ตัก ความ รัก แหะ แล คือ ความ ทุกข์”

นาง หิว ไร แด่ ว่า “อาว เมื่อ ข้า ไม่ มี ความ รัก ข้า ก็ ตั้ แด่ ดี เจ้า จะ มา ให้ ข้า มี ทุกข์ ด้วย เหตุใด เดี ?”

พระภุคย์ ว่า “อธิบาย ได้ แต่ เท่า ที่ เคย รับ มา ว่า คน ที่ มี ความ รัก ย่อม มี ความ ทุกข์ เพราะ เหตุ ไม่ ได้ ต้ม หวัง อย่าง ข้า เป็น คน ข้า ก็ ย่อม จะ แข่ง บิดา ของ นาง เสีย แด่ เพราะ เหตุ ที่ ชัด ชวาง เหมือน อย่าง ชีเมฆ ระหว่ง พระจันทร กับ ข้า”

นาง ว่า “ใคร คือ พระจันทร ?”

พระภุคย์ ว่า “นาง รูด แด่ ว่า คือ นาง เอง แด่ ข้า ปรากฏา จะ ได้ นาง เป็น ภริยา เพื่อ อยู่ ถิ่น กัน ไป ใน ป่า ได้ คด ดอ ไป”

นาง ว่า “ห่ม เอ๋ย ความ ปรากฏา ซึ่ง เอ่อม ถึง แด่ อาจ ให้ ความ ไม่ พอใจ ที่ คิด ไม่ ถึง ได้ นา มี คน เป็น อนัน มาก ชน ไป ได้ ถึง ยอด เขา แด่ ถก ตับ ตก ดง มา แด่ ถก ด้วย ความ ปรี เทจ นา ใน ความ ทุกข์ ที่ ผิด แด่ ถก เช่น อย่าง พระจันทร เป็น ตัวอย่าง”

พระกร “ใคร คือพระจันทร์” แต่พูดแก่ตัวเองว่า “ให้นาง
เด้า เรื่อง พระจันทร์ หรือใคร ต่อใครไปเกิด ข้าจะได้ดูนาง แด่พัง เคียง
ให้เรื่อยไป”

อธิษฐานว่า “พระกร เจ้านี้ เขา ใจได้เหมือนแก้ว มีความ
ดั่งอะไร ข้าก็เห็นโดยไม่ต้องพังเคียง เจ้านี้ในใจ หรือไม่ว่า ‘พระ
จันทร์ นั้นใคร ก็ช่าง ข้า อยากจะ พัง แต่ เคียง นางพูด’ ”

พระกร ทำ คอ ตก อาย อธิษฐาน จบ มือ ว่า มี ชัย แด่พูดว่า
“อา! หมู เจ้า รู้อีก ผิด แต่อย่าเสียใจ คง จะ ต้อง ได้ พัง เรื่อง ของ
พระจันทร์ อยู่ นั่น เอง”

“จึง รู้อีก ว่า ครอง ห้าง มี กษัตริย์ องค์ หนึ่ง ซึ่งมี พระชายา หาดาย
องค์ แต่ มี โอรส ๕๐ พระจันทร์ เป็น โอรส พระ องค์ หนึ่ง พระโอรส
ทั้ง หาดาย ต่าง วุ่น วาย ใน พระ หฤทัย ว่า องค์ ไหน จะ ได้ ราช ตม บัด หนึ่ง
ครอง ราชย์ แทน พระ บิดา เมื่อ เวลา ดั้น พระชนม์ แด่ ด้วย ต่าง องค์
ต่าง ทรง มุ่ง หมาย อยู่ ด้วย กัน ก็ เคย แก่ง แย่ง แข่ง ชน กัน ชน เรื่อง
ของ พระจันทร์ ร้าย ไป กว่า ของ เจ้า ไหม เด้า หมู เพราะ เจ้า ไม่ มี คน
แข่ง ชน ครั้น วัน หนึ่ง กษัตริย์ พระ องค์ นั้น เต็ม ใน ระหว่าง โอรส ๕๐ นั้น
แด่ คง พระจันทร์ องค์ นี้นี้ แห่ ชน เป็น ยุพราช แต่ ทำ พิธี ยุว ราช
ภิเษก ครั้น เสร็จ พิธี พระ ยุพราช ก็ นำ ความ ที่ มี ชัย จะ ไป ขอ พร พระ
มารดา กลับ ประหัดาด พระทัย ชน ที่ ได้ เห็น พระ มารดา ทรง กวระ แด่

แสดง ความ เศร้า โศก เหมือน ดัง นำ ความ มรณะ มา ทูล จึ่ง ถาม ว่า
 ‘เหตุใด แม่ จึง โศก เศร้า ใน สิ่ง ที่ เปน มงคล เช่น นี้ ?’ เมื่อ อาทิตย ชน
 แล้ว ความ มัว หมอง ควร ยัง มี อยู่ อีก หรือ ?’ พระ มารดา ตรัส ตอบ ว่า
 ‘ถูก ใจ’ การ ชน แห่ง อาทิตย คือ การ ตก นัน แหะ เห็น ควัน ตก ผิด ไป
 เปน ควัน ออก ไม่ เข้า ก็ คำ ดำ สำหรับ เจ้า ดอก’ พระ จันทน์ ตรัส ว่า ‘ถูก
 ฟัง ไม่ เข้า ใจ’ พระ มารดา ตรัส ว่า ‘พระ ชน กเจ้า นั้น ได้ ธรรม ถู ก
 นาน มา แล้ว จน บัด นี้ มี พระ ชนม ถึง ๑๕๐๐ พรรษา การ ที่ เตือก
 ไอรัด ชน องค์ หนึ่ง ตง เปน ยุพราช นั้น ก็ เพื่อ ความ ต่อก เท่า นั้น เอง แล้ว
 ยุพราช ก็ ด้้น พระ ชนม ไป เสีย ก่อน แต่ เจ้า ก็ จะ เปน เช่น กัน ไม่มี
 ผู้ใด ที่ ย่าง ชน ราช บัด ตง ก็ ได้ สัก คน ตาย ไป ทั้ง ยัง เห็น ๆ เช่น เดียว
 กับ ญาติ ที่ แขนง ไว้ ป่วยตาย จมูก สด ๆ พา หนะ ด้วย ความ มุ่ง หมาย ที่ จะ ให้
 เดียว กัน เดียว ไม่ เข้า ดวง อาทิตย ปดอม คือ เจ้า ก็ จะ อันตรธาน ไป
 ทั้ง อาทิตย จริง คือ พ่อ เจ้า ไว้ ให้ ตั้ง แสง จำ อย่าง เวลา เทียง วัน”

“ได้ ทรง ฟัง ดัง นั้น พก ตร พระ จันทน์ ก็ เผลอ ตง ครัน ทูล ตา
 กลับ ไป แล้ว ก็ ไป ตก จริง ๆ ตาม คำ พระ มารดา ก็ อตก ตง ตู
 ความ ทกซ์ แล้ว เเตย ตะ ราช กิจ คือ เพศ เปน นัก พรต เทียง จาริก
 ไป ใน บ้า ต่อ มา อีก หลาย บิ จัง ด้้น พระ ชนม ตง ที่ รม ผัง แม่ นำ คงคา
 พระ บิดา คงครอง ราช ตม บัด แด ตง ไอรัด เปน ยุพราช อีก ต่อ มา ”

-๓-

ครั้น อรณ ยาน เต่า จบ พระภุกัณม แด้ว พุด ว่า “อรณ
 ยาน เอ๋ย เรื่อง ของ นาง นั้ ไร่ แท้ แดก ว้าง มาก แดก ถับ น้า ความ
 รุณ รมย์ มา ให้ ช้า มาก ยิ่ง กว่า ความ แดงใจ อีก อย่าง หนึ่ง ซึ่ง แน่ กั
 ค้อ บิดา นาง ไม่ได้ เป็น กษัตริ์ แด้ ไม่มี ความ ไม่ ตาย จึง จะมี ชีวิต
 คด ดอน ไป ไม่ได้ เมื่อ แก่ ตาย แด้ว นาง ก็ ไม่ อาจ หนี ช้า ไป ได้ เพราะ
 เรา สอง คน จะ ต้อง อยู่ ไป ใน บ้า นั้”

อรณ ยาน ว่า “เจ้า ช่าง เชื่อ เอา แน่ นอน ที่ แด้วว แต่ ใคร เต่า
 จะ รู้ ได้? ใคร จะ รู้ ว่า จะ เป็น อย่าง ไร ใน อนาคต? หมี เอ๋ย เจ้า อย่า
 ถ้อ เอา สิ่ง ที่ ยัง ไม่ รู้ จริง มา เริง ใจ ว่า จะ ทำ กับ ช้า ได้ ตาม ชอบ ใจ ใน บ้า นั้
 น้า หมี น้า ถึง แม้ ว่า จะ เป็น ภาย หดัง การ วิบัติ ซึ่ง เจ้า ไม่ เคย นึก
 เคย ฝัน ว่า จะ เกิด ก็ มา เกิด ก็ เกิด น้า แต่ ถึง แม้ ว่า พ่อ ช้า ไม่ได้ เป็น
 ดั่ง เช่น เจ้า ว่า ว่า ไม่ ใช้ กษัตริ์ ช้า จึง ว่า ว่า ใคร จะ ไป รู้ ได้” พุด
 เท้า นั้ แด้ว นาง ก็ จ้อง มอง พระภุกัณ เค็ม หน้า นัยน์ ตา นาง เค็ม ไป
 ด้วย ความ ทรวง แด้ ทำ ทาย แด้ว พุด ต่อ ไป ว่า “ถ้า หาก จะมี
 โอรส พญา มหา กษัตริ์ เสด็จ มา ใน บ้า แด้ว พา ช้า ไป แด้ว เต่า จะ ทำ อย่าง ไร?
 ท้าว ทุษณันต์ ไม่ ใช่ ได้ พบ นาง ศกุน ตตา ใน บ้า เหมือน อย่าง นั้ หรือ? แต่
 เจ้า ก็ จะ แก้ว ว่า นาง ด้วย กว่า ช้า เท้า นั้ เอง”

พระภุชงค์ว่า “ข้าฯ คงไม่พูดเช่นนั้น เพราะนางนี้ สวยกว่า ศกุนตลา
แต่กว่าใคร ๆ หมดทั้งนั้น”

อริยานันท์ว่า “ถ้าเช่นนั้น การที่จะทำให้ข้าฯ เป็นเหมือน กับ
นาง ก็ยังขาดอยู่แต่โอรส กษัตริย์ แต่โลกเราไม่มีได้เต็มไปด้วย กษัตริย์
แต่ราชบุตร หรือ ?”

พระภุชงค์ตอบว่า “โอ้อริยานันท์ นางมีแค่ทำใจข้าฯ ให้เจ็บ
ถึงนี้สิ่งที่ข้าฯ กตัญญู ข้าฯ ยังมีใจอยู่ก็แต่ในข้อที่ว่า ที่นั่นเป็นป่าคง
ไม่มีใครเข้ามาเท่านั้นแล้ว ข้าฯ หวนใจไปวันยังค่ำ ว่าถ้ามี
คนแปลกหน้าเข้ามาในป่าแล้วแต่เห็นนางเข้าจริง ๆ เอาข่าวที่
พบนางไปเทียบโฆษณา ทำเหมือนอย่างสม ซึ่งผิดกระพ้อ กตัญญู
ไปให้ฝูงชน จนมีฝูงมาสู่ตรงไปเสียหมดเมื่อไร เมื่อเห็นหน้า
ความพิณาศจะถึงนางและพระภุชงค์”

อริยานันท์คำนึงด้วยใจอันไม่เป็นธรรมดาว่า “ด้วยเหตุไรเล่าที่
เจ้าจะพวักผิงเสียจากดอกไม้อัน ดอกไม้นั้นที่เกิดย่อมอยู่ที่ป่า
แต่ที่ตายที่นาถีก พระราชามิใช่หรือ ?”

พระภุชงค์ออกมาด้วยเหตุที่ จะทูลว่า “โอ้อริยานันท์
คำพูดของนางคือเครื่องทรมานข้าฯ เป็นเครื่องทำความกลัวให้
กตัญญูเกิด แต่ข้าฯ จะขอบอกนางเท่านั้นแหละว่า กษัตริย์ผู้จะมาพา
นางไปจงระวังพระองค์ให้จงดี เพราะว่าถ้าข้าฯ วัชุน แต่พบเห็น

อยู่ในป่า จะพานางไปได้หรือไม่ก็ดี ซึ่งจะจากป่าไปรอดได้นั้น
ท่านอย่าหมาย” พูดแล้ว พระภุมมเบื่อนหน้าไปเสีย มีความหมก
มุ่นคุณเฉยๆ แดงแดงเด่นอยู่ที่ตาแต่ปาก ไม่ทันสังเกต อริณยานี่ว่า
เมื่อเวลาที่ตนพูดนั้น หันหน้าก็เผือด ซด ผิด ประกติ แต่ในทันใดนั้น
นางก็พูดขึ้นว่า “ถ้าผลเป็นเช่นนั้น ความรักเห็นจะเป็นสิ่ง
ที่ร้ายแน่แล้ว เป็นครั้งแรกที่ข้ารู้สึก ว่า ฉายาของเจ้าช่อหม่น
เหมาะ จริ่งใหม่หมี เจ้าจะฆ่าราชบุตร ซึ่งไม่ได้ประทุษร้ายเจ้า หาก
ต้องการจะมาเที่ยวหาข้าเท่านั้นได้เจียวหรือ?”

พระภุมมตอบอย่างหนักแน่นว่า “การประทุษร้ายอันใดเล่าจะ
รุนแรงกว่ามาเอานางของข้าไป? แต่ว่าให้ท่านมาเกิด คอยดู
ก็แล้วกัน!”

อริณยานี่พูดซ้ำ ๆ ว่า “แหม! พระภุมม เจ้านี้อำมหิตโหดร้าย
แต่บ้ารักเสียแล้ว เจ้าไม่รู้หรือผู้จะได้รับเกียรติยศคือผู้ที่ไม่ตอบ
ต่อเวร ด้วยเวร แต่ปฏิการด้วยความไม่มีเวร ดังในเรื่อง
ของภฤคุเป็นต้น เรื่องของท่านอาจเป็นสุภาษิตสำหรับเจ้าได้
อย่างดี”

พระภุมมตอบว่า “ข้าไม่สนใจในภฤคุหรือใคร ๆ ทั้งสิ้น
ถ้าในเรื่องนี้ แกมีความเห็นซึ่งผิดไปจากของข้าแล้ว ขอบอก
ล่วงหน้าว่า ภฤคุของนางคือตัวโกง”

อริณยานี เอา หัตถ์ สัมผัส แขน แล้ว พูด โดย ตม่อม ว่า “ ตรง กัน
ข้าม ท่าน คือนักปราชญ์ หนึ่ง หนึ่ง ๆ พัง ดี จะ เค้า ให้ พัง ”

“ ครึ่ง หนึ่ง เกิด มี ปัญหา ได้ เถียง กัน ขึ้น ระหว่าง นักปราชญ์ ว่า
เทวดา องค์ ไหน จะ ประเสริฐ ที่ สุด บางคน ว่า พระ พรหม บางคน
ว่า พระ ศิวะ บางคน ว่า พระ วิษณุ ครั้น ได้ เถียง กัน ไม่ ตก ลง ก็ มา
สัญญา กัน ว่า จะ ทด ลอง ดู แล้ว ปราชญ์ ทั้ง หดาย จึง ประชุม กัน
เลือก ภฤคุ นี้ แหะ ฐาน ให้ ไป เทียว ทำการ ทด ลอง ภฤคุ จึง ไป ทำ
ตาม นาคี แรก ที่ เดียว ไป หา พระ พรหม เมื่อ เห็น แล้ว ก็ ตรง เข้า ไป
หา พระ ผู้ มี ดี พักตร์ ที่ เดียว มี ได้ ทำ ความ เคารพ หรือ ประทักขิณ
กราก เข้า ไป ทักทาย ทำ อาการ ออก อ่าจ เหมือน กัน เคย กัน มา นาน พระ
พรหม เชอ พิโรช รุน แรง จน เกือบ จะ ต่ำ ปด ด้ย เพราะ ที่ ไป ทำ โอหัง ดู หมิ่น
ท่าน ด้ย แล้ว หาก ภฤคุ แสดง ความ ด้ยใจ แด ขอ อภัย โทษ ด้ย
พระ พรหม จึง ค่อย สงบ ลง แล้ว ภฤคุ ก็ ไป ต่อ ไป ถึง เขา ไกดา ศ์ ถาม
หา พระ มเหศวร พอ พระ เทพ ที่ ทัด พระ จันทร์ ทรง ทราบ ว่า ภฤคุ มา
ก็ ส่ง ชาว ออก ไป บอก ว่า ให้ กัด บั ไป ก่อน กัด ว่า “ เวตา นี้ ข้า ไม่ ว่า
กาดัง เด็ด ด้ย อยู่ กับ บรรพต ” ครั้น แล้ว ภฤคุ ก็ ไป ต่อ ไป ไป พบ พระ
วิษณุ บรรพธม หดับ ด้ย อยู่ จึง ตรง เข้า ปดุง บรรพธม โดยใช้ เท้า เตะ
ไป ถู ที่ พระ ทรง พระ วิษณุ แรง จน กระทั่ง ทำว ตน เอง เจ็บ แล้ว

พระเทวธิดาของ พระศรี ก็ ตก ขนด้วย ภิรยา อัน งดงาม พดางปฏิสันถาร
 กาม ด้วย ธรรม์เพียง ซึ่ง เมตตา ว่า “โอ ภฤคุ เจ้า นคง เจ็บ เท้า เพราะ
 เตะ มา แรง อัน ที่จริง การ ทำ เช่น นี้ ผู้ทำ ย่อม เจ็บ มากกว่า ผู้ถูก ทำ
 แล้ว เทวดา ผู้เต็มไป ด้วย ความ การบุญ ก็ ประทับ ณ ข้าง ๆ ยก เท้า
 ภฤคุ ขึ้น วาง บน พระเพลา ชโลม ดูป แด ปฏิบัติ จน ความ เจ็บ ปวด
 หายไป แล้ว ภฤคุ ก็ ร้อง ว่า “เทวดา องค์ ไດ เถ่า จะ ประเสริฐ เท่า
 องค์ นี้ ? ก็ ไคร เถ่า นอกจาก เทวดา ผู้เกิด ผู้ ที่ทำ ปฏิการ แก่ ผู้ ผิด
 ด้วย ความ เมตตา แด การบุญ ?” “น หะระ คอ เกรอง หมายถึง ความ ศักดิ์สิทธิ์
 อัน เปน ยอด ของ ความ บริสุทธิ์ ซึ่ง ได้ สอด แด ปราศ จาก ราค ”

-๔-

พระภรูง พัง อยู่ จน จบ แล้ว พุด ขำ ๆ ว่า “อริณยานี้ คง คิด
 ว่า เทวดา ที่ ทน รับ ประทุษร้าย นัน จะ ทน รับ ทุกข์ ซึ่ง ภฤคุ หรือ คน อื่น
 ไง หรือ ฉลาด ก็ ตาม มา พราก พระ ศรี ภิรยา ของ ท่าน ไป เสีย เช่น
 เดียว กัน กระมัง ? ”

อริณยานี้ หัวเราะ แล้ว ตอบ ว่า “แต่ ข้า ยัง ไม่ได้ เปน ภิรยา
 เจ้า นี้ พระภรูง เปน แค เจ้า คาค เขา เอง ต่าง หาก ”

พระภรูง ว่า “อนิจจา จริง อยู่ แต่ ถึง นาง ไม่ เปน ของ ข้า
 อย่าง น้อย ก็ ไม่ เปน ของ คน อื่น แด ข้า จะ บัง กัน ไม่ ให้ เปน ของ คน
 อื่น ด้วย ”

นางว่า “เจ้านี้เหลือทนแล้ว พระกรุณาหาความยุติธรรม
มิได้เลย ถ้าบรรดาราชบุตรที่มาพบข้าในป่าจะต้องถูกเจ้าฆ่า
ตายจนหมด ก็ไม่ต้องสงสัยเลย ว่าข้าจะไม่ตายเป็นโสด ข้าเกรง
ว่าข้าจะเป็นเช่นสมรภูมิชัยช็อกกรู เกษตรในเรื่องมหาภารต ซึ่งมี
บุรุษนอนตายกายกองนอกจากเจ้าคนเดียวเดียว”

พระกรูว่า “อริยานันท์ชอบหัวเราะเยาะดังที่จะเป็นไปได้จริง
เรื่อยไป ข้อที่แน่ก็คือ ใครก็ตามที่จะมาพราบนางไปจากข้า ต้อง
ฆ่าข้าเสียก่อน หรือมีฉันทะก็จงตายเสียเอง”

นางว่า “โอ พระกรู อ้ายตัวที่เป็นความรักคงต้องเป็น
มีค่าแน่นอน มันถึงเจ้าเสียจนโกรธแค้นคิดแต่จะฆ่าบรรดา
ราชบุตรเท่านั้น นี่แหละ จะบอกทางที่ง่ายกว่าให้ ฆ่าข้าเสีย
เป็นไร เมื่อข้าอยู่ไปจะเป็นสาเหตุให้เกิดการรบราฆ่าฟันกัน
ก็ฆ่าข้าเสียคนเดียวเกิดจะได้ไม่ต้องเสียชีวิตราชโอรสทั้งหลาย ซึ่ง
คิดไปว่าจะมีมา”

พระกรูจึงนางเซมิงพตางพูดว่า “นางอย่าเยาะเย้ยความ
รักข้าเลย เพราะนางอาจอยู่ใกล้กับความจริงมากกว่าที่นางคิด
เห็น กษัตริย์องค์ใดจะรักนางถึงครั้งที่ข้ารักหรือ? ถึงกระนั้น
นางก็มีได้รักข้า เพราะข้ามีฐานะไม่สูงเท่าคนที่นางคิดถึงอยู่
แต่ไม่ใช่ข้าเป็นกษัตริย์”

นาง หิวเราะ ตอบ ว่า “เจ้า บ้า เตี้ย แล้ว กษัตริย์ ทง หลาย เหน่า น
 ด่วน ใน ผัน ต่าง หาก ถึง เช่น นั้น เจ้า ยัง โหด ร้าย เหมือน ได้ มา ผนึก
 หน้า กัน จริง ๆ”

พระกรู ว่า “จริง ดี ผัน เป็น ความ ผัน ซึ่ง ร้อน รน ใจ จะ ให้
 เกิด จริง ซึ่ง นาง เป็น อยู่ บัด นี้ เพราะ กษัตริย์ คือ ผู้ ที่ นาง ฝืน ถึง ที่
 นาง นั้น เหมือน รำ ฟัง ไป ใน ทราย ก็ ไม่ใช่ ด้วย ความ มุ่ง หมาย เช่น นี้ หรือ ?
 อา ! ข้า ทาย ถูก ไหม ? นาง ไม่ได้ หมาย ใจ จะ ให้ ราช โอรส นำ ความ
 รุน เร่ง มา ตู๋ ชีวิต นาง แล้ว พา นาง ไป เตี้ย จาก บ้า จาก บิดา แด
 พระกรู หรือ ? เมื่อ เปรียบ กัน แล้ว ฐานะ ข้า นี้ ต่ำ กว่า จริง หรือ ไม่ ?
 ก็ เมื่อ เช่น นี้ นาง ปราถนา อะไร เต่า นอก จาก ทำว ญา ?”

พูด จบ แล้ว พระกรู มอง เขม่น ดู นาง นาง สบ นัยน์ ตา ก็ หวาด
 ตึง นิติ ๆ แล้ว เบือน พักตร์ ไป เตี้ย พูด ว่า “อนิจจา ความ รัก ของ
 เจ้า นี้ มี แต่ ความ ริษยา ทำให้ มอง เห็น เด่น ไป ใน สิ่ง ที่ ไม่ มี ว่า มี อยู่
 จง อย่า เอา หัว ใจ ของ เจ้า ไป กัง วาด ต่อ สิ่ง ที่ ไม่ สัม เหตุ สัม ผล ซึ่ง เป็น
 ความ ผัน ของ ข้า เตย มี ฉนั้น เจ้า จะมี ระวัง ไป เท่า กับ นักปราชญ์
 ของ นคร จิน โสติ เตี้ย”

พระกรู พูด ว่า “นาง พูด ถูก ข้า คือ คน ชนิด ใจ กน แต่ จะ
 กระ เตื่อ กกระ ถ่น เขอม ดัง ที่ ดัง เขอม แม้ เขียง อยู่ ปลาย เท่า ที่ ยัง
 เป็น ไม่ ถึง ซึ่ง สิ่ง ที่ นาง คิด”

อรุณยาน ว่า ‘‘ข้าพเจ้าก็ถูกแล้ว ว่าเจ้าคือคนเช่น ปราชญ์
 แห่งจีน โจติ นครที่ โยค วิเศษ ผู้หนึ่งเข้าไปสู่ โยค ผู้มี นาม
 ว่า บังคะ เพราะผม เชอแดง เมื่อ เติร ทาง เข้าไป ถึงใน กรุง ก็ ตรง
 ไป นั่ง ณ ที่ แห่งหนึ่ง ใกล้ วัง กษัตริย์ ประเทศ นั้น ยืน มี มือ ซ้าย ออกไป
 ข้าง หน้า แล้ว พัง มอง ไป ที่ กตาง ใจมือ ตำรวม กาย พัง กติณ อยู่ ที่
 มือ แห่ง เดียว ไม่ ถึงวัด ต่อ อะไร ที่ ล้อม รอบ อยู่ ทั้ง สิ้น จน ทราบ
 ถึง เวลา กตาง คืน แต่ ทำ อาการ เช่น เดียว กันนั้น วัน ยังก่ำ ทุกวัน จน
 ใน ที่สุด กลาย เป็น เป้า แห่ง ความ ประหลาดใจ คนใน เมือง ซึ่ง มา
 รุม ล้อม ดู เป็น กลุ่ม ได้ ถึงกัน ถึง ความ หมาย แห่ง ความ ประพฤติ
 เช่น นั้น ต่าง คน ต่าง มี ความ เห็น ตรง กัน ข้าม คน หนึ่ง พูด ว่า
 ‘โยค นั้น คง ตรง ถึง ปัญจคัทรนะ นี้ ไม่ ต้อง ดัง สัก’ อีก คน หนึ่ง ว่า
 ‘ดัง สัก ไป ทำไม ท่าน ผู้นี้ ท่าน ว่า พัง ถึง มรณะ’ อีก คน หนึ่ง ว่า
 ‘ก็ นี้ ไม่ใช่ ฤษ หรือ ? ก็ เมื่อ เช่นนี้ แล้ว ท่าน จะ จินตนา ถึง อะไร นอกจาก
 เบญจคัคค ?’ แต่ บัณฑิต ผ่าน มา ผู้ หนึ่ง พูด ว่า ‘เธอ จะ คิด อะไร
 นอกจาก ปดง ดัง ขาว’ อีก คน หนึ่ง ว่า ‘นั่น มิใช่ วามา (มือ ซ้าย
 หรือ หนีง ด้วย) หรือ ? ถ้า เช่น นั้น ความคิด ของ เธอ ก็ เกยว ด้วย
 ศักดิ์’ คน ตก ใน เหต่า พวก นั้น คน หนึ่ง ว่า ‘บรรดา คน ศักดิ์ ดี ทช
 ท่าน คิด อะไร อยู่ เป็น นิจ นอกจาก ลูก ศร ทั้ง ๕ ของ กาม เทพ’ พราหมณ์
 ผู้ หนึ่ง ว่า ‘พวก เจ้า เหล่านี้ ทาย ไม่ ถูก หมัด เธอ จะ ว่า พัง ถึง อะไร

นอกจาก ตั้ง ที่ หุ้ม ห่อ วิญญาน' นายคาตติ ร้องว่า 'นักปราชญ์
ผู้^๕นี้ กำลัง คิด ถึง จักร เพราะ อะไร จะ มา คัด คัด ลี ทรี มาก ไป กว่า จักร?

ครั้น แล้ว ก็ เกิด การ เอิกเกริก ขึ้น ใน พระนคร จน เกิด การ ตักกัน ขึ้น ต่าง

คน ต่าง มี พวก เข้า ทำ อันตราย กัน อยู่ รอบ ปราชญ์ ผู้^๕นั้น แต่ เขาก็ ยัง

มอง ดู มือ ดัง บ เป็น ปกติ อยู่ คล้าย ไม่ มี ใคร อยู่ ที่ นั้น เลย ใน ที่ สุด

กษัตริย์ แห่ง นคร นั้น จึง ตั้ง ตำรวจ ให้ ออก ไป พุด ว่า 'จง ออก ไป เสีย

จาก พระ นคร เพราะ การ คง อยู่ นั้น เป็น เหตุ ให้ เกิด การ จลาจล'

บึงคะ ตอบ ว่า 'มา กวน ฌาน ข้า เกิด จะ แข่ง ให้ นคร นี้ ไม่ มี ฝน แด

แดด' เกรง ต่อ อำนาจ คำ แข่ง พระราชา จึง ดำเนิน ทาง ใหม่ ที่ ฉลาด

กว่า คือ พอก ด่าง คั่น ก็ ทรง ใ้ ให้ บุโรหิต ออก ไป บอก แก่ ฤษี คือ นั้น

ว่า 'ให้ ยอม ออก จาก เมือง ไป เสีย เอง เกิด จะได้ เงิน ๓ ตัล ใน

ขณะที่ เติร ออก ไป นอก เมือง แล้ว นั้น ศิษย์ แอบ เข้า ไป ก่ ระเบิด ว่า

'ท่าน อาจารย์ ข้า ขยาด รู้ จริง ๆ ว่า อาจารย์ คิด ถึง อะไร?' โยคี

เจ้า เตห์ หัวเราะ เสีย ริน เริง แล้ว ตอบ ว่า 'ข้า ไม่ได้ คิด ถึง อะไร เลย

นอกจาก มือ ของ ข้าเอง แต่ จง เป็น ข้อ ดอนใจ เจ้า เกิด ว่า นั้นแหละ

คือ ธรรมชาติ ของ คน โง่ ที่ ไม่ เข้าใจ ของ ง่าย ๆ แต่ ไม่ เห็น ของ

โง่ ๆ แค่นี้ ถ้า ผู้ใด มีความ รู้ ถึง ดัชนี^๕นี้ ผู้^๕นั้น จะ ปกครอง

สมบัติ ซึ่ง ไม่ หมด เป็ ต้อง แต่ เป็น นาย โดก,"

-๕-

ในขณะที่นางเล่า นัยน์ตาพระภุชเฒ่าอยู่ที่นางจนกระทั่ง
ทั้งเต่าจบ จึงพูดขึ้นโดยทันใดแต่หัวน ๆ ว่า “อริยานันตวงข้า”

นางถามว่า “ด้วยอย่างไร? พระภุช”

พระภุชว่า “เข้าวันนี้นางไม่เหมือนนางเคย ความที่เคย
เศร้าอย่างแต่ก่อนก็ไม่มี นางนี้แปลกไป ดูทรวงชน แต่ออก
หยุกหยิก ข้ารู้สึกเหมือนหนึ่งนางเล่าเรื่องออกมาโดยใจลอย ๆ
ทำท่าทางเหมือนคอยฟังอะไรอื่นอยู่ตลอดเวลา ด้วยความตั้งใจ
จะให้ข้าหลงไป แต่ซ่อนความลับเสียจากข้า นางทำแก่ข้า
เหมือนแก่เด็ก ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ข้ารู้สึกเหมือนเช่นนี้
กำพวงซึ่งไม่เคยมีแต่ก่อนมากินอยู่ระหว่างเราทั้งสอง โอ! ข้า
แน่ใจแล้ว แต่ไม่รู้ว่าจะอย่างไร นางทำอาการเหมือนจะเอา
ความมืดมิดมาครอบข้า จะซ่อนความคิดอันร้อนรนอยู่ในใจ
เสียจากข้า”

อริยานันตวงเรา แดวอาลัย แดวขมวดคอคิด แดวในที่สุด
จึงพูดว่า “พระภุช ความรักของเจ้าคือโรค รุมเผาหัวใจเจ้า
ให้ปั่นป่วน และตาให้เห็นเป็นภาพไปเพราะใจนั้นสงสัย”

พระภุชว่า “อนิจจา ความประพัตติของนางเป็นเท็จแก่นาง
เอง ข้าว่าถูกแต่ที่ว่านางนี้ไม่เหมือนนาง มา ข้าจะเล่าเรื่อง

ตอบ แทน นาง เอง บ้าง ละ เรื่อง ของ ข้า ไม่ เหมือน ของ นาง เป็น เรื่อง
ที่เรา ที่ สุด แด่ จริง ที่ สุด ”

อริณยาน เหนียว มอง ดู พระภรรยา ด้วย คา ้น มี กังวาล กระวน กระวาย
แต่ พุด “ พระภรรยา มี เรื่อง เดา ด้วย หรือ ? เรื่อง อะไร ? ”

พระภรรยา เต่า ว่า “ เมื่อ ครั้ง ที่ เรา ได้ เติร เทียว เต้น เป็น ครั้ง ที่ สุด ทำ ใน
ป่า เมื่อ เร็ว ๆ นี้นั้น นาง ยัง จำ ได้ หรือ ไม่ ? ”

นาง ว่า “ จำ ได้ ”

พระภรรยา ต่อ ไป ว่า “ กิริยา ที่ ข้า ให้ นาง หยุด ให้ กลับ บ้าน
แล้ว จาก นาง ไป เสีย ทันทัน นั้น นาง ยัง จำ ได้ หรือ ไม่ ? ”

อริณยาน จ้อง หน้า ของ คลัง แด่ หน้า นาง เมื่อ ด ชัด ดง โดย หา ได้ พุด
ว่า อย่างไร ไม่

พระภรรยา จึง ต่อ ไป ว่า “ จง รู้ เติร ว่า เมื่อ เวลา ที่ เรา เติร เทียว
ด้วย กัน นั้น ข้า มอง ไป ใน พุ่มไม้ เห็น หน้า ชาย คน หนึ่ง เข้า แต่
นาง ไม่ ทัก เห็น พอ ข้า เห็น ก็ ขน ดุก เพราะ เห็น คา ของ มัน จึง
นาง อย่าง ประหลาดใจ แด่ พอ ใจ ที่ เจตนา ร้าย ข้า จึง พา นาง กลับ บ้าน
เสีย แล้ว รีบ กลับ มา ดู ก็ ไม่ เห็น มี เทียว หา จน ตอด ทุก
แห่ง ก็ ไม่ พบ ชาย นั้น ไป เสีย แล้ว ตั้ง แต่ วัน นั้น มา ข้า ก็ นอน
ไม่ หลับ เพราะ คิด ถึง อยู่ แต่ ที่ ชาย นั้น แด่ ที่ คา ของ มัน มอง กวาด นาง
ถึง ข้า ทำ ให้ หวาด กลัว คล้าย บอก ให้ ระวัง ตัว แด่ ว่า ‘ ข้า พบ
สมบัติ ของ เจ้า แด่ ’ แด่ ข้า นี้ เหมือน คน ที่ สละ รัศมี ทอง ช่อน ไว้ คน

อนันต์ มาเห็นเข้า แต่ทำให้ข้าไม่อยากจากนางไปเลย ด้วยกลัวว่า
เมื่อกลับ มาทรมานของข้าจะสูญไป”

ทันใดนั้น พระภุมมก็ตื่นออกมา แล้วลุกขึ้น ถอยห่างไปจาก
นาง ๒-๓ ก้าว อริยานันต์ ก็ลุกขึ้นด้วย แต่ถามอย่างร้อนรน
ใจว่า “ชายคนไหนหน้าตาเป็นอย่างนี้ หือ พระภุมม? รูปกว้าง สูง
แต่แข็งแรง เหมือนเจ้านี่หรือไม่?”

พระภุมมตอบว่า “ไม่เหมือน รูปกว้าง แคระน่าเกลียด ตา
เหมือน ตาหนู”

อริยานันต์ หัวเราะเพราะโล่งใจ แต่พูดว่า “นี่อะไรกัน?
คนนี้หรือที่ควรกลัว? ข้าจะยอมเป็นเหยื่อคนรูปกว้าง เตี้ย ๆ มี
ตาเหมือนหนู เทียวซุ่มซ่อนในพุ่มไม้ อย่างนั้นหรือ? อย่าตก
ใจไปเลย ข้าจะบอกให้รู้เท่านี้แหละว่า ถึงแม้คนรูปร่างนี้จะ
มีตัว ร้อยคนก็ไม่อาจพาข้าไปได้เลย”

พระภุมมพูดด้วยเสียงเศร้าว่า “อริยานันต์เอ๋ย นางยังไม่เข้าใจ
นางยังไม่รู้สึกถึงความต้องตาของนาง เช่นเดียวกับดอกไม้ที่ผสมนาง
คนชนิดที่นางปรารถนาี้แหละ คือคนที่น่ากลัวที่สุด นางไม่ได้คิด
หรือว่า ถ้ามันไปทำให้ โทกรู้ว่าในป่านี้มีอะไร ป่าจะคง
ปราศจากผู้เยี่ยมเยือนต่อไปได้นานหรือ? มิใช่หน้าของผู้ที่บุกรุก
เข้ามา ดอกที่ข้ากลัว ข้ากลัวปากของ มัน ผู้ซึ่งถ้าข้าจับมาได้แล้ว

ก็จะตัดคอออกเสีย บอกรักกันไปให้ไป ก่อให้เกิดภัยแก่ความเป็น
อยู่ของนางในป่าจากโลกภายนอก”

พูดแล้วพระภุมมมอไปทีนาง ด้วยตาของนาคา ทันใดนั้น
ก็เห็นอริณยานี้ก็เปลี่ยนไป กลายเป็นขีดตดเหมือนดังหนึ่งว่า
หัวใจ มีความหวาดเสียวไปในการที่จะเกิดจากคำขู่คำรามได้เรียก
โศกในหน้าไปช่วยห่อเลี้ยงไว้ ต่อครู่หนึ่งนางจึงพูดว่า “พระภ
มมนี้ ไม่สบายไปแล้ว ความรักของเจ้าไม่แค่ตราค่าข้าให้เกินค่า
ยังกลับนำเจ้าให้มาทำความคันคจใจให้แก่ข้าแต่เจ้าเองอีก โดย
ทำให้เกิดความกลัวซึ่งคิดเห็นไป เอาเถิด จะเป็นอย่างไรก็เปน
เถิด ความอุปาทถ์ถ้าเป็นความอุปาทถ์จริงก็ได้อุปถ์แล้ว ปาก
ของคนที่เจ้าคิดกลัวก็ปราศรัยอยู่ในหัวของเขาห่างไปไกลแล้ว บางที
จะกำลังพูดถึงจำเพาะข้าอยู่ก็ได้ บัดนี้ เราก็ดึงสนทนาเวธา
ตวงเสียมาจนเงาแดดสิ้นเจ้าจะถึงเที่ยงแล้ว ข้าไม่กล้าจะให้เจ้า
อยู่คู่ต่อไปอีก อันที่จริงข้าควรต้องคำหั้นที่ขอมให้เจ้าอยู่เถ
ยมา ถ้าเจ้าไม่มาก็ยังจะเป็นการดีเสียกว่า แต่ถ้าบิดาข้าไป
มาพบเจ้าเจ้าจะร้ายยิ่ง ข้าจะบอกสิ่งทีเจ้ารู้อยู่ดีแล้วด้วยเหตุ
ใด? จะเป็นประโยชน์อะไรแก่เจ้าที่ปรารถนาสิ่งซึ่งเขาห้าม? เจ้า
นั้นคอยแต่เพิ่มพูนให้แก่ไฟแห่งโรคของเจ้า ซึ่งข้า ถ้าหากทำตาม
หน้าที่ ก็ควรที่จะดับด้วยน้ำเย็นแห่งความอยู่ห่างแต่คนละต่างหาก
มากกว่า แต่เพราะเหตุข้าเป็นหญิง มีความอ่อนแอ ความ

ปรารถนา คือ เจ้าจงเถียง การ เชื้อ ถอยคำ ของ บิดาข้า อยู่ แต่ อาจ เป็นได้
 ที่ว่า ข้า รักเจ้า ชน อีก นิด หนึ่ง เพราะ เหตุ นั้น จง พ้อ ไป ใน สิ่ง
 ที่ ข้า ให้ ได้ เท่า นั้น เอง เกิด แล้ว จง อย่า กลับ มา อีก ขอให้ โรค
 กัด จง หาย แต่ จง ต้ม ข้า เสีย ข้า เป็น ภริยา เจ้า ไม่ได้ จง ไป
 ให้ ตำราญ เกิด ไป เกิด ”

พระภู่ หัน หน้า กลับ โดยมี ได้ พุด ลัก คำ เด็ด กลับ ไป ข้า ๆ นาง
 ก็ มอง ตาม ไป แต่ นาง ประสงค์ มือ ทาบ ท้าย ทอย มอง ตาม ไป ด้วย
 อาการ ที่ นิ่ง แน่ว ก่อน ที่ จะ ดับ ตัว ไป พระภู่ ได้ กลับ หัน มา อีก
 เห็น นาง มอง ดู ตน และ เห็น ยม แต่ เห็น สวรรค์ ร่วง พางค์ นาง เดิน ออก มา
 จาก ทลทวาย ซึ่ง เป็น ภาพ อยู่ เบื้อง หลัง เหมือน ดัง พระจันทร์ เต้น จาก
 พางาม ทรุ ทรกาว ตายิ่ง นึก เป็น ดักษณ รูป ลัทธิ ที่ ทำให้ พระภู่ รั
 ลึก ว่า ความ ปรารถนา ของ ตน จะ สู้ เออ ม ความ สู้ จะ ปราศ ไป
 แต่ ความ เด็ด ขาด ของ การ ที่ จะ ต้อง จาก กัน นั้น แน ชน อีก สำน เท้า แต่
 ใน ทนใด นั้น ก็ รับ สำน เท้า ก้าว กลับ มา อีก พอ ถึง นาง ก็ ทรวด ตัว ลง
 จับ ชาย เสื้อ สดแดง ซึ่ง นาง ใส่ ชน จวบ แล้ว ตก ชน ย่น หยัด แต่ พุด
 ด้วย เสียง ลั่น ว่า “ข้า เขา ใจ ว่า คง ได้ ดู นาง ครั้ง นี้ เป็น ที่ สด ”

พุด แล้ว ก็ หัน กลับ เด็ด ไป โดย เร็ว มี ได้ เหลียว มอง อีก เคย
 นาง มอง ตาม ด้วย ความ กระวน กระวาย ใจ จน กระทั่ง กาย พระภู่ ดับ
 ต้นไม้ หาย ไป

ชม คอย ลู่เทพ เชียง ใหม่

หลวง อภิบาลบุริมศักดิ์ ประพันธ์.

๑ กาพย์ ฦบง ๗

๑๖ อ้า คอย ลู่เทพ โอ พาร์
มารก เพียง จะ เคียง เวียง อินทร์

สูง สุด เนตรตา

๗

๑ คอย เค้น อยู่ กุดาง เมฆิน
สพรัง ดำพฤษาไธว

ปก คตม ด้วย ติน

๗

๑ คอย น ที่ สักตย นนใน
ทศ เหนือ ประเทศ เขต ดยาม

พวยัพ แดนไทด

๗

๑ อยู่ ยั้ง จังหวัด มี นาม
อุดม ด้วย หมู ภูผา

เชียงใหม่ เมือง งาม

๗

๑ ลู่เทพ คอย ดู ทรู ตา
ระ แห่ง นระทวย ทั่วไป

เปน ตั้ง สักกา

๗

พระเจดีย์ธาตุ บน ยอด คอย สุเทพ

วัดพระธาตุสุเทพ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

๑ ยอดไม้เจดีย์ ประไพ	แสนสุวรรณมัย
สัก ดัดงดงาม คราม ครัน	ฯ
๑ ถึงเทศกาด ชน ชวน กัน	ชุมนุมอนันต์
ชมชื่นชื่น ชื่น ชื่น	ฯ
๑ บน ยอดยดงาม หนักหนา	พระราชชายา
ทรงสร้าง คำนึก แด่ วิไล	ฯ
๑ เพื่อผ่อน หย่อน พัก พระหทัย	เด็ดจันไป
พำนึก คำนึก ยอดเขา	ฯ
๑ อีก วัง ยังงามไม่เบา	อุปราช เด็ดจันเนา
ประทับ นิยม รมนันทน์	ฯ
๑ มี ส่นาม เสนิดงาม ถรรพ์	พฤกษ์ ดอก ดิน พรรณ
กุหลาบ หดาก อย่าง ต่าง ดี	ฯ
๑ อากาศ ดัด ชื่น รื่น ดี	โปร่ง ร่ม ร่มณีย์
เนื่อง ปดุก แด่ ดุจ ตำราญ	ฯ
๑ ชวน ชูจิต เบิก แบ่งบาน	กอบ ภาพ ตระการ
ทว ทิศ แด่ ดิวิวงาม	ฯ
๑ หาก ชื่น จะ จ้าง คน ห้าม	ญาโดยเดินตาม
มรรคามี ผู้ พาวจร	ฯ

๑ ตามทางเป็นทีดีโมสร
 ฤๅยังนั่งเด่นเย็นใจ

รุกข์พุ่มพักนอน

๗

๑ อรรณพเอ่อน้ำได้ไหล
 ตู้งวงเงาเชิงภูผา

หลังเรื่อยเอื่อยไป

๗

๑ บางแห่งเห็นน้ำทศนา
 แสงต้องตอ้งน้ำเรืองรอง

อาทิตย์ทอมา

๗

๑ เหวตักไม้หนักชวนมอง
 เท้าพลาดก็อาจบรรลไย

เหตุเยือกใจด้อย

๗

๑ อุทกตกต้นหวนไผ่
 ต่างแยกตงสู่ตำรา

ชุ่มซ่าพราไป

๗

๑ พฤษณ์ต้นยดล้อมตระน
 ต่างพืชต่างพรรณนานา

ตาแต่ตระการ

๗

๑ บางแห่งชุ่มด้วยบุบผา
 กัดนอบอวดหอมล้อมใจ

นมแมวกรรณิการ

๗

๑ กตวยไม้มันดินด้ายไป
 บนคำคบบพฤษ์พรางตา

ด้ามปอยเอื้องไพร

๗

๑ นางสาวด้วยเทียวทศนา
 เข้ารวมเข้าร้อยเป็นพวง

เก็บดอกมาตา

๗

- ๑ โรงเรียนมหาเด็ก หดวง ใน ถิ่น งาม ปวง
ก็ อยู่ เชิง คอย ตุ้ กั้น ๑
- ๑ ห้วย แก้ว นาม ห้วย ด้วย สรร อเนก นร พรพค
มา แอ้ว ณ เชิง คี ๑
- ๑ อัก อ่าง ช่อ ช่าง เคียน มี นา ตก ด้วย ตี
ฝรัง ตง เรือน แรม นอน ๑
- ๑ ตุ้ ก บักซ์ เปตัง แสง คศิธร สว่าง อัมพร
สู่ เทพ เตอม เมา เพรา ตา ๑
- ๑ บาง แห่ง เปน แผ่น เฟิง ผา ชะ โงก เงอม มา
นัง เต็น ฤา เร้น นอน สราญ ๑
- ๑ ถ้วน ที่ รมณยะ สถาน ชวนใจ เมิก บาน
ใน คราว กตุ้ม กตัต อัดใจ ๑
- ๑ พร้า ความ งาม เพติณ เกิน ไฉน จัก เติง วิไล
เหมือน แด เห็น แน ด้วย ตา ๑
- ๑ หน ทาง รถ ไฟ ไป มา สบาย ง่าย กา
ตะ นี ผู้ ทิม หวง ๑
- ๑ เห็น คอย สู่ เทพ งาม ดัง ย่อน นัย ให้ พัง
ไป ดู ด้วย เนตร เชิญ เทอญ ๑

หมอบดู

ควรเชื่อหรือไม่ว่า

พระยา อรรถศาสตร์ ไสภณ บรรยาย.

ตามที่ข้าพเจ้าได้รับ ร่องไว้ว่าจะได้นำ คำรา หมอบดู อัน ข้าพเจ้า
ได้ ขวนขวาย เฝ้า เรียน มา บรรยาย ตู ท่านผู้อ่าน นั้น จะเห็นได้จาก ข้อ
ความ ซึ่ง ข้าพเจ้า จะ ได้ รำพัน ต่อ ไป ข้าง ต่าง นี้ แต่ การ จะ เชื่อ หรือ
มิเชื่อ และ จะ มั่น ย่า เพียงไร นั้น ขอ ท่าน ได้ โปรด ระวัง ถึง การ
ปรารภ ของ ข้าพเจ้า ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว ใน คราว ก่อน ด้วย แต่ ขอ อย่า
ให้ ถือ เป็น คำหรับ คำรา อะไร เลย นอกจาก ขอให้ ถือ ว่า เป็น เรื่อง อ่าน
เล่น ส่วน หนึ่ง ซึ่ง ถ้า ท่าน เอา ใจ ได้ คิด ตอง ทำ ดู แล้ว บาง ที่ จะ เป็น
ประโยชน์ ใน การ แก้ เหวง ขณะ ที่ ท่าน ได้ เข้า ไป อยู่ ใน ที่ ประชุม ของ ท่าน
ที่ ใด ทั่ว การ ทำ นาย ทาย ทัก หรือ อาจ ทำให้ เป็น เรื่อง ขวน หวั

ในที่ประชุม อันว่าง การแล้ว เหลือ อยู่ แต่เวลา ค้นหา เพื่อ รน เร่ง ก็ ได้
วิธี ที่จะ ทำ เดช แด ทำ นาย ดัง คือ ไป นี้

๑. ชัน แรก ต้อง ทราบ วัน เดือน ปี เวลา ของ ผู้ ต้อง การ ดู เดช
ก่อน ว่า เกิด ปี อะไร คือ ปี ๑๒ นักษัตร นับ ปี ชวด เป็น ปี ที่ ๑
เดือนใด คือ เดือน อย่าง ราชัน นับ เดือน มกราคม เป็น เดือน ที่ ๑ เพราะ
ฉนั้น ปี จึง คาบ เกยว กัน วิธี จะ ทำ เดช สำหรับ ปี เกิด เมื่อ ยัง ไม่ ถึง
เดือน มกราคม ต้อง ย้อน ถอย หดัง ไป หา ปี ก่อน เช่น ผู้ หนึ่ง เกิด ปี หนู
เดือน เมษายน ดัง นั้น ต้อง ถือ ว่า ผู้ หนึ่ง เกิด เดือน ที่ ๔ ของ ปี ชวด
เพราะ ยัง ไม่ ถึง เดือน มกราคม ต่อ เมื่อ ถึง มกราคม จึง จะ เป็น ปี หนู
ดัง จะ เห็น ได้ ใน ตอน ๒ วันใด คือ นับ วัน อาทิตย์ เป็น ต้น ไป
เวลาใด คือ ถ้า ก่อน เที่ยง กันับ ๑ นาฬิกา เป็น ต้น ไป จนถึง ๑๒ นาฬิกา
เที่ยง วัน ถ้า หลัง เที่ยง คิด แต่ บ่าย ๑ โมง เป็น ต้น ไป บรรจบ ๒ ยาม
ส่วน เศษ นาฬิกา ถ้า เศษ ๓๐ นาที ไป คิด เป็น ส่วน ของ ชั่วโมง หดัง เช่น
๑. ๓๕ คิด เป็น ๒.๐๐ ทศยว

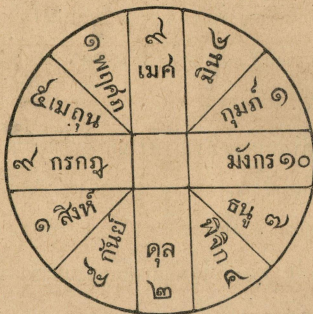
๒. แล้ว ตั้ง วัน เดือน ปี เวลา ดัง เป็น ๔ ฐาน เรียง กัน แล้ว บวก เป็น
ตอนไป ถ้า เกิน กว่า ๑๒ เอา ๑๒ หัก ออก เดช เด่มอไป จน กว่า จะ
เหลือ เศษ น้อย กว่า ๑๒ หรือ พอ ดิ

สมมติ ว่า (๑) เกิด วัน จันทร์ เดือน เมษายน ปี หนู เวลา ๓.๔๐
ก.ท. วิธี ดัง เดช ต้อง ดัง ดัง นั้น

วัน	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓
เดือน	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
ปี	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
เวลา	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓

ตัวที่บวกได้ ๘, ๑, ๕, ๙, ๓, ๕, ๒, ๔, ๗, ๑๐, ๓, ๕,

๓. เมื่อได้ตัวเลขดังนี้แล้ว จึ่งนำมาบรรจุในช่องรายชื่อไป การที่จะบรรจุนี้ ถ้าเดือนของผู้ที่จะดูเดือนใด ต้องเอาจำนวนเลข อันได้หักทอนแล้วในช่องที่ ๑ กรอกลงในช่องรายชื่อ นั้นก่อน แล้วจึง กรอกเวียนขวา ไปซ้ายเป็นลำดับไป เช่น ก. เกิดเดือนเมษายน จึ่งต้องเอาเลขช่องแรก กรอก ลงที่รายชื่อ เมศ แล้ว กรอก เวียน ค่อยไป จนบรรจุรายชื่อ พุศัศก เป็น ต้น ดังนี้.

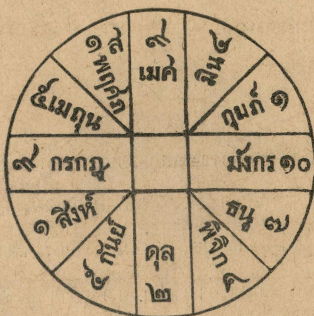

๔. เมื่อได้กรอกเลขดังประจำตามช่องราชดังนั้นแล้ว ต้อง

หาราชสัมภพ สำหรับนับดังตนเป็นปีเรียงตามลำดับอายุแต่ ๑ จน
ถึงที่สุด แล้วหาราชสัมภพนี้ ถ้าเป็นเวลาเที่ยงต้องนับเวียน
ซ้ายไปหาขวา ถ้าหลังเที่ยงต้องนับเวียนขวาไปหาซ้าย ดังตน ๑
แต่เดือนที่เกิด เมื่อเวลาเกิดตกที่ใดก็ถือเอาราชนั้นดังเป็นดังตน

ของอายุ เช่นเดียวกับที่กล่าวมาในตอนต้น เช่น ก. เกิดเวลา ๑.๔๐

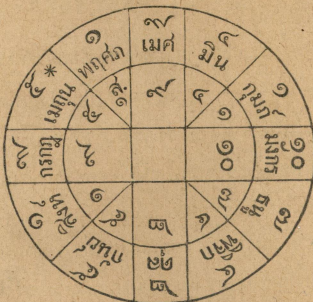
ก.ท. ซึ่งตัดเวลาตามตอน ๑ เป็น ๒ ก.ท. เมื่อตั้งต้นนับ ๑. ก.ท. ถึง
ที่เดือนสัมภพแล้วเวียนซ้ายไปขวา ๒ ก.ท. จึงตกที่ราชพฤกษ์ดังนั้น

๕. เมื่อรู้ราชสัมภพแล้วจึงดำเนินการดูต่อไป คือตั้งต้น ๑

ดังที่ราชสัมภพแล้วนับเวียนซ้ายไปหาขวา จนกว่าจะถึงอายุของ

นับ ๑ นาฬิกา ถึง ที่ สัมภพ เดิม แล้ว เวียนไป จนถึง เวลา เกิด เช่น
 นาย ก. ผู้ ดิน เกิด เวลา ๑.๔๐ ก.ท. สัมภพ เดิม ตก ที่ ราชพฤกษ์
 เมื่อ คง ตน ๑ ถึง ที่ ราชพฤกษ์ แล้ว ๒ ก.ท. ก็ จะ ตก อยู่ ราชเมถุน ราช
 จะ เดิน ทับ ประจำ พระเคราะห์ ปี จึง เริ่ม ถอย ราชเมถุน ค่อย ไป วิถี ประจ
 เช่นเดียวกับ ที่ ถ้าว มา แล้ว ใน ตอน ตน ดัง รูปนี้

ณ เมื่อยัง เข้า รอบ ที่ ๓ คือ ระหว่าง อายุ ๒๕ ถึง ๓๖ จึง ต้อง
 เปลี่ยน ราช สัมภพ ใหม่ ซึ่ง จะ เดิน มา ทับ คง เดิม อีก คราว นี้ ต้อง
 คง ตน นับ เวลา ของ ผู้ เกิด ถึง ที่ ราช สัมภพ ครั้ง ที่ ๒ แล้ว นับ ค่อย ไป เช่น
 นาย ก. ผู้ ดิน เกิด ๑.๔๐ ก.ท. เมื่อ รอบ ๒ ราช สัมภพ ใหม่ ตก ที่
 ราชเมถุน จึง คง ๑ นาฬิกา ถึง ที่ ราชเมถุน ๒ นาฬิกา จะ ตก ราชกรกฎ

คราวนั้นต้องถือราชกรกฎเป็นราชที่จะเดินมาทับดวงเดิม คือวาง
ราชกรกฎลงที่พระเคราะห์ประจำปี เวียนมาตกอยู่ แล้วกรอกตัว
เลขเวียนไป เช่นเดียวกับรอบที่ ๒ การหาเวลาสัมภตามรอบอื่น
ก็ดำเนินวิธีเช่นเดียวกันดังกล่าวนี้ คือตั้งต้นนับ ๑ นาฬิกาตั้งที่ราช
สัมภรอบที่ ๒ เป็นต้นไปจนถึงเวลาที่เกิด เมื่อตกที่ราชใดก็ถือ
ราชนั้นเป็นราชสัมภของรอบที่ ๓ ส่วนรอบที่ ๔-๕-๖ ต่อๆ ไป
ก็ดำเนินการเช่นเดียวกันนี้

วิธีทำนาย ครั้งแรกทำนายการดีชั่วตลอดอายุของผู้นั้น เป็น
คำทำนายอย่างกว้างๆ เพื่อรู้การเป็นไปของผู้นั้นว่าจะเป็น
อย่างไร คือให้ตรวจตามราชว่าจะมีเลขจำนวนเท่าใดประจำอยู่
ราชใดบ้าง เพราะในช่องราชหนึ่งจำเป็นต้องมีตัวเลข ๑ เป็นอย่าง
น้อย ๑๒ เป็นอย่างมากประจำอยู่ ถ้าเลขนับแต่จำนวน ๘ ขึ้นไป
อยู่ในราชใด ราชนั้นก็ดีขึ้นแต่เดวถึงเท่าจำนวนเลขคือจะดีขึ้น
ใน ๘ ของ ๑๒ เป็นต้น ถ้าเลขนับตั้งแต่จำนวน ๕ ลงไปอยู่ในราชใด
ราชนั้นจะดีขึ้น แต่ลดลงเท่าจำนวนเลขนั้นเหมือนกัน ถ้ามี
เลขอยู่ในระหว่าง ๖-๙ ก็เป็นกลางไม่ดีขึ้นแต่เดวถึงเท่าใด ทั้งนี้
ถือตระกูลของผู้นั้นเป็นเกณฑ์ที่จะทำนายดีขึ้นแต่เดวถึง แต่ใน
จำนวนเลขที่ประจำราชนั้น ถ้าไปเท่ากับราชใด ถ้าราช ๑ คือ
ราช ๑ รายก็หักกลบดับกันไป ถ้าราชทั้ง ๒ รายก็มีโทษหนักขึ้น
ถ้าดีทั้งสองราชก็ดียิ่งขึ้น.

(ยังมีต่อตอน นำบอกลักษณะของราช)

ระยะทางไปเชียงใหม่

ตอนที่ ๑

หลวง อรรถเกษม ภาษา แต่ง.

(กลอนตลาด)

ถึงขนาดประมาณไม่ถึงเที่ยง
 ดูน้อยดอยดิวเป็นทิวคำ
 โอ้ คีตาน่าแค้นเสียแสนเข็ญ
 ดูเบองบนพญิงสุดสูงโง
 แต่เจาะตรงวงกลมเหมือนส้มเกลี้ยง
 พอรถถึงปากช่องก็ต้องแฉะ
 สถานที่ปากอุโมงค์ไค้
 พรอมทั้งนายสถานีมีเรือนวาง
 ประมาณห้าบาทจึงเข้าถ้ำ
 โดยได้ตรวจตรากันเสียกักกู่
 การตรวจทางทำอย่างวิเศษยิ่ง
 ผู้ตรวจต้องสองนายชายชัคคิ

ไค้ตเรียงคับขวางอย่างจุ่ม่า
 จึงต้องทำทางเจาะเจาะอุโมงค์
 เขาชำแระเจาะเด่นจนโด่งโง
 ข้างต่างโพรงเพียงปลวกทั้งพวกทะ
 ไค้ก็เพียงรถไปได้นั้นแหละ
 รับนัดแนะในการจะผ่านทาง
 ทำไว้ใช้ชั่วคราวอยู่ข้างๆ
 ไว้ริมรางริมผาทางขวามือ
 นายสถานีนำคานีร์ปรี
 ที่ต้องถือข้าวเข็ญไม่เห็นมี
 ตรวจจริง ๆ และตรวจเข็ญงวดจ
 เข้าปากนี้ปากโน้นคนละทาง

ส่วน กั น ที่ กั ง กตาง ระหว่าง ถ้า
 ว่า ปละอด ภัย ใดๆ ไม่ ที่ ใน ราง
 ขง ตำคัณ เขี้ยว แดง แจ้ง รัหัต
 แดง แด้งแดงใจ ว่า ไห้งค
 เหตุ หนึ่ อันตราย จั ง หาย ขาด
 แม่ นิด คอ ปรีอ จัริง วัง ตะโพง
 แต่ เพระที่ มี เหตุอาเภท เกิด
 เรื่อง ปล้นแซก แผลก ข้าว จั ง หนาวใจ
 แต่ กั แต่ กุมแต่ ไม่ ค้องถั
 คือ ถ้านาย กตายน คน จาก คน คุม
 ทาง ใน ถา ตามัด เย็นชด เียบ
 เตยง เครื่องจักร ผลิต ตออยู่ ปรีอเปรี้ยว
 ดังเวช คน ทนงั หตัง รกจักร
 จะ เตยง หตัง ปลัดกตณ กั จน มุม
 ถ้ามพันห้า ร้อย กว่า จันวนน ดุน
 รกงาน เติน มิได้ เน้ แปร ประจำ
 แต่ ทว่า นาวพิกาหญา ว่า รก
 ค่อ เมื่อไร รกไฟโดยถ้าน มี
 ปาก ถา ทางข้างเหนือ กั เหลือ เหมาะ

ต่าง คน นำ เหตุ เจอ เต็นอ ข้าง
 ค้อง ทำ อย่างนี้ เจียว ทุกเทียว รก
 เขี้ยว อาณัติ โดย นัย ว่า ภัย หมด
 รก กำหนด ใน การ ผ่าน อุโมงค์
 รกไฟ ปราศ อุปดัก ชัก โขง
 หัวใจโต้ง ตั้ม ขดาดหว้นหวาดภัย
 คราวหนึ่งเปิด เรื่องราวฉาวกั นใหญ่
 แซก ผู้ หนึ่ง ถึงกับ ไซ้ บั นพก กุม
 เรา กตบ พรัน แซก ซ้า ใจ บำบ่ม
 เปน คน บ่มบาม ผับหะยั บเทียว
 ทุกตั้ง เจียว แด้งดังด ในบัต เตียว
 แต่ฝ่ายเตียวดังถัน ปล่อยควันคตัม
 ตำบาก นัก รันเรง ดังเพติงตุ้ม
 ถูควัน รุม รุม หน้า ชาระกรรม
 หมอน ที่ หนุนรางใหญ่ ภายใน ถา
 ขัน ดิบสอง ต้องนำดิบ นาที่
 ผิด กำหนด แหนง อยู่ มิ วัที่
 จั ง จะ ดี โดย กฎ กำหนด ตรง
 ถถานี้ มี เณระ คอย รับสั่ง

เหมือนข้างใต้ ไม่แยก แฉกจำนง
ถ้าได้มอง ช่อง ขวาก จาก ทาง หนึ่ง
เหมือน ดวงดาว ขาวงามยาม กตางวัน
จาก ขุนตาล ผ่านทาง ต่าง ๆ พัน
แต่ ว่า ราง วางเขี้ยว หาดาย เตียว ตด
สัณห์ แบนนี้ ไม่ มี พัก
เห็น แค พฤษณ์ แค เขา ดำเนาไพร
ลึงเกตุ ดูเหมือน อยู่ ใน อ่างใหญ่
นำ กตัญญู คัดค้น ถูก กันทาง
ที่ บางคอน คอนเงิน ชน เนินสูง
ถอย หลั่ง ปราด ตงดาต ตพิศ ตพอ
ต้อง ห้ามต่อ รอกจักร์ เตี้ย พักใหญ่
ควนโฆมง โปตงเพติง เจิง สติต
จนเกือบ ถึง นาฬิกา จึง คตา เคตอน
เดิน คั่วมเคยม เตะตะเหมือนแพะไซ
ถึง คราว ดั่ง วังปรุ ฐู ที่ ต่ำ
ราว กับเหี่ยวเหา นภาดัย
ถึง สพาน ยาน รอ ห้าม ถอนัง
กำลัง สว่าง อย่างสวย ชำม ห้วย ตัด

กิจการ คง ปฏิบัติไม่ ขัดกัน
จะเห็น ชั่ง สดแนว ไม่ แปรผัน
เพราะโพรง นั้น ตรงโต้งไม่ โค้งคด
จวบ คำบถ คอยบาง งามปรากฏ
เหต้อ กำหนด แน่ นอน ว่า ตอนใด
เด็ก รุกข์ ช้อย่าน สด ขาน ไช
มอง ทางไหน บรรพด หมด ทุกทาง
ที่จะไป ถึง จังหวัด นำ ขัดขวาง
นำ กตัญญู พงพนัศ รกชัญชอ
รอกจักร์ จูง สัก เท่าใดก็ไม่ หือ
ข้าง ๆ คือ ผาชัน แทบ ขวัญบิน
หยุด เร่งไธ อัด สติม วิม เหวหิน
เฝ้า แค กิน พันไฟ เตี้ยใหญ่ ไค
ค้อย เขยอน อย่างช้า นำโมโห
กว่า จะได้ ถ่วงดาต แทบ ขาดใจ
ก็ จวน จำ ตำคณ มิไกร ได้
ถอย ตะถัว ปลิวไป เปน ตมพัต
สพาน นี้ ที่จริง ใหญ่ สนั่น
คง เสรีจแท่ แน่ ขัดไม่ ข้านาน

รูปครึ่ง วง จันทร์งาม ล้อม ชักต่อ

อัน วงหลัง วงหน้า ถ้า ประมาณ

คง นับว่า เปน มหา ลัพพาน รก

อยาก จะว่า พ้าผ่า ไม่ พึง ถัด

ผู้ช่วยการ ก่อสร้าง เปน ช่างหัดวง

มี พร้อม ทั้งไทย ฝรั่ง ตั้งงานเดิน

ครั้น เสร็จจรัฟ รับชด ชนพื้นได้

ขวามือ ผ่าน ลัพพานใหญ่ โดด ระยะ

คือ ด้านัก พักกาย พวก นายช่าง

ไม่ ใช้อย่อม แต่ก็ไม่ใช่ใหญ่ ไค

ทาง รถงาน ซึ่ง ลัพพาน กับ บ้าน คับ

รถ จักรงาน เด็ก ปาน ลัก ครึ่งตัว

คอนดำปาก หากหิว ต้อง หิวทอง

คือ เมื่อ มี บ้านคน ค่ำบดใด

บาง แห่งมี เด็ก แด แจก ขาย

ลืบ ที่ ซอ ๆ พดณ ซอ งนงก

คน พนบ่า คำน่า จาก ดำห้วย

บ้าง ชน ทองเหลือง ครำ บุรุษราณ

ได้ ความว่า น้าบ่า เปน เช่นนั้น

ดีเมนต์ หด่อ คอนกรัดเหล็ดอิดถาร

ย่อม กว่า วง กดาง ปานลัก เท่า ตัว

ที่ เห็น มา ทั้งหมดไม่ เท่าตัว

นครไทย ไร่ ชั่ว เจริญ เจริญ

ช่าง ทั้งปวง เข้ม ครั้น น้า สรรเสริญ

น้า เพติด เพติด พิทยา ฐาปนะ

รถก็ใช้จักร คดรา รับ ตา ผดะ

ซ้ายมือ ตะเหล่ง ตั้งบังกะโต

คง อยู่ กดาง เนินผา งามตาไซ

เปน ไร่ฐานเหมาะ เณระครวั

ต้อง ช้าง กับตุง รวมหลาย ท่วมหัว

ของ รถโดยผ่าน ทั่ว ประเทศ ไทย

เพราะ บกพร่อง น้าท่า จะอาศัย

และ รถ หยุต จึง จะได้ คม อุกก

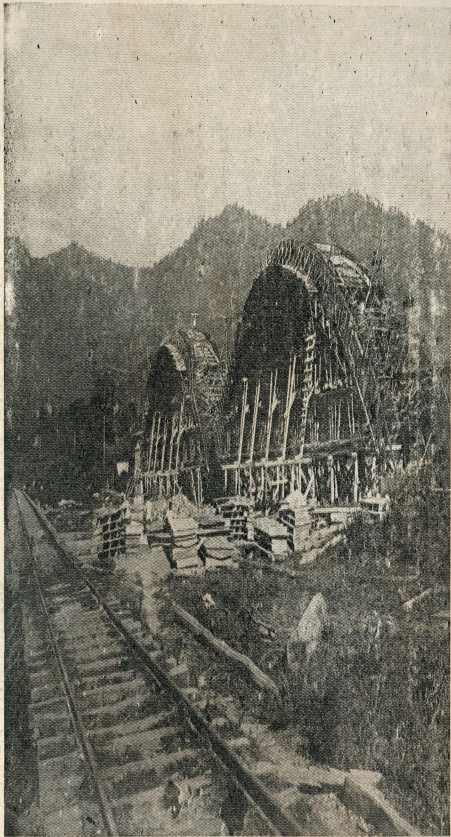
บาง แห่งหมาย ตุ่มชด ซึ่ง ฝนตก

ลืบ ที่ ตุ่ม จุ่มยก คด ตตาน

บ้าง ดวง ถ้วย ไผ่ ย่น ของ พิน บ้าน

น้า ทุกจ้าว ชาวปาน กระนมโค

เขา คมกัน ทั่ว ย่าน นาน อไซ

สถานรถไฟบ้านหมาก

รูปเครื่องจักรงานสามชกต่อ
อันหลังหน้าถ้าประมาณ

สี่เมตรหล่อคอนกรีตเหลอวัดถาร
ย่อมกว่าวงกลางบ้านสักเท่าตัว

มิได้มี ทอง ยิง และ พงโร

ส่วน ผู้ชาย ฝ่ายจีน จอม นิตาต

แต่ ถ้าไม่ ค้ม ถ้าไม่ อยู่ ใคร แด

นอกจาก นี้ ยังมี มะพร้าว อ่อน

ใคร ถ้าถึง จึงว่า ทำ คา ค้าง

ยังมี ของ คตอง คอ ห่อใบ พดวง

นึก เข้าหมัก บักใจ ว่าไม่ แคตัว

ห่อ ตะ ล้าม สดางค์ รวด หวดให้ พอ

พอ แก่ ห่อ ออก เห็น เช่น อูวะ

ห่อ ก็ งาม ล้ม ล้าม สดางค์ คำ

ยาม กระหาย หมายถึง โอชาวต

ถ้า รถไฟ ไป ดี ไม่ ก็ ครัว

นี้ เดินทาง อย่าง จริต กบิต กบวน

ทั้งนี้ ไชว์ ไชว์ ผิด กิจ ของเขา

ไหน ถ่าย ล้มภาระ ที่ ประเด

ไหน จะไฟ ไหน จะ พัน คอง ยืน รับ

ชื่อ รถงาน คองการ งาน จริง ๆ

ดว ทางน จ เดียว เดียว ทางน

แดด เท่าแดด แดดเผาไม่ เข้าใจ

กต๊ับ เปน โอชาวต คอว ชดแท้

ได้ ขวด วางกตางกระจาดให้ เจียะแต่

ขวด เบียร์ เด็ก เขก แน่ ล้าม สดางค์

ใคร หยิบก่อน หยิบได้ ไม่ ขัด ขวาง

และ คองวาง มั่ง งด เพราะ หมดแล้ว

เขาไม่ ดวง เรา เห็น ว่าเปน แก้ว

ไม่ คอง แพ้ว คอ ผาก ลำบาก ตะ

ฝรัง ห่อไทย ห่อ ชุ่มคอ หตะ

พิไร บะ น็อกัน เสีย วันท

ชาย กัด มี ทำ จะ ชาย หมด

จำคอง งดเห็ดอเคียวเข้าเห็นยวนวต

ก็ คงสู้ ที่ สุดได้ หยด สรวด

จึง เกอบ ครวญเกอบคตง กันทงเพ

ถ้าใคร เอาโทษ ไล่ ก็ ไชว์ เขา

ไหน จะเฮ โด รวงไป วาง ทั้ง

ไหน จะน้ำ ดำหรับ หดอ ให้ วัง

เรา ลีอิง แอบ ยาน รถงานไป

หา จากนั้น ถึงนี้ เปน ที่ ไม่

รถ กระโต ตามราง กตาง อวัญ

หตั้ง เทียง กว๋ ด้อง นาฬิกา ม่าย
 เรียก ตำพูน ตูญ ภัย ปัดม ใจกัน
 จาก ที่นี้ มี ทาง ด้อง ข้างเด็ก
 ก็ มี วิทยนตร์ อย่าง เวรจ้างแจว
 ชั่ว โมง หนึ่ง ถึง ใน เชียงใหม่ แน่
 แต่ ให้ดี ถ้ามี เวลา นาน
 ทั้งไป มา ราคา ด้อง แทบ ถ้วน
 เปน พม่า เขา ยังกต๊า อนุต
 ตำพูน มี สถานที่ แน่ ตระหนัก
 ถ้า แดวเสด็จ จัก ตั้งว่า น้า เขยชม
 เวต่าน วัณ มี กะพว่อง กะแพว่ง
 สถานที่ ดง ผาย ชาย มรรคา
 ใคร ชูระ วัณ วัณ จร วิทยนตร์
 เขา เดิน ทาง ถึงก่อนไป นอน เชียง
 พวก ที่ ไป เชียงใหม่ ต่างไว้ กิจ
 ออกจาก นี้ หยุต นั้น ตาม มรรคา
 สุด ที่ หมาย ปดาย ทาง ราง อเนก
 คิว สถานที่ ซึ่ง ผิงผาย วัณ

รถ จึ่ง ผายผืน จู เข้า ตู ชันจ
 เพราะจักพตันทพบเวียงเชียงใหม่แล้ว
 ถ้า เกรงเกตุออก รถไฟ มิไปแนว
 จัก พาแคตัว เขต พตันท ทน ต้องการ
 อาจ เต็งเต แหต่ง ส่นุก ทุก สถานที่
 ควร นั่งยานจากเชียงใหม่ ไป ตำพูน
 ที่ จจริง ควรเห็นใจ ใช้ เสียด ตูญ
 เขา หุ่นกัน บันปัน คมนาคม
 ดง แค่วัก ทองไว้งยังไม่ ถม
 ดิม นิยม ยามหยุด อยุชยา
 ชาย ของแห่ง เหตุ จน คน ซื่อหา
 ส่วน วัณ ดง ผิง ขวา ขาชนเวียง
 ซึ่ง จอด บ่อ รอ คน ข้าง เฉียง
 ผาย รถไฟไถตเตียง นาน เวลา
 จึ่ง เคย คิด รถไฟไป ข้างน้า
 เกือบ ห้า นาฬิกา จึ่ง ถึง พายัพ
 กำตัง เส็ก ส่ว้าง ส่วร กัน หยุบ หยุบ
 ยังไม่ ส่วพเสด็จ ส่ว้าง อย่าง ตำพูน

แต่ เบน อันว่า พัดนั้นจะ ดำเร็ว

ขณะที่ ห่อไม่ บริบูรณ์

เหล็ก สองกำม ยามไป รถไฟ ชน

นับ แต่ โนน ป่านนี้ คง ดี ครัน

สถานที่ คง ทำเด เหมาะ

มอง เบอง ขวา นานา เป็นทิวแนว

ประมาณห่างปลายทางต้องร้อยเมตร พอ สังเกต คน ผู้เท่า หมู หาม

ใกล้ กับราง วาง งาน ทหาร ยาม

หน ทาง รถ จด ถนน แม่ ขอน เขียม

เหมือน สาย พระราม ๑ ข้าง จำต้อง

คาบต น มี บ้าน ร้าน ตลาด

จาก สถานที่ ดิบ หดาย ดิบวา

อย่าง เดียว กับ ที่ ทำ ฉะ ดำปาง

ผิด แต่ ไม่ กับ ดีเมนต์ แต่ เห็น ชัด

สะพาน มี บ้าย ผาย ประวัติ

ราชทรัพย์ รวมกับ ราษฎร

มี ห้างหนึ่งให้ถึง หกร้อย ท่อน

ส่วน สะพาน รัฐบาล ก็ บำรุง

คอนกรีต พอ ห่อเสร็จเกือบ งานบุญ

เพราะ รอ พูน เพิ่ม เหล็ก อเนก อนันต์

ก็ หลตามัน เหล็ก อเนกใช้ เสกสร

อาจ จักพัดนี้ ดำเร็ว หรือเสร็จแล้ว

ผ่านเฉาะกรรม ทหาร ตรงย่านแนว

เบื้องซ้ายแถว โรงทหารตระหง่านงาม

ถนน โด่ง โว่ง ตาม สายตา มอง

ทำเรียบเรียบรุกขหักดาบ ฉะปากต้อง

แต่ รถเด่น ชนต้อง ไทรง เหวง คา

เดี่ยว แต่ ขาด ตอน ห้าง นัก หนา

ถึง สะพาน ชื่อ ว่า นวรัฐ

ขนาด กว้าง สูง ยาว ราว จำกัด

ถึง กระนั้น ต้อง จัด ว่า ถาวร

นวรัฐ ราชทิน แผ่นดิน ก่อน

ห้างใหญ่ ๆ ให้ท่อนไม้ ลักซง

นับว่า ค่อน ควรชม สัมกับ มุ่ง

เหมือนในกรุงเทพฯ งามไม่ ทรมารุด

จากปลายราง เดียวทาง ซ้ายมือ ถึง เห็น แดงพง ยนต์ เป็น ที่สุด
 ดังเกิดได้ ไม่ มี ที่ ขำ รุด เตี้ย แต่ ไฟ ไม่ จุก ณะราตรี
 เชิง สพาน ศาต มณฑล ตัด ค้าง แต่ ว่า ยัง เป็น เรือน ไม่ เหมื่อน ที่
 ตำปาง ซึ่ง ผง ผาย แขน คาย คี เหตุ ด้วย มี ตัก โคม โห พาร
 ส่วน เรือน จำ ทำ แบบ ดุ หุ โทษ แฉก ตำปาง อย่าง โยชน์ กับ คืบ ชานาน
 ยิ่ง มหา ศาตารัฐ ีบาด ยิ่ง ตระ หัง งาน งาม พร ้อม เป็น จอม เมือง

อุปมา อุปไมย

ผง เข้าตา เขียว เอง ไม่ ได้ ฉนั้นใด คน ที่ มี ใจ โต เตย ่อม สด ใจ
 เอง ไม่ ได้ ฉนั้นน.

*

*

*

ชน เม่น มี พืช ทุกชน ฉนั้นใด คน พาด ก็ มี พืช อยู่ ทั่ว สรรพ พงศ์
 ฉนั้นน.

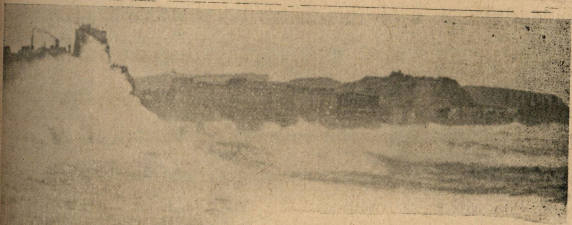
*

*

*

อย่าง กัน ทด ุ ชิง น้ำ ใจ ไม่ อยู่ ฉนั้นใด คน เกยจ คราน กั ย ่อม เรี้ยน
 อะไร ไม่ ดำ ไร่ ฉนั้นน.

ป. ธรรม

ลมพัดบ้า

ข้าพเจ้าได้ตั้งใจไว้ว่าจะเขียนเรื่องส่งมาให้หนังสือศัพท์ไทย
เล่มที่ ๑, แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ได้ส่งทันในทางนี้ นัก. จึงยังมีอีก
เขียนมาเถย. เมื่อคิด ๆ ดู เห็นว่า ถ้าข้าพเจ้าไม่ปลดเปลื้อง ความ ขาด
ออกเสียบ้าง แล้ว ก็คง จะไม่ได้เขียนส่ง มาเป็น แน่, จึง คิด ตัด ออก
จิตใจ ต้อง เขียน ดู ลึก คราว ๑; ถ้า ถ้อยคำ ดำนวน หรือ เนื้อ เรื่อง ยัง
ไม่ดี ขอ ท่าน ผู้อ่าน โปรด ให้อภัย แก่ ข้าพเจ้า ผู้อ่อน หัด ด้วย เทอญ.
เรื่อง ที่ ข้าพเจ้า จะ กล่าว ต่อ ไป นี้ เป็น เรื่อง คิด ลมพัด บ้า ซึ่งหา
สาระ ประโยชน์ มิ ได้; แต่ การ คิด ลมพัด บ้า นี้ ข้าพเจ้า เคย ได้ ยิน
ท่าน ผู้ใหญ่ กล่าว ว่า ทำให้ ใจ คอ เบิกบาน และ เพื่อดู เพื่อดู ดั่ง เหมือนกัน,
ปน แต่ ท่าน ห้ามไม่ให้ เชื่อ ถ้อย คุย อย่าง จริงจัง เพราะ โดย มาก เป็น การ

เหลือนิสสัยของตัวเองที่จะทำได้, และถ้าเป็นคนมีสติพ่วงเข้ามาด้วย
แล้ว ก็เกรงจะเคยวิกลจริต. ส่วนข้าพเจ้าผู้ที่จะเขียนเรื่องนี้ก็
รู้สึกมีความตะอายน้อย, แต่คิดเสียว่าการเขียนเรื่องของตัวเองก็
เหมือนกับการเต้นละคร; ถ้าตัวละครมีอายหรือใจวิงวอนก็ยอมจะ
แสดงท่าทางไม่ใคร่สนุก ไม่ใคร่จะเป็นที่พอใจของคนดู, ฉะนั้น
ก็คิด, การเขียนเรื่องก็คล้ายเดียวกัน, ถ้าผู้เขียนมีแต่คิดอายหรือ
ใจวิงวอน ผู้อ่านก็ไม่ใคร่จะออกโรงสนุก, ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงยอม
อุทิศตัวเท่ากับเป็นตัวละครตัว ๑ เถำเรื่องความคิดสมบัติบ้าของ
ข้าพเจ้าเองให้ท่านผู้อ่านฟัง, ความประสงค์ก็เพื่อจะอุดหนุนนำ
กระต่ายของศัพท์ไทยเท่านั้น.

ธรรมชาติชายหนุ่มย่อมจะหาเครื่องเล่นต่าง ๆ สำหรับให้เพติด
เพติดใจไปชั่ววันหนึ่ง ๆ, จนกว่าจะเบื่อถึงเหล่านั่นแล้วจึงหาสิ่ง
อื่นมาแทน. ในวัยของชายหนุ่มเป็นเวลาที่อุดมไปด้วยความสนุก
เพติดเพติด และใกล้ชิดต่ออันตรายต่าง ๆ อันจะบังเกิดขึ้นโดยไม่ได้นึกได้
ฉนั้น, ข้าพเจ้าก็มักเป็นผู้พอใจในทางหาความลำบากด้วยการสนุก
อยู่เหมือนกัน, จึงได้ประสบเหตุการณ์แปลก ๆ ดังที่ข้าพเจ้าจะ
เล่าต่อไปนี้ :-

วันอาทิตย์ ข้าพเจ้ามักจะถูกพวกเพื่อน ๆ ชวนไปเล่นเรือด้วย
เสมอ, การที่ถูกชวนบ่อย ๆ นี้เองกระทำให้ข้าพเจ้าต้องซื้อเรือบด

ได้ ๆ ไว้ พาย เต้น ตำ ๑. การ พายเรือ เต้น นั้น นอกจาก การ ออก
กำลัง กาย แล้ว ยัง ได้ ชม ภาพ ต่าง ๆ ตาม แม่น้ำ ตำคลอง ด้วยอีก, ฉะนั้น
ข้าพเจ้า จึง ไม่ มี ความ รังเกียจ ใน การ พายเรือ.

เย็น วัน ๑ ข้าพเจ้า เห็น หน้า ชน มาก จน เต็ม ผัง คลอง, ด้วยความ
กระหาย อยาก จะ พาย เรือ เต้น จึง มี ทน ได้ ไป ชวน เพื่อน ผูก. ข้าพเจ้า
ลง เรือ บด ตำเด็ก พาย ไป คน เดียว ใน คลอง บาง ตำภู, พาย เชื้อย ๆ ไม่
ได้ สัก หน้อย ได้ ยืน เสี่ยง มี พาย วาด หน้า เขยิบ ๆ มา ข้าง หลัง. ข้าพเจ้า
เหลียว หน้า ไป ดู เห็น เรือ บด ตำ เขื่อง กว่า ของ ข้าพเจ้า สัก หน้อย กำลัง
พาย แข่ง เรือ ข้าพเจ้า ชน มา, ใน เรือ ตำนั้น มี หญิง สาว ๒ คน กับ เด็ก
หญิง รุ่ง ๆ คน ๑, ข้าพเจ้า สังเกต ได้ ว่า หญิง สาว คน ๑ คง เป็น นาย
อีก คน ๑ คง เป็น สาว ใช้ เพราะ แต่ง ตัว เสว กว่า, ส่วน เด็ก หญิง นั้น
ข้าพเจ้า สันนิษฐาน ว่า คง จะ เป็น น้อง สาว ของ เจ้า หลดอน, เพราะ หน้า
ตา งาม คิ้ว คดง กัน มาก. พอ เรือ ของ เจ้า หลดอน แข่ง ชน มา เขยิบ
เรือ ของ ข้าพเจ้า ๆ พิศ โฉม เจ้า หลดอน ได้ ถนัด. เจ้า หลดอน เป็น คน สวย
คน ๑, สวย อย่าง ไม่ มี ที่ ตี, ข้าพเจ้า ก็ ได้ เคย พบ เห็น ผู้ หญิง สาว
สวย มา มาก แล้ว ยัง ไม่ เคย เห็น สวย ถึง ปานนี้. เจ้า หลดอน สวย อย่าง
หา ที่ เปรียบ มิ ได้, ถ้า จะ สรร หา นางเอก ที่ สวย ที่ สุด ใน เรื่อง ตกร มา
เปรียบ เทียบ แล้ว, เจ้า หลดอน ก็ คง จะ ไม่ แพ้ นาง บุษบา, หรือ
รจนา, และ นาง ะไร ต่อ ะไร ที่ สวย ที่ สุด ทุก ๆ เรื่อง. หาก จะ

พรรณา ไป ก็คงไม่ มี ที่ สิ้น สุด. เจ้า หัตถ์ เกรง ข้าพเจ้า จะ ชม โฉม
 เจ้า หัตถ์ มาก เกิน ไป หรือ อย่างไร ไม่ ทราบ, เจ้า หัตถ์ รับ จ्ञา เรือ ให้
 พ้น หน้า ข้าพเจ้า ไป โดย เร็ว. พอ ทราบ เรือ ของ เจ้า หัตถ์ พ้น หัว เรือ
 ข้าพเจ้า ไป สัก หน่อย, เจ้า หัตถ์ ก็ กัด บั เหยี่ยว หน้า แด่ ทอด ด้าย ตา
 มา ประดับ ตา ข้าพเจ้า, แล้ว เจ้า หัตถ์ ก็ อม ยิ้ม เป็น เชิง เยาะ ใน ที่
 ประหนึ่ง ว่า เจ้า หัตถ์ มี ความ สามารถ พาย เรือ เก่ง กว่า ข้าพเจ้า. เวล
 นั้น ใจ คอ ข้าพเจ้า เป็น อย่างไร ก็ บอก ไม่ ถูก รู้ สัก กระอัก กระอ่วน ซอบ กด
 ข้าพเจ้า ตก ตกลง อยู่ เป็น นาน. เรือ ของ เจ้า หัตถ์ พ้น ไป แล้ว สัก ๔-๕
 ชั่ว ตา เรือ เจ้า หัตถ์ ก็ หัน มา อม ยิ้ม อีก ครั้ง ๑. เวลานั้น ข้าพเจ้า
 คิด สองจิต สองใจ, นึก จะ จำ ตาม เรือ เจ้า หัตถ์ ไป ก็ เกรง จะ เสีย
 กิริยา, ครั้น จะ ไม่ ตาม ไป ก็ เกรง จะ เสีย โอกาส, แต่ จะ เป็น เพราะ
 เหตุไร ไม่ ทราบ มือ ของ ข้าพเจ้า ได้ เร่ง ฝีพาย ขึ้น ตาม ส่วน โดย มิ ได้
 มี จิต เจตสิก บังคับ บัญชา เช่น นั้น เอย. ข้าพเจ้า จำ ได้ ว่า เจ้า หัตถ์
 เหยี่ยว หน้า มา ดู ข้าพเจ้า อีก ครั้ง ๑, แล้ว เรือ ของ เจ้า หัตถ์ ก็ เร่ง
 ฝีพาย เร็ว ขึ้น ทง ๓ พาย. พระเอน มี เรือ ใหญ่ ต้า ๑ แฉว ส่วน มา หดก เรือ
 ของ เจ้า หัตถ์, พอ เรือ ใหญ่ หดก พ้น มา แล้ว ก็ บัง เรือ ของ เจ้า หัตถ์
 เสีย จน ไม่ เห็น ต้า. ระหว่าง นั้น ข้าพเจ้า ได้ ดึง มือ จำ เต็ม ฝีพาย ให้ เร็ว ที่
 สุด ที่ จะ เร็ว ได้, แต่ กลับ ไร้ ประโยชน์ เปตา, พอ เรือ ของ ข้าพเจ้า
 หดก เรือ ใหญ่ แล้ว ก็ได้ เห็น เรือ ของ เจ้า หัตถ์ ก็ หามิ ได้. ข้าพเจ้า

เที่ยวมองค้น หา คตอง ตัด หรือ ตวอก ซอก ที่ จะ ซ่อน อยู่ ก็ ไม่มี ไม่ทราบ ว่า เรือ ของ เจ้าหล่อน หาย ไป ข้างไหน, ข้าพเจ้า พาย จน เวียนอยู่ แถบ นน ตง ๒-๓ กตบ จน เหนือ โหด ไทรม หน้า ภูตัก เตี้ย ใจ และ เตี้ยตาย เป็น อย่าง ยิง. เมื่อ หมด หน ทาง ที่ จะ คิด คิด ตาม เจ้าหล่อน ได้ แล้ว ข้าพเจ้า ก็ พาย เรือ ไป ตาม ตำคตอง จน ออก แม่น้ำ.

ความ ๕๖๖ ใจ ที่ จะ พาย เรือ เต้น เพื่อ ความ สดุก เพติด เพติด ได้ กตบ กตบ เป็น ความ ไม่ สบาย ใจ ไป เสีย แล้ว, เพราะ ใจ ไป นัว พวง คิด ถึง แม่ ล่าวน้อย ผู้ นำ รัก นน อยู่ ไม่ วาย จะ หัก ห้าม สัก เท่าไร ก็ ทำ หาย ไม่. ข้าพเจ้า ดัน แวง ดัน กำลัง ที่ จะ พาย เรือ ค่อ ไป จึง แวะ เข้า ไป ริม ผิง. ที่ แรก คง ใจ ว่า จะ หา ซ้อ บุหรี สัก กระบือ ๑, ทันใดนั้น ข้าพเจ้า เหลือบ ไป เห็น แผ่น กระดาษ แจ่ง ความ บอก ขาย ตลอดจน วรรี ของ เฒ่า ชิกวร เตือบ้า ดัง ที่ ข้าพเจ้า ได้ เคย เห็น มา แล้ว หตาย หน หตาย แห่ง, แต่ กระดาษ แผ่น นั้น ยังมี คำ แจ่ง ความ แปลก ออก ไป กว่า แผ่น อื่น อีก, คือ มี รอย เขียน ด้วย ตัว ดิน ต่อ สี่ ไว้ ตาม กระดาษ ที่ ว่า ว่า “ถ้า ท่าน ผู้ใด ชัด ของ ด้วย ประการ ไต ๆ จง รับ ซ้อ ตัว ตลอดจน วรรี เตือบ้า ไป เร็ว ๆ ท่าน จะได้ ส้ม ประสงค์ ตาม ความ ปราถนา ของ ท่าน.”

เมื่อ ข้าพเจ้า ได้ เห็น ซ้อ ความ เพิ่ม เต็ม ใน ท้าย แจ่ง ความ เช่น นั้น กระทำให้ ข้าพเจ้า นึก ภูตัก ถึง ความ ชัด ของ ของ ข้าพเจ้า ซึ่ง ได้ ประดับ ใน

เวตาที่ถ่วงมาแต่ยังไม่ถึงถึงนาฬิกา, เลยกระทำให้คิดไปว่า บางทีอาจเป็นผลสำเร็จ สัมปราภานา ดังนั้น จริง ๆ ก็ได้. เมื่อคิดเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็เกิดความเลื่อมใส แวะขึ้นไปซื้อตั๋วตลอดเคอร์วีวี่ได้ถึง ๓ ใบ, แล้วก็เดินกลับลงมาเรือตามเดิม. คราวนี้พอเห็นหัวเรือออกจากฝั่งแล้ว

ข้าพเจ้าก็ปล่อยเรือให้ลอยตามน้ำโดยไม่ต้องใช้พายเลย. ความดำริห์ของข้าพเจ้าก็บังเกิดขึ้นอย่าง ๑ โดยฉับพลัน, ณ บัดนั้นข้าพเจ้าก็มีใจอันเพติดเพติดไปด้วยความสุขดังต่อไปนี้ :-

ณ ตากตลอดเคอร์วีวี่เสียแล้ว ใน ๓ ใบนี้ คงต้องถูกแตะได้รับรางวัลไม่ใบใดก็ใบหนึ่ง. ถ้าถูกรางวัลที่ ๑ ก็จะได้ถึง ๒๐๐๐๐๐ บาท ข้าพเจ้าจะมั่งมีใหญ่, ความสุขทั้งหทัยก็จะไหลมาเทมา ข้าพเจ้าจะนึกอะไรก็คง สัม ประสงค์แทบทุกอย่าง. เห็นจะ สัม ประสงค์ จริง อย่างที่เขาเขียนไว้แน่, เพราะเงินเป็นก่ายเป็นกอง คนอย่างเราก็ต้องเรียกว่ามีเหลือใช้. เออ, ข้าพเจ้าจะใช้ อะไรบ้างตอหนักดูของที่จำเป็นก่อน, ข้อแรกข้าพเจ้าจะต้องหาภรรยา ก่อนอื่น ๆ ทั้งหมด. แม้รูปงามที่ข้าพเจ้าได้พบวันนี้ เจ้าหัดอน คงจะไม่รังเกียจในการที่ข้าพเจ้ามั่งมี เพราะถูกตลอดเคอร์วีวี่เสียแล้ว, ยิ่งบิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ของเจ้าหัดอนด้วย แล้ว คงจะไม่มีความรังเกียจเลย แม้แต่ชนิดเดียว. เป็น การ แน่ นอน, อย่างไรเสีย ก็คงจะได้แต่งงานกับเจ้าหัดอน.

ช่วยเหลือ. เอ๊ะ! มั่นคง จิต ชน แดว! อาวถูก คณ ก็ ชัดเอาเรือ
 ข้างเจ้าคว่ำไปจริง ๆ แหะ! อ๊ะ! เพราะหัดที่ ข้างเจ้า ยังมี ดัด อยู่ บ้าง
 จ้ง โผต ชน มาเกาะ แคม เรือไว้ ทน, หาไม่ เรือ ก็ คง จะครอบ ข้างเจ้า
 จม น้ำ แอ. พอ โผต หน้า ชน มา เหลียว ดูตาม ถูก คณ ไป ก็ เห็น
 เรือ กัดไฟ ตำ ๑ แถ่น เต็ม ผี จักร. พุทโธ! หา ไซ้ คณ ใน ทะเล ไม่
 กตายเป็น คณ ใน แม่น้ำ ไป นิบ, และ คง แต่ นั้น ข้างเจ้า ก็ มิ ได้ คัด ที่
 จะ ถูก ตอตเตอร์ วิ อีก, เพราะ อดาก นำ เบอร์ ตอตเตอร์ วิ ของ ข้างเจ้า
 ได้ หาย ไป ใน เวลา ที่ เรือ ต้ม หมด แดว ทั้ง ๓ ฉบับ.

“เงินแดง.”

พระ พณิษยศาสตร์ วิชาน รวบ รวบรวม

ต้อง การ ความ รมณ์ ระวัง

เพื่อน ที่ ต้อง คอย อยู่ นาน จน เบื่อ, “เออ เฮ่อ! ยัง เขียน อยู่ อีก หรือ?”

ทำไม นะ จะ เขียน บอก เจ้าหัดสอน ว่า จะ พบ กับ เจ้าหัดสอน ใน คืน

พรุ่ง นี้ แทน นก ก็ ต้อง เขียน ต่ง ดี หน้า เทยวรี?”

เพื่อน ที่ ต้อง เขียน จน เมือย, “ไม่ใช่ อย่าง นั้น นะ ชี้ กัน จะ เขียน

บอก ว่า พบ กับ เจ้าหัดสอน ไม่ได้ ตาม ที่ นึก ต่าง หาก”

สาว ไร่ เปน ผู้ ไร่

สาว ไร่ “มี สัภาพ บวช มา คอย อยู่ ที่ ไร่ เบียง เจ้าคะ”

เจ้าคุณ “เขา ให้ ช้อ แก หรือ เปด้า ละ?”

สาว ไร่ “เปด้า เจ้าคะ ดิฉัน เข้าใจ ว่า เขา คือ ผู้ ที่ จะ ให้ ช้อ คุณ กตาง
บุตร ของ ท่าน นะ เจ้าคะ”

ถูก

เมื่อ นายทหาร นักบิน จำ ต้อง ร่อน ลง กลางทุ่ง แห่ง หนึ่ง เพื่อ
 ตรวจตรา เครื่องบิน ที่ ไม่ ทำการ ตาม ปรกติ นั้น มี ชาวนา ห้อมล้อม
 อยู่หลาย คน เพื่อ จะ ให้ เป็น ที่ แน่ใจ ว่า คน ร่อน ลง ที่ ตำบลใด จึง
 ถาม คน ดู ว่า “นี่ ฉะนั้น อยู่ ที่ ไหน นี้ เวลานี้?”
 “นี่ นา ของ ผู้ใหญ่ เป็ด ละ” เสียง คน ใกล้ ที่ สุด ตอบ

ใคร ผิด

เขา ผู้หญิง “คุณ ไม่ นึก ชาย หน้า เพื่อน บ้าน หรือ กลับ มา ดึก ๆ
 แล้ว ก็ มา แะ มา เช่นนี้ ดิฉัน ชาย หน้า เขาจริง ๆ”
 เขา ผู้ชาย “พ่อ โท่ หด่อน มีใคร เห็น ฉะนั้น เมื่อไร ละ”
 เขา ผู้หญิง “เฮ้ เขา เป็น ว่า ไม่ มีใคร เห็น ละ ก็ เขา ได้ ยืน ดิฉัน
 ว่า คุณ ไหม ละ คะ?”

งาน กลางคืน

“กัน ผ่าน มา ทาง นี้ ราว ตี ๒ ก็ เห็น คุณพระ นั้น จุก ไฟฟ้า
 สว่าง เสมอ”
 “กัน ได้ ยืน แก พรรณา เรื่อง ที่ แก ไป ไหน มา ให้ คุณ นาย แก ฟัง
 ทุก คราว”

รอตเพราะ ผู้บังคับ กอง

เมื่อ นายสิบโท แดเห็น ผู้บังคับ กอง (ภายหลัง ที่ได้เลิก สงคราม ใน ประเทศ เออัสเตรีย) ก็ ตรง เข้าไป แสดง ความ เคารพ ด้วย ความ ยินดี ยิ่ง และ กล่าว ว่า “ผม ชอบ คุณ ไ้ เท่า อย่าง เหลือ ถิ่น เมื่อ คราว ต่อสู้ กัน ครั้ง สุดท้าย ถ้า ไม่ได้ ไ้ เท่า ไ้ เหนอ ผม จะ รอต มา ไ้”

“อะ! อย่างไร กัน? ถิ่น ยัง ไม่ ทน เข้าใจ” ท่าน ผู้บังคับ กอง ถาม อย่าง สงสัย

“ไ้ เท่า จำ ไม่ ไ้ หรือ ครับ ตอน เมื่อ พวก ข้าศึก เริ่ม ยิง ฝ้าย เรา ไ้ เท่า ก็ ออก วิ่ง หนี ผม ก็ ไ้ โดย ถ่าน ตาม ไ้ เท่า มา ด้วย ยัง ไ้ ดำ ครับ”

ชอบ ถอด

ครู พยายาม จะ ให้ ศิษย์ เข้าใจ เรื่อง กิจการ ที่ กงสุล ทำ จัง อธิบาย อย่าง ที่ คิด ว่า นักเรียน จะ พากัน ตังใจ ฟัง ทุก คน “ต่าง ว่า มี ใคร คน หนึ่ง มา พา พวก เธอ คน หนึ่ง เหาะ ไป ใน เรือ มิน แล้ว ก็ ไป ลง ใน ที่ ต่าง ประเทศ แห่ง หนึ่ง ไ้ ถอด จาก บ้าน หลาย ร้อย หลาย พัน โยชน์ ที่ เดียว สมมุติ ว่า นักเรียน เคารวะ หั้ ไ้ ไป อย่าง นั้น แล้ว พอ ลง ถึง ดิน ที่ แรก ที่ เดียว นักเรียน จะ หา อะไร ก่อน?”

นักเรียน ไ้ คน หนึ่ง ชุ่ม ชื่น ทน ทน พอ ครู พัก หน้า ก็ ตอบ โดย ไม่ รี รว ว่า “โรง พยาบาล ขอรับ”

ใจคนสี่สิบ.

คดี ถักถัก แห่ง มหานคร ที่ ได้นำ มา แดว ท่าน ผู้อ่าน คง จะ
สังเกตได้ ว่า ผู้แต่ง ใน พากย์ อังกฤษ ได้ แต่ง ให้ กิจการ เป็น ไป คด้ายความ
จริง มาก ที่สุด มี ลักษณะ แด ท่องเรื่อง กับ ใน ส่วน จิต การ ดับส่วน ผิด
กับ คดี ถักถัก อัน เป็น นิทาน ซึ่ง แต่ง ๆ กัน ตาม ที่ ท่าน ได้ เคย อ่าน เคย
ฟัง มา แดว ทั้งสิ้น ดัง จะ เห็น ได้ ว่า กว่าจะ เผย ความจริง ให้ ผู้อ่าน
ทราบ แด่ สะ คดี มอง ดีเออร์ ราอูด เบค ต้อง ใช้ พิจารณา อัน ดิบ
รอบคอบ แด วิริยะ อย่าง แรง กذا และ กว่าจะ ได้ เรื่อง แด่ สะ ครัง ๆ
สำหรับ นำ มา ประคิด ประคอง กัน เป็น เคื่องเล่น ก็ ต้อง รอ คอย เวลา
นาน ๆ จึง เป็น เรื่อง นำ อ่าน นำ รู้ มาก และยัง ท่าน รามจิตติ ซึ่ง ชาว
เรา ให้ เกียรติยศ แดว ว่า แด ดั ที่สุด ได้ เป็น ผู้ แด เรื่อง นี ด้วย แดว เรา
สุด ดำรง ทัก ที่ จะ หา ถ้อยคำ อัน ไต มา แดง ให้ สัม ได้ ว่า เรื่อง คดี ถักถัก
แห่ง มหานคร ทุก ๆ คดี ทั้ง ที่ ได้นำ มา แดว แด จะ นำ มา ต่อ ไป เป็น
เรื่อง ที่ นำ อ่าน นำ รู้ แด ดั เกิด เพียง ไต

ศัพท์ ไทย ไม่ ใช่ จะมี แด ฉะเพาะ เรื่อง อ่าน เล่น ตาม ที่ เข้า ใจ กัน
คง มี เรื่อง ที่ เป็น คำหรับ คำรา ปน อยู่ ด้วย ตาม เคย เช่น ใน เดือน นี้

เราได้ นำ เรื่อง ‘หมอดู ควรเชื่อ หรือไม่’ (ต่อ) ของพระยา อรรถศาสตร์
โสภณ กับ ‘ตำนาน อินชุนันต์’ ของ พระวรม บัณฑิตย สิทธิเศรณี นำ
ถึง ๒ เรื่อง เราขอ รับ รอง ว่า เป็น เรื่อง ที่ ให้ ความ รู้ และ เป็น
ประโยชน์ แก่ ท่าน ผู้ อ่าน อย่าง ยิ่ง เรื่อง หมอดู ๗ ใน ตอน นี้ ท่าน ผู้
บรรยาย ได้ กล่าว ถึง คำว่า หมอดู จริง ๆ แต่ ยังมี คำว่า ดู ลักษณะ ของ
รายชื่อ ซึ่ง เรา จะ ได้ นำ ถึง ต่อ ไป ส่วน คำว่า อินชุนันต์ นั้น ใน
ตอน นี้ ท่าน ผู้ แต่ง ได้ กล่าว แต่ เพียง ตอน ประวัติ กาล ว่า สืบเนื่อง มา อย่างไร
ต่อไป ท่าน ผู้ แต่ง จะ อธิบาย ถึง การ อินชุนันต์ แพนก ต่าง ๆ มี อินชุนันต์
ไฟ แด อินชุนันต์ ชีวิต ๗ ถ ๗ เป็น อาทิ เรา หวัง ว่า ทั้ง ๒ เรื่อง นี้ คง
จะ เป็น ที่ ยินดี แด พอใจ ผู้ อ่าน ทั่วไป

กวีพากย์ ที่ นำ ถึง ใน ศัพท์ ไทย เถ่ม นี้ ออก จะ แปลก ตา ดัก หน่อย
เรา ขอ สรรเสริญ ความคิด ของ “คนตง” ได้ เป็น พิเศษ ใน ที่ นี้ ที่ ได้ พยายาม
ร้อย กรอง คำฉันท์ “ตำทะเล” แปล เทียบ กับ คำ โคตง พากย์ อังกฤษ โดย ได้
ลักษณะ และ ถ้อย ความ อย่าง จะ แจ่ม ชัด เจน ตรง ไป ตรง มา บรรทัด ต่อ
บรรทัด ซึ่ง ยังมี ได้ มี ผู้ ทำ เเต และ ‘อดีต อนุสัต์’ ของ หดวง ดัน ทัด
อักษร ตัว ก็ ต้อง นับ ว่า เป็น ชิ้น หนึ่ง แห่ง กวีพากย์ ใน เถ่ม นี้ เพราะ
นอกจาก เป็น สิ่ง ที่ ทำ ได้ โดย ยาก ตาม ลักษณะ บัง คับ ของ กลอน กลบท
แล้ว เรื่อง นี้ ยัง เป็น คำ ภาษิต เคือนใจ อย่าง เถื่อย ดัก ซึ่ง จับ ใจ มาก

อยู่ ยิ่งกว่านั้น คุณหลวง ผู้ประพันธ์ยังให้ ชื่อ เรื่องว่า 'อดีตอันสดชื่น' ซึ่ง เป็น อักษร กตอน ตาย สัม กับ ลักษณะ กตอน ของ เรื่อง เดี่ยว ด้วย ส่วน กาย 'ชมศอยสุเทพ' ของ หลวง อภิชาติ บุริมศักดิ์ นั้น เราจะไม่ กล่าว ด้วยคำ อันใดให้มากไป กว่า ว่า เป็น เรื่อง ที่ พัง ไฟเรา และ เป็น เหตุ ที่ จะ เป็น เครื่อง เรา ใจ ผู้ ที่ ยัง มี ได้ ไป เห็น พยายาม ที่ จะ ไป ประดับ ด้วยตา และ แม้เช่นนั้น แล้ว ผู้ประพันธ์ยัง พยายาม หา รูป ถ่ายมา ให้ เรา ตงพิมพ์ ด้วย อัน เป็น พยาน แห่งความ เจตนา ดี ใน ข้อนี้ เรา จึง ขอ ขอบใจ เป็น อันมาก

เรื่อง อติรูป ของ นาย อรุณ บุญยมานพ เป็น เรื่อง ที่ น่า อ่าน แด่ใคร เพียงใด เรา เชื่อ ว่า ผู้ที่ ใฝ่ ใจ ใน วรรณคดี เกี่ยวกับ โบราณ คดี ศึกษา คง จะ ไม่ ปฏิเสธ เป็น แน่ ผู้แต่งได้ ใช้ โวหาร ดำนวน โอศ ครอบ ด้วย สัมกับ ลักษณะ ของเรื่อง โดยแท้ เรา ขอ ชม เป็น พิเศษ ตรง ตอน ชม โฉม นาง อริณยานี เพราะ มี ข้อ ความ พิสดาร ยิ่ง กว่า การ ชม โฉม ใน หนังสือ เรื่องใด ๆ ทั้งหมด และ การ ดำเนิน ขวของ เรื่อง ก็ ผิด กว่า เรื่อง อื่น ๆ มาก คือ บรรพ ที่ ๑ กล่าว แต่ ฉะเพาะ เรื่อง ราว ของ อติรูป บรรพ ที่ ๒ ใน เล่มนี้ ก็ กล่าว แต่ เรื่อง ราว ของ นาง อริณยานี เป็น ส่วน ๆ ไป ไม่ ประปน ระคน กัน ใน ตอน นำ ท่าน จะได้ ทราบ เรื่อง ราว อัน พิสดาร ของ เรื่อง ตอนที่ อติรูป แต่ นาง อริณยานี มา พบ ประกัน ซึ่ง จะ ทำ ให้ ท่าน

รู้สึกสนุก แล จ๊อบใจ ชน เป็น ลำดับ อัน ที่จริง เรื่อง ชนิดนี้ ได้ แปล เป็น ภาษาไทย แล้วยัง เป็น ส่วน น้อย มาก เรา หวัง ว่า ผู้อ่าน คง จะ มีความ ยินดี แล พอใจ ที่ ศัพท์ ไทย ไต่ เรื่อง นี้ มา นำ ถึง

เรื่อง ‘ส้มปด๊บ้า’ ของ ‘เงินแดง’ เจ้าของขอให้เรา บอกท่าน ผู้อ่าน ให้ทราบ ว่า เงิน ๒๐๐๐๐๐ บาท นั้น อาจ ซื้อ เรือ ยอชต์ ได้ ไม่ แต่ ลำเดียว นับ คง รวย ถ้า ก็ จะ ซื้อ ได้ สัมกับ เรื่อง ที่ ให้ ชื่อ ว่า กิด ‘ส้มปด๊บ้า’ ส่วน ลำบด๊บ้า นั้น เรียบ ๆ น่า ฟัง เรา ขอ ชม ตอน คำนำ เป็น พิเศษ กล่าว คือ ได้ พูด ไว้ อย่าง จริงใจ ซึ่ง ย่อม จะ เป็น เครื่อง ชักนำ ให้ ผู้ที่ จะ ผูกพัน ใน การ แต่ง หนังสือ รู้สึก ว่า ควร จะ ทำ ขึ้น ได้

เราขอ บอก ชาวดี ให้ทราบ ถ่วงนำ ว่า ศัพท์ ไทย เต็ม ประจำ เดือน ธันวาคม จะมี เรื่อง ของ “บางขุนพรหม” ชื่อ ว่า ‘ยังไม่จบอย่า เพื่อ คบ มือ’ เป็น เรื่อง แต่ง ความ กตัญญู ของ นายทหาร ผู้หนึ่ง มี คดก ขบขัน อย่าง คมขำ ใน ตัว พร้อม ท่าน นักแต่ง ผู้นี้ ได้ รับ ความ ชมเชย มา แต่ ใน กาล ก่อน แล้วย เพราะ ฉนั้น เพียง แต่ บอก ว่า จะมี เรื่อง ของ ท่าน ผู้อ่าน ก็ คง จะ ทราบ ได้ ดี เรา จึง ไม่ จำเป็น จะ ต้อง บอก ว่า เป็น เรื่อง ดี แล สนุก สนาน ถึง ปาน ไหน

มี ผู้อ่าน หดาย ท่าน ได้ แต่ง ความ ประสงค์ มา ยัง เรา ว่า ใคร จะ ได้ อ่าน เรื่อง ชนิด ยาว ๆ ที่ เรียก กัน ว่า ‘ซีเรียส’ ดัง เช่น หนังสือ

พิมพ์รายเดือน ฉบับก่อนๆ ได้เคยนำลงมาแล้ว เราขอขอบใจใน
คำแนะนำอันนี้ และขอแถลงให้ทราบว่า เรื่องชนิดนี้ เราได้เตรียม
ไว้สำหรับท่านพร้อมแล้ว ตัวนี้แต่เป็น เรื่องสนุก แต่ก็เป็นพิเศษ
ทั้งมวล แต่ที่ยังมิได้นำลงก็ โดยเหตุเกรงว่า ท่านผู้อ่านจะตำหนิ
ได้ว่า ศัพท์ไทยมีคำว่า 'ยังมีต่อไป' เป็นส่วนมากนัก และ
แท้จริง ความประสงค์เดิมของเราต้องการจะให้ มี เรื่อง ที่ จบ ๆ ลง ใน
ตอน ๆ แต่ มี เรื่อง ยาว ๆ ลง ไว้ อีก เรื่อง หนึ่ง พอสมควรแก่การณ์
และท่านก็คงจะเห็นได้ว่า แม้เราจะเพิ่ม นำ กระดาษ ขึ้น มากกว่า
ตามที่แจ้งความไว้ (๘ ยก) แต่จะพยายาม โดย สุด สามารถอย่างไร
ใน ตอน ๆ ก็ จำ ต้อง มี เรื่อง ที่ ใช้ คำว่า 'ยังมีต่อไป' อยู่ นั่นเอง และ
เรื่องของเราที่ ต้อง มี คำนี้นั้น ใน ตอน ๆ เราได้นำลง หมด บท ๑ ตอน ๑
(อ่าน ได้ ข้อความ บริบูรณ์ สำหรับ ตอน ๆ) ไม่ทิ้งไว้ ครึ่ง ๆ กต่าง ๆ
อย่าง หนึ่ง คือ พิมพ์ ราย เดือน ฉบับอื่น ๆ เช่น เรื่อง อภิรูป, หมอตุ๊กต
เชื่อหรือไม่ แต่ คำนาน อินชุนันต์ ตัวนี้บาง เรื่อง ที่ เรา เห็น ว่า ถึง แม้ จะ
เป็น เรื่อง ยาว สัก หน่อย แต่ ควร ลง ให้ จบ ใน ตอน เดียว เราก็ ได้นำ
ลง จน จบ ดัง เช่น เรื่อง 'ฤทธิเดช ของ ศัพท์ไทย' ดังนี้ ขอ ท่าน ผู้อ่าน
จงโปรด ว่างใจ เกิด ว่า เรา จัก พยายาม ปฏิบัติ ให้ เป็น ที่ พอใจ ท่าน
ผู้อ่าน ทุก ประการ แต่ พึง ทราบ ตาม ที่ แถลง มา ณ ที่นี้

บรรณาธิการ.